

32
Directoriū cō-

cubinariorū saluberrimū quo
quedā stupēda et quasi iaudita

pericula q̄apertissime resoluūtur nedū clericis aut etiaz laicis hoc
crimine pollutis necessariū. sed ⁊ cōmuni populo presertim erga sa-
cerdotes ꝓcubinarios q̄vtilissimū. ob infinitos laqueos quibꝫ taz
ipsi q̄ indoctū vulgus ꝓpter ipsos irretitūtur

Therentius
Veritas odium parit
Esdras
Sed iusto sub iudice vincit

Foliū Primū

Via multorum ludi-

brío fit qui ineptias p̄serim carnaliū illo-
rum nititur discutere quibz frons meretri-
cis facta q̄ nolūt erubescere. Itcirco ad pre-
sens in discutiendo ꝓcubinatorū pericula
non ꝓ ꝓphana. nec ꝓ inanes fabulas. sꝫ ex
solido doctoz fundamento ac scripturarū
erit ꝓcessus. vt ꝫ obstruas os loquētū ini-
qua. ꝫ ne videātur fantasie aut quorūdā somnia quēadmodū car-
nales interpretari h̄mōi solent ꝫ abominari. In ꝓmis igit ꝓpter ꝓcu-
binarios ꝓpos tā laicos q̄ clericos ꝫ eoz ignaros confessores talis
mouet q̄stio. Ubi ꝫ ꝓ que ꝓt ostendi q̄ nullus ꝓcubinatorius ꝫteat
absolui. imo nec a sede ꝓlica. q̄uis vt fideles ceteri ꝫeote videat
ꝫfiteri. q̄ Ad huius q̄dē q̄stionis determinatōem q̄ ꝫ ꝓcubina sicut
de ꝓcubinarijs extat itelligēda ꝫ certas respōdes ꝫclusiones. q̄bz ꝫ-
terminatis sequūtur pericula varia vna cū certis q̄stionibus ipsis cō-
cubinarijs ꝫ nonnullis etiā alijs diligētē auscultanda

Conclusio Prima. Concubinatorius occultus quicūqz
sive laicus sive clericus q̄n est periculū de re-
ciduo in fornicatōem. licz interdū ad tempus abstinēat non ꝫt nec
debet absolui a peccatis nisi ꝓcubinā abijciat. Hanc ꝫclusionem
ponit Angelus in summa. titulo Concubinatus. Et ꝫbat eandem
q̄ talis nō est rite ꝫritus. ꝫ ad hoc adducit canōnē. xxiij. q. ij. lega-
tur. vbi dī q̄ nec a christo nec ab ꝫpōstolis ventā nisi se corrigētibz
fuisse ꝫcessam. ꝫ durantiō in errore nō esse ꝫcessam. Regula est iu-
ris est q̄ peccati venia nō datur nisi correcto. de reg. iu. li. vi. Pro-
batur etiā ꝫ maximā illā theologicā a doctore Cancellario Ber-
son in suis regulis masticatā. videlz. Agere incertū ꝫ dimittere cer-
tum in materia morali. Vel sic. exponere se periculo peccati morta-
lis est peccatū mortale. Et hoc idem Scotus doctor subtilis af-
firmans in. iij. dist. xv. dī. Concedo q̄ qui scienter se exponit pericu-
lo salutis sue peccat mortale. Nec ille. Sed periculo recidui forni-
cationis se exponere est agere incertū ꝫ periculo mortalis peccati seu
salutis se exponere. ergo est ꝫtīm mortale. Et ꝫ ꝫsequēs ꝓcubinari-
us huic se exponens q̄uis occultus etiā q̄tumcūqz peccat mortale
In tali ergo casu sequitur q̄ nō est absoluendus nec ꝫt sacramenta
liter absolui. q̄ Aduertendū tū circa maiore. q̄ illa maxima intelli-
gitur s̄m Cancellariū ibidem q̄n illud vel tale est vehēmenter ꝫ ꝫ-
babiliter incertuz eque sicut oppositum. vel magis tūc illud quod

foliū Secundū.

agitur nō carebit mortali culpa. aliter autē non optz. hec ille. Exem-
pli causa potest hic poni de concubinario occulto secum concubi-
nam habente quando ex conversatione. etate. 7 qualitate eorum. et
alijs circumstantijs pensatur incontinentie vitium imminere. eque
aut magis q̄ castitatis virtus conseruetur inter illos. Tunc enim
p̄cubinaris sicut 7 p̄cubina mortaliter peccat exponens se pericu-
lo mortalis peccati si concubinam non abiecerit. Secus de occul-
to concubinario quādo nō imminet periculum recidui. vt dictum
est. et eū talis tunc potest absolui. Videant tamen tales huiusmo-
di infecti quibus ad tempus aliquod abstinerint ne nimis sibi p̄si-
dant neq; in huius periculi discussione consciētie sue habenas nimi-
um latent. Etenim materia lubrica est que sicut Gregoriū execare solet
et rōnis iudiciū rectū impedire

Conclusio Secūda. Concubinaris notorius siue lai-
cus siue clericus quibus sepe abstineat a forni-
catione seu abstinere p̄ponat nō p̄t a peccatis absolui. nec debet. nisi
p̄cubinā abiciat. Hanc conclusionē ponit Angelus vbi supra. Et
p̄batur p̄mo propter scandalū actiuū mortale qd̄ d̄r̄o siue homi-
cidium. ruinā em̄ in mortale peccatū proximo p̄ se sufficienter prestat
Istud patz p̄ beatū Thomā sedā sede. q. xliij. Aut em̄ talis notori-
us p̄cubinaris est ita p̄uersus q̄ intendat p̄ p̄cubitū eius notoriū
occasionē ruine proximo p̄stare in peccatū. sic formaliter scandalizat.
et speciale peccatū scz scandalū p̄mittit. distinctū specie ab ip̄a fornicatione.
p̄tra em̄ charitatem. p̄rimi agit. vt p̄z et parte finis intenti. q̄
dat specie in moralibus. finis em̄ h̄mōi dicitur scz ruinā in peccatū p̄stare.
re. est spēale nocumentū spēale. vnde sic opponitur directe correcti-
oni fraternae in qua intenditur ratōne charitatis. spēalis nocumen-
ti remotio. quādo ergo p̄cubinaris hunc finem intendit. seq̄tur q̄
mortaliter scandalizando peccat. Aut secūdo nō intendit occasio-
nē ruine p̄ peccatū suū notoriū proximo prestat. prout cōmuniter fie-
ri solet. Nihilominus qz peccatū suū mortale est notorium. ideo occa-
sionem ruine p̄ se in mortale peccatū proximo sufficienter p̄stat. 7 scan-
dalizat per se. licet materialiter 7 scandaluz per se actiuū p̄mittat. qd̄
als occasionatiuū dicitur. Et suo modo etiam possit dici per acci-
dens pro tanto quia est preter intentionem agentis. Horum fun-
damentalis declaratio patz p̄ beatū Thomā in quarto. dist. xxviii
vbi d̄r̄. sicut quilibet actus virtutis h̄z ordinē ad finē charitatis etiā
si actu nō ordinetur ad illū finē. 7 sic habet aptitudinē vt imperetur
a charitate. Ita quodlibet peccatū q̄tū est de se habet ordinē ad p̄tra-
rium finem. etiam si ille finis nō intendatur ab agente. Hec ille

Foliū

¶ Sed queritur tūc. vnde fornicatio ⁊ peccatū habet q̄ scandalum prestat. Rñdetur fm̄ eūdem q̄ ex circūstantia adūcta que d̄ corā alijs seu in manifesto peccare. Oportz effi q̄ spūalis oter qui scan- dalū d̄ in vīa ambulāti obūciatur. q̄d fit p̄ illam circūstantiā. scilz dum in noticiam eius venit. **¶** Et hic est cōsiderandū. q̄uis peccatū ab exteriori nō possit habere causam sufficientē. eo q̄ volūtarium. potest tamen habere causam per se ab exteriori inducentem. que p̄ se nata est inclinare ad peccatum. vt quis ducatur in peccatum p̄t dictum est iam in p̄mo membro quando scz quis intendit aliuz p̄ peccatum suū ad peccatum inducere. Vel secūdo. ⁊ si non intendat eum tamen ex genere sp̄m factū est tale q̄ de sui rōne habet similitudinem peccati. talis dat occasionez ruine. vnde vocatur scandalum actiū. Hec beatus Thomas. **¶** Concluditur ergo. licet fornicari- us notorius p̄ peccatū suū manifestū causam p̄ se insufficientē pro- ximo ad ruinam alicui⁹ peccati ponat. Attamen sufficiens p̄ se in- ducitiū ad ruinā ⁊ mortale peccatū prestat. Sequitur ergo q̄ ꝑcubi- narius notorius nō est absoluendus. Mortaliter em̄ scandalizat q̄uis hoc non intendat. Quare christus in euāgelio bene dixit. Ne illi per quē scandalum venit Matthei. xvij. Ne autē in scriptura importat damnationē eternā. Et signanter dicit venit. quasi dice- ret etiam si hoc nō intenderet. scz scandalizare. tamen opus eius ta- le est q̄d venit inde scandaluz. Ita dominus Antoninus in secūda parte summe de scandalo hanc autoritatē allegat. **¶** Secūdo p̄ba- tur hec conclusio. notorius ꝑcubinarius talis quia perseverat cū con- cubina. ideo licz q̄ pluries abstinere a ꝑcubitu velit. nihilomin⁹ pe- riculo recidui se dimittit. quare vt in p̄ma conclusioe paruit morta- liter peccat. ⁊ ꝑ sequēs nō p̄t. nec debet absolui.

Conclusio Tertia. Per quam singulariter multi dam- natur est ista. Concubinarium notorium si- ue laicus siue clericus solū noīe ⁊ solū suspectus de ꝑcubitu nō p̄ti- nuans actū peccati. sed omnino p̄tinenter desistens. nec etiā existēs in periculo recidui. ita q̄ de cetero nūq̄ cognoscat ꝑcubinas. talis ad- huc nō p̄t neqz debet absolui. nisi ꝑcubinā abiciat. Hanc conclusio- nem notat Angelus vbi supra. Et probatur. qz talis adhuc morta- liter p̄ scandalū peccat. Eadē em̄ rō scandali. vtputa dando occasio- nem ruine proximo in mortale peccatū reperitur in isto suspecto cō- cubinario publico sicut in vero ꝑcubinario. qui reus extat de opere de quo supra in secūda conclusioe. Pro huius fundamentali de- claratōe notandū est ex dictis beati Thome. vbi supra. q̄ in definitio- ne scandali qua definitur q̄ est dictum vel factū minus rectum.

Tertiū

prebens alijs occasione ruine. In hoc nedū apprehendunt q̄ sunt fm
se mala. s; etiā q̄ hñt sp̄m mali. q̄re notāter nō dī in definitōe p̄dicta
dicitū v̄l factū p̄uersum. s; min⁹ rectū. Un̄ pctm̄ scādali actiui repx/
riur q̄nq; separatiū ab alia specie peccati qd̄ p̄sistit in actu exteriori:
vt qñ act⁹ exterior de se nō ē pctm̄. nisi in q̄tū p̄ q̄ndā similitudinē pec
cati quā h; natū ē dare occasione ruine in manifesto. sicut cū aliq̄s
recubit in idolis. hoc ē in loco vbi comedunt idolis imolata. q̄uis
em̄ talia comedere fm̄ se nō sit pctm̄. tñ q; h; sp̄m mali. v̄puta simi
tudinē veneratiōis idoli. iō p̄ alteri p̄bere occasione ruine. Quare
ap̄ls ad Thessalonicēses. v. adhortat̄ dicens. ab oī specie mala absti
nete vos Et p̄pter eandē cām p̄ma ad corinthios. viij. p̄cepit q; car
nes idolis imolate q̄uis de se nō sit malū h̄mōi comedere. p̄p̄ scan
dalū pusilloz comedi nō debent. Un̄ ibidē cludēdo dī. q̄propter
si esca scādalizat fratrem meū nō māducabo carnē in eternū ne fratrem
meū scandalizem ¶ Ad p̄positū nostrū. q̄uis p̄sonā aliquā secū te/
tenere in se nō sit malū. dūmō carnes actuale pctm̄ ⁊ piculū ei⁹. At
tamē. q; eadē p̄sona fuit ꝓcubina ꝓcubinarij notozij re ⁊ noie. ⁊ ipe
suspect⁹ ē ad huc cū eadē de fornicatōe. ideo gerit sp̄m ⁊ similitudinē
veri ꝓcubinari exitis rei de ope ꝓcubit⁹ solū. tenēdo talē ꝓcubinā
seu p̄sonā. q̄re ad huc scādali actiū d̄mittit. Et q; mortal̄ pcti hec
sp̄s ⁊ similitudo extat seq̄t q; scādali actiū h̄ sit mortale. vt p; p̄b.
Tho. in q̄rto. dis. xxx. viij. Sp̄s qd̄ pcti mortal̄ d̄mittēda ē p̄p̄
charitatē. p̄mi q̄ q; tenet̄ p̄uidere salutē ei⁹. Un̄ q̄ nō d̄mittit cō
tra charitatē agit. ¶ Ad idē Henric⁹ herp. in suo p̄ceptorio q̄nto p̄/
cepto. exēplificat post̄ s̄ba b̄ri Tho. 2. 2. q. xliij. dicens q̄nq; actiū
scādali ē pctm̄ mortale. v̄l q; q; d̄mittit actū pcti mortal̄. vel q;
p̄rēnit salutē. p̄mi. vt cū p̄ ea p̄seruāda nō p̄termittit aliq̄s facere
qd̄ sibi libuerit. etiā si in se nō sit pctm̄. vt sicut p̄tingit quēpiā ab ac
tu qd̄ pcti cessare. s; tñ pusilloz scādali nō evitare. v̄puta. q; re/
manet cū illa in castitate quā pus tenuit in fornicatōe. aut in ocul
to recipit vxorē quā in manifesto habuit in ꝓcubinā Et in s̄lbo idē
ē iudiciū. hec ille. ¶ Dñs Anthonin⁹ in hac materia vbi sup̄ q; a
specie mala p̄p̄ scādali abstinēdū sit. Exēplificat etiā dicens. Si
q; nimia familiaritatē h; cū aliq; p̄sona suspecta ⁊ sentit hoies scāda
lizari nepharia de eis iudicando ⁊ loquendo. nec tñ vult d̄mittere
nō curās q; aliq; scādalizent. q̄uis talis nō intēdat aliq̄d nephariuz
nec illos scādalizare. cū tñ nō sub sit cā necaria familiaritatē illi⁹. pec
cat mortal̄ dādo occasione illi⁹ ruine. hec ille. Nō mirū q̄ ad p̄po
sitū de ꝓcubinario n̄ro suspecto q; p̄ cohabitatiōem p̄tinuā cū ꝓcubi
na sua familiaritatē h̄ns q; mortal̄ peccet. Un̄ etiā fm̄ canones. v̄l

Foliū

ps p c. tua iūcta. glo. sup s̄bo euidentia. et c. quisq̄ de cohabit. de. z mu. Si q̄s suspectā tantūmō p̄sonā in domo retinuerit p̄sumitur fornicari. s̄ eandē nūq̄ cognouerit. talis em lanceā retinet in vulnere vñ curari neq̄. ¶ Igit̄ singul̄iā notat̄ cludit q̄ p̄dic̄? ꝑcubi nari? noie solū z nō se pp̄ sp̄m malā z silitudinē pei mortal̄ ꝑcubi manifesti. non est absoluendus. mortal̄ em̄ adhuc scandalizat Species q̄dē mala nocet infirmis z occidit eoz animas.

Cōtra Vanc tertiā ꝑclusionē multis acerbā. Quidā eoz ꝑcubinariōz murmurādo arguūt z eo q̄ ꝑcūct̄ vi uunt se excusantes dicūt. Quid ad nos si ppl̄ns dicat nos peccare cū nos a peccō fuerim̄ imunes. sufficit nob̄ sc̄ia n̄ra. allegatq̄ illd̄ Latonis. Cū recte viuas nō cures s̄ba maloz. Arbitrū nostri nō ē q̄ q̄s loquat̄. Rūdel eis. Reuera ꝑ hoc mētra est iniquitas sibi p̄s nō em̄ sunt imunes a mortali peccō ad minus. vñ ex ꝑe ꝑiculi recidi ut. aut ex ꝑe scandali p̄stantes. ꝑrimo z ꝑꝑrie fame occasione ruine In signū cui? vt infra oñd̄ eis neganda ē ꝑmunio Et si cōtēnerit vt inq̄ Gabriel biell eximi? theologie licētia? in s̄mone de cena dñi se resos ꝑstituit̄ corp̄is z sanguis dñi. Quisuis em̄ inq̄ ab actu icō tinentie abstineat̄ se porta tñ secū publice in domo nutriunt. vñ ad silitia peccā ꝑrimū ꝑrahūt. aut ad iudicandū occasione p̄stant. q̄s em̄ nō in dicaret adulterū illū q̄ secū fouet illā cū q̄ nosc̄ apud se adulterasse. Cū q̄ actu ꝑstituo ꝑra charitatē occasione scādali mortal̄ apud se seruāt. seq̄tur q̄ mortal̄ peccāt. hec ibi. Nec uale q̄ dicunt sufficit nob̄ sc̄ia n̄ra. Talis em̄ sc̄ia erronea ē. Dic̄ em̄. xij. q. j. c. nolo. Due res sunt sc̄ia z fama. Cōsc̄ia necessaria tibi. fama ꝑrimo tuo. q̄ ꝑfidit sc̄ie z negligit̄ famā crudel̄ ē. hec ibi. ¶ Sed ꝑra hec replicat̄ tales ꝑcubinarij dicētes. nos volum̄ hāc d̄ffamā hu militer ꝑꝑter deū sustinere. Act̄ em̄ hūilitatis ē sicut legit̄ in vitasp̄ trū libro ab ecclia recepto. q̄ mlti sc̄i patres ꝑꝑriā infamā sustinebant meritoꝛie ꝑut b̄rius Tho. hoc allegat̄ in q̄d̄l̄to. x. articu. xij. Insup̄ ad canonē allegatū ꝑra eos respondent. q̄ intelligitur q̄ q̄s est inter tales q̄ parati sunt imitari famā. z nō ē necesse cū q̄s est inter illos q̄ solū sunt parati rephendere. vt vult glo. c. senti. xj. q. iij. Et eo mō dicunt eis ꝑtingere. z ideo nō esse necessariū eis curari dum de infamia. ¶ Ad hoc respondet ꝑꝑteratū Thomā q̄d̄l̄to iā dicto. q̄ verum est q̄ ꝑꝑemptus fame rōne suūꝑsius in aliquo ē vitentis hūilitatis. rāto ne tamē ꝑꝑrimi ignauiā ē z crudelitatis Quā nis ergo verum sit q̄ q̄ p̄sunt alijs z ad imitādem ꝑꝑsti sunt z q̄ in cōtēnt̄. ¶ Et sic vel itac̄ ꝑꝑꝑriis aliōꝛ salari quidam ꝑꝑ solū

Quartū

teneant famam custodire. et infamiam pro posse repellere. Et alij qui non
presunt quibus custodia proprie salutis iminet. sue humilitati prouidens.
famam vel infamiam contemnere possent. et non curare linguas
pescere detractentium. Nihilominus tamen omnes occasione infamie
subtrahere tenent. Alii enim sine scandalo actiuo transiri non possunt.
quod est semper peccatum. De beato Thomas Per hoc respondet
ad argumenta eorum hypocrisis fucata quod sancti patres ex humilitate
infamiam sustinuerunt. sed non dederunt occasione infamie per peccatum
aut speciem seu similitudinem peccati. quemadmodum excecati et effrenati
nati scubinarii faciunt. siue ergo presint inter eos qui habent imitari
siue non. semper peccatorum tenebris ambulant nisi scubinam ostentat
abiciant. Oportet enim ut etiam de Alexander de ales. eum cui detraxit
hitur incidere causas detractio et scandali. quod ut de beatus Thomas
in quarto dist. xxxviii. Quibus siue perfectus siue imperfectus re-
netur ad hoc quod edificet primum exemplo suo. secundum illud Ecclesiastici. xvii.
Deus vnicuique mandauit de primo suo. quod non solum exempla maiorum.
sed etiam equalium et minorum nata sunt mouere. hec ille

Cōclusio Quarta. quod ad modum corollarij sequitur predictas
tres conclusiones et etiam. Confessor sciens absol-
uens absolute sacramentali scubinarium peccat mortali. Nec non con-
scubinarius recipiens sacramentum seu absolutiōem tale aduertenter. Pri-
ma per conclusionis sic probatur. Absoluens de facto aliquem a peccatis a quo
non potest de iure. peccat mortali. scilicet confessor scubinarius dum cum absoluit
agit homini. secundum Maior patet et Richardi in. iiii. dist. xviii. arti. ii. q. v.
Sciens enim inquit et ex deliberatione concessa sibi potestate abuti in iudicium
aie alteri est mortali peccare. scilicet sic absoluens potestate sibi concessa abutitur
in iudicium aie illi quod sic absoluit. et dat illi intelligere quod absolutus
sit. cum tamen non sit quod in se ipsum ponit in errore. unde super sic absoluentem
cadit illa maledictio Deuteronomio. xxvii. Maledictus qui errare facit in
iterum cecum. hec ille. Minor patet. quod scubinarius ex quo contumaciter peccat
iuxta conclusiones predictas non potest absolui. secundum. Unum de etiam Durandus
ordinis minorum in summa. quem dominus Antonius allegat in tertia pre-
ter. xvii. c. j. §. xvi. si confessor iudicat licitum quod est illicitum. tamen confessor qui pe-
nitens in foueam cadit. Secundo probatur. Confessor qui comitatur peccato mortali
licet peccatis. per hoc quod eum absoluit peccat mortali. scilicet confessor scubinarius
ipsum absoluens agit huiusmodi. ergo. Minor patet. quod scubinarius
recipiendo absolutiōem sacramentalem. ut iam statim in secunda parte huius
conclusionis dicitur mortali peccat. et quod confessor huius legitimam causam tenens
gandi sibi absolutiōem homini. eo quod in hoc statu dum non vult abicere
scubinam prout presumi non debet. sequitur necessario quod confessor dum ipsum scubi-

Folium

narū absoluit ipius pctō cōicer. 7 p pñs mortalk peccat. hec rō p̄z
p dictū durādi in. iij. put inferi⁹ in sequenti q̄stioncula septima alle
gat in forma. Nō igit imerito p̄fessor absolutōem negare h̄z ipi cō/
cubinario. Dicit em̄ etiā doctor Henric⁹ boyc circa c. qd̄ qd̄a. de pe.
et re. q̄ p̄pter pctā manifesta sacramēta denegare p̄nt. xv. dif. illud
cū sint malis in iudiciū. de p̄se. d. ij. c. q̄ scelerate. et c. et sc̄a. q̄ Aduer
tat tñ hic p̄fessor textū. c. qm̄ qd̄a palle. vbi decretalis vult q̄nta pe
cator q̄ p̄fuerat in pctō nō d̄z nec p̄t absolui a p̄fessore. et p̄fessio tñ
nō ē respuēda. s̄z d̄z recipi 7 sibi exhiberi p̄uidū p̄filiū. qd̄ sc̄z p̄uidū
p̄filiū s̄m q̄ Panoz. ibidē declarat. erit q̄ sepe p̄fiteat. q̄ ex frequēti
p̄fessione facil⁹ respiscit peccator. Et p̄nia etiā inūgenda est tali ha
benti p̄positū nō abstinēdi a pctō. q̄z tal p̄nia nō p̄fit ad vitā eter
nā. ex q̄ p̄fiteus talis nō ē in charitate. p̄dest tñ ad multa alia. put
ibidē in glo. declarat. Un̄ d̄r p̄cludendo q̄ p̄fessor d̄z admittere ad
p̄fessionē quēlibet 7 nō repellere. q̄ forte inq̄r dicit se velle abstinere.
Absolutōem tñ inq̄r ad p̄positū nō p̄rito nō faciet. nō em̄ p̄t absol
ui ab vilo pctō cū nō sit in charitate 7c. hec ibi. ¶ Sc̄da ps p̄clusio
nis hui⁹ q̄ sc̄z p̄cubinari⁹ recipiēs sacramētū p̄nie 7 absolutōem
sc̄ienter peccet mortalk. p̄z p̄ Bonauē. in. iij. dif. xvij. vbi vult q̄ ac
cedens ad p̄fessionē indisposit⁹ 7 absolutōem accipiēs sine p̄dispo
sitione p̄babili. vt q̄z p̄tinuat pctm̄ mortale q̄tū in se. talis facit ir
ritū sacramētū qd̄ nō ē sine p̄temptu. 7 sic de nouo mortalk peccat.
De etiā ē sn̄ia Ricardi ibidē eadē distinctōe dicētie. q̄ talis q̄tū in
se ē facit irreuerentiā sacramēto q̄ nō videt sine p̄temptu si absolutōez
accipit sacramentalē. hec ille. S̄z p̄cubinari⁹ agit h̄mōi. nō em̄ est
p̄tritus vt sup̄ p̄ allegata in p̄clusionib⁹ patuit. Continuat em̄ pec
catū v̄l exponēdo se p̄iculo recidiui in mortale fornicatōis v̄l ex p̄
te scandali actiui mortalis. Et his iā p̄z heu heu lamētabile dictū
q̄ p̄cubinari⁹ absolutōem sacramentalē recipiendo nō libran̄ a pecca
tis. s̄z maḡ illa q̄ant. 7 nedū ipi. s̄z 7 p̄fessor eoz nouo pctō p̄cipitat
¶ Si q̄s iā arguat p̄ra p̄clusiones p̄dictas multis amaras. scriptū
est Ezechiel. xxvij. et. xvij. q̄tienti⁹ q̄z igemuerit pctōz p̄ pctō suo nō
moriet in eternū. s̄z viuet. Un̄ d̄r sic ibidē. Impietas impij nō noce
bit ei in q̄cūq̄ die p̄uersus fuerit ab impietate sua Et habet idē de pe.
dif. vij. c. null⁹. s̄z p̄cubinari⁹ dū p̄fiteat p̄sumit dolere p̄ pctis. q̄ tūc
d̄z absolui. R̄ndet q̄ auctoritas p̄dicta itelligit de gemitu p̄fecto q̄
dicat p̄ritōem. s̄z iuxta declaratōem p̄dictā p̄ferim p̄nie p̄clusionis
talē gemitū p̄ritōitōis nō p̄sumit p̄cubinari⁹ habere dū nō vult fir
miter p̄fecta volūtate p̄cubinā abijcere. Un̄ etiā de p̄cubinari⁹ d̄r
doctor ep̄imi⁹ theologie Jacobo de paradiso ordinis Cartusien̄ in

Quintū

de statu & officio ecclesiasticarū psonarū. q̄ nūq̄ vere p̄itentē seruantes
apud se ꝓcubinas. etiā si tot funderet lachrymas q̄ maria Magda
lena eo q̄ occasione pctōz tollere nō pponūt. hec ille

¶ Primo circa hoc. An sufficiat p̄fecta volūtas & p̄positus
abijciēdi ꝓcubinā in ꝓcubinatio vt possit absolui Rūdel
p̄ distinctōem inpra deliberatōem desup̄ habitā. Aut ꝓcubinarius
publice apud eos q̄ sciunt eū ꝓcubinariū vult cōicāre cum tali sola
voluntate. aut nō. Si sic. tunc nō p̄ absolui. nō em̄ sufficit volun
tas abijciēdi in hoc casu. s; etiā requirit̄ necessario cū h̄ q̄ de facto cō
cubinā de dōmō ei⁹ sit abiecta. Cui⁹ rō. q; publice cōicādo & inge
rendo se diuinis alijs scādālizat q̄tū in eo ē. sicut sacerdos ꝓcubi
narius. vt p; in. iiii. dis. xiiij. p̄ doctorē subtilē publice celebrādo mor
talr scādālizat. Un̄ vtrōbiq; tā in cōicādo q̄ celebrādo. vt infra la
tius dicef sub periculo p̄cepti & irreuerētie sacramētū diuinissimū
collocat. In signū cui⁹ vt infra sexta q̄stione sequēti ponif. ꝓcubina
rio publico tēnegāda ē ꝓmunio. Cōcubinari⁹ q̄ an ꝓcubine abiecti
us hoc q̄d cōicādo iminer nō sufficiēter tollit nec tēuit. s; poti
us hoc ipm̄ nitif puocare. s; q̄ nō d; p̄rit̄ p̄sumi. & p̄ sequens
nec d; absolui. q̄uis p̄hdolor cū ꝓcubinarijs & eoz ꝓcubinis i peri
culū aiaz in festo pasche hui⁹ p̄trariū vidcat in practica Si autē
scdo. ꝓcubinari⁹ h; volūtate firmā abijciēdi ꝓcubinā. nō in ante
abiectōem vult cōicāre. sic dōm̄ ē q̄ tūc p̄ absolui si p̄fecta fuerit vo
luntas. ita q̄ in incōtinēti sine mora dū p̄ ꝓcubinā ipam firmif abij
cere velit. Et ita sub hac distinctōe ad vitandū periculū. nup̄ min⁹
digesse p̄stra i tractatulo de auisamēto ꝓcubinariōz veliz intelligat

¶ Scdo p̄sequēter. penes q̄d debeat p̄fessor discernere ꝓcubi
narios p̄fectā volūtate abijciēdi ꝓcubinā habere Rūdel
q; p̄fecta volūtas abijciēdi ꝓcubinā includit verā p̄ritōem de pec
catis. in q̄ fin. lx. Thomā in q̄rto. peccator totalr affectū pcti dimit
tit. & delectatio pcti. vt ibidē in q̄rto Bonauē. de totalr remouet. iō
tūc p̄fecta volūtas abijciēdi iudicat. q̄ nulli⁹ pcti mortalr periculū
ē aut manet in mora. Cui⁹ signū extat euidēs q̄n ꝓcubinari⁹ nō tar
dat nec vult tardare post p̄fessionē. & post susceptā penitētiā ꝓcubinā
abijcere. Nescit em̄ tarda molimina spūfcti grā. vt ait Ambrosius.
Sicut q̄ veneno intoxicatus oib; postpositis cogitat de cura sic cō
cubinari⁹ vere p̄riti nō abhorret. s; sine mora anhelat a ꝓcubinis se
parari cū timētes & iudicia ei⁹. Timor em̄ dñi expellit pctm̄. Ecce
lesiastici p. q̄ Ecōtra p̄o imperfecta volūtas abijciēdi ꝓcubinā in ꝓc
ubinatio pensat. q̄ attrino poti⁹ q̄ p̄ritio d; q̄ delectatio pcti non

Foliū

remouet. s; sapor peccati aliq̄ mō manet. vt in q̄rto de Bonauē. Dul⁹
signū pz. dū em̄ sup separatōe faciēda de ꝓcubina seriose amonē⁹
vt cū effectu impleant. tūc anxiat̄ in corde. ⁊ cōiter imutant̄ in facie. et
diuersa q̄runt diuerticula ad ꝓtelandū separatōnem h̄mōi. Itaq; sup
sub vulpina ꝓsciētia perētes se absolui dicūt i cōi. doleo q; deū offen
di. finalr̄ hūc statū ꝓcubinat̄ ꝓtinuare nolo. vna dierū ꝓcubinam
abijciā. me emēdare volo q̄tū fragilitas ꝓmittit hūana. ⁊ talia filia
S; reuera hec cōis displicētia seu velleitas volūtatis impfecte non
sufficit in ꝓcubinario vt possit absolui. Un̄ qdā doctor theologie
erimius publice Colonie determinauit ⁊ dixit in scholis Q̄ncunq;
sacerdos absoluit eū quē ꝓcurat̄ nō videt ꝓtritu. vtp̄ta. q; vi
det eū dē in publicis peccis v; vsure vel fornicatōis. tal̄ ꝓfessor nō ē
fidel̄ dispēfator dñi. nec vere. s; solū apparēter absoluit. hec ille

Df. Tertio. An ꝓcubinari⁹ statim absq; mora teneat ꝓcubinā
abijcere. ita q; dū ꝓt neqat abiectōez ei⁹ differre Rūdef
q; ꝓcubinari⁹ dū ꝓt. nisi ꝓcubinā abijciat ceteris parib; cātenēdo vi
det peccare. Probat. q̄cunq; nō ꝓhibet ꝓiculū peccati mortali in se aut
in alio q̄n se casus offert ⁊ ꝓhibere ꝓt. necessario peccat. vt infra sc̄do
ꝓiculū in sc̄da ꝓclone declarat. sed tenens ꝓcubinā dū ꝓt eā abijcere
nō ꝓhibet ꝓiculū peccati mortalis. v; ex ꝓterecidini. v; ad min⁹ ex ꝓte
scandali. q; talis necessario peccat. Minor pz. q; idē ob; ⁊ equalrō
scandali ꝓstaf ꝓ hoc hodie sicut heri aut tēpe ꝓterito ꝓstaf fuit. ⁊
eque manet ꝓcubinari⁹ infamis nūc sicut tūc. Ideo necessario seq̄t.
q; sicut tūc ita ⁊ nunc publice tenere ꝓcubinā dum ꝓt remoueri erit
scandalū ⁊ peccatū. In signū cui⁹ nec hodie sicut nec tpe q̄cūq; sacer
dos ꝓcubinari⁹ absq; mortali scādalo ꝓt celebrare publice. put ꝓ do
ctore subtilē in q̄rto. dist. xij. pz ⁊ infra notaf q; Si arguas. occa
siones peccōz nō subito sp̄ necessario sunt remouēdo. q; nec ꝓcubina
a ꝓcubinario. ⁊ ita tāgit. Cācellarius in v; ser lectionib;. lectōe q̄tra.
corollario q̄rto. Rūdef q; vtiq; dū iminet ꝓiculū peccati mortalis
in se aut in alio occasiones subito sunt remouēde. ꝓ nullo em̄ tpe li
citū est se aut proximū periculo peccati mortalis exponere. put in casu
nostro ꝓtingit. om̄i em̄ die aliq; ⁊ ꝓsertim q; pus ignorauerūt te no
uo scandalizari ꝓnt in imitādo v; iudicādo aut alio mō. Et q̄uis
raro aut nūq; in tam breui tpe q; scandalizaret. sufficit ad peccatū
scandali q; ex natura actus q; ex eo ꝓsset scandalizari. vt supra de
scādalo patuit. Un̄ regulariter. sicut ꝓm dñm Antoninū vbi supra
nullo tpe lz publice v; stare ꝓsonā secū suspectā. ita nec aliq; tpe regu
lariter licitū est publice ꝓsonā suspectā secum tenere. Si iterum

Sextū

dicat. et his videtur sequi vñū impossibile. ponat q̄ ꝓcubinaris
rome aut alibi extra domū peniteat. si tunc manente ꝓcubina in do
mo scandalizando peccat. ergo simul peccaret ꝓcubina et peniteret. qđ impli/
cat. Rñdetur. vt partim elicit ex beato Tho. in q̄rto. distū. xvij.
q. ij. si scandalū in tali casu ꝓtingat dum ꝓcubinaris aliunde pe
niteret. ꝓpter hoc. quia ꝓcubina eius in domo adhuc manet. hoc nō
imputat ei in culpam. sed est effectus ꝓris peccati aggravans sp̄m.
et quia hoc peccatū iam per penitentiā supponit deletum etiam ipsa
aggravatio. tunc in hoc vt in sua causa deleta iudicat. Sicut a simi
li potest quis seminando heresim per doctrinā hereticā alios scan
dalizare. ꝓt ꝓsimodū rome desup penitere. In quo casu si ante reuo
catōnem hec heresis seminata ꝓtinuerit a scandalizatis. tunc hoc ei
nō imputatur in culpam. supponitur em̄ rome iam desup penite
re. Verum qđem sicut talis de ꝓst ꝓprimū potest teneretur sub pena
noui peccati mortalis scandalū hoc per reuocatōem heresis remoue
re. Ita in ꝓposito ꝓprimū potest ipe ꝓcubinaris teneretur remoue
re ꝓcubinam. als̄ omissiue nouam culpam necessario. incurrit.

Predictis ꝓsonat dictum cuiusdam doctoris theologie dicentis.
anteq̄ ꝓcubinaris debeat absolui. oportet q̄ ꝓpositum habitū
in cōnienti dimittendi ꝓcubinam (saluo tamē intellectu in prima
questione iam ꝓsisto) Als̄ de ꝓdurat in ꝓtinuo mortali ꝓcto. cum
retineat materiam ꝓ occasione scandalī secum notorie in domo ꝓc.
hec ille. Sequitur ergo ꝓpositū si in incōnienti tenet q̄ hec abiectio
mō ꝓfata absq̄ peccato neq̄at differri. Insup ꝓdicta vident ꝓfir
mari ex signo. puta. qz concubina sacerdotis q̄diu secū manet in
domo. eo q̄ ꝓsumptio ē ꝓtra eā sup indecenti adherētia. ꝓt ex cōmu
nicari. ergo eā tenere dū abūci ꝓt videt illicitū. Antecedens patz ꝓ. c.
si ꝓcubine. de sen. ex cōi. vbi dicit Panoz. Nota hic ex textu ꝓcubinam
clerici ꝓpter delictū ꝓcubinatus posse ex cōicari ꝓ eccliam q̄rūcūq̄
laica sit. sortitur em̄ forū ecclesie rōne delicti. peccat em̄ in ecclesiam
turpiter adherendo clerico. ꝓt ideo potest puniri ꝓ eccliam. ꝓ hoc
vide textum cum glo. xxvij. disti. eos. et. xv. q. vlti. c. cum multe. hec
ille. Sequitur ergo q̄ statim ꝓcubine necessario sunt remouende.

Si iā ꝓcubinariꝝ dicat q̄ ꝓpter incōmoda ꝓpalia ex hac separatio
ne sibi iminētia neq̄at sp̄m tā subito ꝓficere Rñdet sibi. qz h̄mōi
adhesio ꝓt manētia ꝓcubine ē aie sue mortifera. iō dāno ꝓpali non
obstare ꝓ ꝓ ꝓcubinā remouere. Salus em̄ aie cuiūq̄ incōmodo
cōtingenti aut dāno ꝓpali ꝓferet. Tot' siq̄dē mūd' inq̄t Bernar. in
libro meditationū. c. vj. ad vñ' aie ꝓcū estimari nō ꝓt. nō em̄ ꝓ to
so mūdo de aiam suā daret quā ꝓ aia hūana dedit. hec ille. vñ. xxij.

foliū

q. iij. Si habes. p. etiā q. mai. ē d. damnū vni. aie q. mille corpoz z q. damnū aie damno rez t. paliū p. pari nō possit. Quis q. z p. fertz scandalosus z cubinari. tenet pon. p. n. tribulatiois oia incōmo. da z mala t. palia q. t. cūq. imania pati q. malo p. sentire aut sic ad herere. vt p. z. p. ter. in c. sacris de his q. vi. metus ve cā sunt.

Q. Quarto. p. p. q. d. am. indiscrete z cubinarios sacerdotes absoluentes. An ad eos absoluendū sufficiat firmū abijciendi p. positū. Rūdet iuxta deliberatōem p. doctores habitā. vt parim tactū ē in p. ma. q. stione iā mota. Aut talis sacerdos z cubinarius notorū ē celebraturus. Aut nō ē celebratur. Si sic. tūc nō dz nec p. rite absolui. Cui. rō. dū em. publice apud eos q. cū z cubinarius scitū celebrat necessario s. m. Scho. scādalizat. put infra post scdm. periculū in scd. a. z clusione scdo. corollario amplius masticat. Per hoc em. p. positū abijciendi z cubinā qd. later nō remouet scādalū. z iō. p. rite. p. m. nō dz. z p. n. nec absolui. absoluendo em. p. fessor sacramēto p. n. abuteret. z cū h. ad scādalū occasionē p. stare.

Ex q. p. z. p. fessores grauissime peccare. vt indies. p. dolo. ad oculū fieri vid. et. dū z cubinariū notoriū quē scitū celebratur. an. z cubine abiectōem absoluūt. Si at. scdo. sacerdos talis z cubinarius notorius nō ē celebratur. tūc eadē rō. absoluendi ē de ipso sicut de alijs z cubinarijs. put supra dictū fuit. nisi celsura obstitit ecclīastica. de q. statim post piculū p. m. latius patebit p. opinionones.

Q. Quinto circa z cubinarios tā laicos q. clericos qd. cū eis agendū sit dū p. positū abijciendi z cubinā nō iplent. q. ad p. fessionē in eodē statu redeūtes nec deo nec p. fessori fidē seruant.

Rūdet vt a doctozibz theologie z ex p. tis p. fessoribz oretenus habui. ad vitandū cū talibz hincinde piculū stante p. tate absoluēdi cōfessoz talibz h. mō. aut in equalenti p. t. dicere. Charissime p. usq. te absoluā cū vt audio p. positū nup. p. ceptū z addictū nō iplēs. iā experiar an firmū p. positū ad absolutōem necessariū habeas. Eas igit. in signū vere p. ritois ad domū tuā z cū effectu z cubinā tuā abijcias. nec lamēta ei. rogo te moueāt. nec lachrymola te restringat. Dicq. p. fater illd. christi Joā. viij. Uade mulier z aplūs noli peccare Ita q. z cubina abiecta cū redieris penitētiā tibi ipendā salutarē. Dū em. p. positū recidindō nō iplēs. ego qd. in absoluēdo vna tecū videtur nemo q. so. de nimio rigore me increpare velit. Audiāt z etiā Bar. tholomeū de chymis in suo p. fessionalī notabili sepe ipresso. c. q. rto. vbi d. Si q. s. z cubinā tenuit vl. tenet publice vl. occulte sp. ē in mortali pctō. z iō. nō ē absoluēd. nisi p. us. cā licētiē penit. ab eo. h. ec. ille

Septimū.

Quigitur quod dicendū de nōnullis professoribus. et ut verius dicā adu-
latorum quo vel propter timorē vel fauorē humanū concubinario suat
couincitur et propterea sacerdotes. prolatos. et domicillos absque restricti-
one absoluūt eos in concubinato relinquentes. Tales siquidē professo-
res placebo et nō dirige cantātes nō aduertūt. quo sicut infirmi nisi cā-
morbi tollat nō sunt capaces sanitatis. Ita nec concubinarij sacra-
mentalibus absolutiōis nisi concubinas abijciāt. alios em̄ ad professionē fi-
cte prouincitur accedere. nec penitētie satisfaciūt. Est em̄ satisfactio pe-
nitētie suam Augustinus in libro de dogmatibus. propter causas excidere nec sug-
gestioum eorum aditū indulgere. Et allegat de peni. et remis. dist. iij. c.
satisfactio. Et prodictis iam inferat quo concubine et concubinarij indulgē-
tias nullibi pront esse. Un̄ plures eorum tempore iubilii ut antea mererūt
rei frustra visitātes curiā

De Sexto. Ponat quo concubinarij de facto concubinā abijciat.
an tūc propter illā abiectōem notoriā teneat adhuc his quos
scandalizauit satisfacere pro publicā penitētiā. Respondet quo nō absolu-
teloquendo. ut pro notari ex Alberto. in quo. dist. xvij. ar. xxvi. quo sic
dicit. Quilibet quo facit scandalū in cōi nō tenet nisi ad offensionem boni
exempli in cōi. quo prodictis dādo malū exemplū nō fuit nisi occasio mali et
nō cā. ita opa sua de genere bonorum sufficiēter sunt occasio boni. licet
nō sint cā. Si dicas. magis est damnū spūale quo corpale. sed in
damno corpali tenet quo ad restitutōem. et nō dimittit peniā nisi res-
tituat ablatū. quo multo foris in dāno spūali. Concubinarij autem suo
malo exemplo multos scandalizauit. quo eisdē publice penitēdo tenet
edificare. Respondet pro eisdē Albertū ibidē. licet damnū spūale maius
sit quo corpale. nō tūc est ita iniuriosum proximo. et hoc ideo. quo danno
spūali nō ledit nisi volēs. danno autem corpali ledit etiā nolēs. et ita
nō tenet ita directe ad restitutōem. quo dāni spūalis quo sit pro scanda-
lum inuitatiū pro esse occasio. sed ille pro uolūtate propria est cā. vel pro
hoc ipso quo alij vidēt bonū exemplū. cū de quolibet prosumēdū est bonū
debēt prosumere in eo de proteritis penitētiā et remissionē. Quibus procor-
dat domins Antonins in scoda pro summe. titu. ij. c. ij. promo dicens. quo
peccātes manifeste dānicātes alios malo exemplo procipue quo hoc in-
tendūt vel protenūt seu parui pendūt scandalū aliorum. propter quo alij ru-
unt in diuersa vitia. tales tenentur ad satisfactōem bonis exemplis ma-
nifestis. nō autem tūc propter hoc ad publicā penitētiā suam Albe hoc ibi
Quo tūc concubinarij propter concubitum interdū super procularibus in-
iurijs certis proponis proter exemplū bonū proteritū teneat spiritualiter satisface-
re. puta virgini super defloratōe aut in casu suo. nō est prosentis specula-
tione. sed tractatur pro doctores aliūde.

foliū

De Septimo. An simplex curatus in facie ecclesie teneat p^ocu-
 bina de domo nō est abiecta. Rūdel. sacerdos ipis p^ocubinarijs eu-
 charistia tenet denegare. als mortali p^ouincit peccare. Prima pars
 p^oponis p^obas p. c. p dilectōe. de p^oscra. dist. ij. vbi p^o textū cū glo. ha-
 bet q^o nec cuiq^o infami notorio seu manifesto danda est eucharistia
 cū hoc vt d^o text^o. diuine repugnat maiestati rē. sed p^ocubinarij se-
 dentes cū p^ocubinis vt vrozari sunt notorij. q^o ad cōionem nō debēt
 admitti. Per textū illi^o canonis tā dicit loquētē de h^ostione r^o me-
 retricib^o arguit etiā Albert^o in quarto. dist. xij. a. sll. q. r alij notorij
 p^oscenātes in pctō sicut adulter p^ouic^o r notorij p^o turpe officij vel
 p^ocubermū sunt a p^omunionē repellēdi. nisi p^ouicib^o penitētiā satisfi-
 ciā. Etiā arguit a p^otrario sensu. sicut ipis reuersio ad recōciliatio-
 nē p^o p^oculū Cartaginēse nō negat recōciliatio. q^o infer. si nō reuertū
 tur neq^o p^ouertū recōciliatio d^o eis negari. q^o debēt repelli. hec ille. Et
 p^o p^osequēs etiā p^ocubinarij Dabet em̄ vt inq^o Richard^o in q^orto. dist.
 ix. in hoc sacerdos p^otra notorij peccatorē legitimā exceptiōem quā
 sibi publice obijcere p^ot. Secdo p^obas. doctores theologi vt brū
 Tho. Per^o de palude. Durādus Bonauentura. r alij p^ocorditer di-
 cū in quarto. dist. ix. r Alexander de ales in q^orta p^ote summe. q^o sacer-
 dos illi quē scit in manifesto mortali pctō nō d^o dare eucharistiam
 Quib^o p^ocordat magn^o ille iurisperit^o Henricus hōyc. de p^ouicētia r
 remissione dicēs. q^o p^o notorio seu manifesto r infami eucharistia ne-
 gari debet. r ad hoc allegat. c. p dilectōe. vbi supra. r c. placuit. xxiij
 q. v. rē. ergo seq^otur q^o etiā notorij p^ocubinarijs negari debet. Si em̄
 vt dicūt suspectis suspitōe violēta eucharistia negari debet cur p^ocū-
 binarijs notorij r manifestis nō negaret. Tertio p^obas p^ofirmari
 do p^odicta. Infami infamia facti nō est dāda eucharistia put etiā p^o
 rōne Landolph^o in q^orto. dist. ix. ad hoc assumit. s^o q^o d^o p^ocubina
 de domo p^ocubinarij nō est abiecta p^ocubinari^o manet infamis. vt p^o
 sū. q. p. q^o negāda est sibi p^omunionē. Quarto d^o canon. xcv. dist. il/
 lud. q^o sacramētā nō debēt p^oferri nisi penitētib^o. s^o p^ocubinari^o nō p^o
 sumit penitēs. vt supra patuit. q^o. In signū cuius epus manēre cō-
 cubina in domo nō p^ot ei scietē p^oferre ordinis sacramētū. vt patet
 xxxij. dist. c. p^o g^o multo minus sacramētū sacramētoz. s^oz sacra-
 mētū altaris ei p^oferri nō debet. Requiritur em̄ fm̄ Lancellariū in
 regulis. r Landolphū vbi supra. q^o notorius peccator p^ous publice
 satisfaciāt anteq^o def sibi p^omunionē. q^o satisfactio in notorio p^ocubina-
 rio extat ad min^o remotio p^ocubine r offētio boni exēpli. q^o p^oius
 vt p^odictū est fm̄ Albertū necessario ecclesie recōciliatur. Conūte

Octauū

mātur p̄dicta a sili. Notorius ꝓcubinariꝝ ⁊ infamis publice se in
gerēdo diuinis sumēdo sacramētū populū videt scādalizare ⁊ sub
periculo ꝓtēpti ⁊ irreuerētēte sacramētū ponere. sicut a sili dē Scotꝝ
qꝫ sacerdos ꝓcubinariꝝ celebrādo scandalizat vbi etiā cōicat. vt in
fra latiꝝ masticat. Concludit ḡ. qꝫ merito ꝓcubinariꝝ a cōione s̄s
repellendi. teste Chriſo. in homel. lxxiiij. sup. Math. vbi dē sic. Mul
to demonio peior est qꝫ peccati sibi ꝓsciꝝ accedit. illi em̄ qñ a demone
vexantꝝ punitꝝ. qꝫ ꝫo indigne adēit. eternis tradētur tormētis. Oēs
igif inqꝫ ad ꝓpositū simplr pellamus quos indigne accedere vide
mus. ¶ Secūda pars ꝓpositōnis. videlicet qꝫ sacerdos dans sa
cramentuz eucharistie manifesto ⁊ notorio ꝓcubiuario peccat mor
taliter. Hoc aperte dē Angelus in summa absolute loquens de quo
libre notorio. Et probatur ꝫ Durandū in quarto. distin. ix. tali
rōne. Qñ q̄s hꝫ legitimā cām negādi id qꝫ ꝓctif ne hoc sine mora
li accipit. si dat illud qꝫ ꝓctif ꝓmunicat ꝓctō accipiētis in acceptōe
et ꝫ ꝫis peccat sicut accipiēs mortali. sꝫ ꝫ notoriū ꝓctm vt ē ꝫctm
ꝓcubinariꝝ sacerdos hꝫ legitimā cām negādi eucharistiā tali. ergo
dando peccat mortali sicut accipiēs. ¶ Sed ꝫtra p̄dicta possꝫ q̄s
arguere ꝫmo ꝫ ꝫciliū Lstantiēse. vt inferius allegat. cuius tenorem
quo ad sacramentoz amministrationē q̄dam exponit. videtꝫ qꝫ per
hoc habetur qꝫ quilibet curatus ꝫ licite ferre sacramenta ad se ꝫcti
nētia subditis suis vere vꝫ fide dispositis. nec tenet eos vitare aut
repellere necario ꝫertu alicuiꝝ censurē ecclēsticē vel ꝫhibitōis. ex
cepto vno casu de iniectōe manū in clericū ꝫc. Rñdē vt post ꝫ
mū argumētū sc̄di ꝫiculi ad lōgū declarabit. qꝫ hoc ꝫciliū nihil ob
stat ꝫposito. tāgit em̄ solū censurā ecclē. ꝫertu cuius iam post ꝫ
ciliū nō oportꝫ qꝫ talis vitetur. qñ ꝫo ius nature aut diuinū obstat
vt in casu nostro. vtiqꝫ a cōione notorius repelli dꝫ ꝫ ca. ꝫ dilectōe
vbi supra allegatū. ꝫut ad ꝫpositū doctor q̄dā vtriusqꝫ iuris idēz
affirmat. vt inferius patebit. Secūdo si arguat. Curatꝝ extra fo
rū ꝫenitēiale corrigere nō ꝫt. sed negare alicui cōionē spectat ad for
ꝫ ꝫensiosum ⁊ iurisdictionem. ꝫut notari ꝫt ꝫ glo. in. c. trāsmillaz. de
elec. ergo. Rñdē ad hoc ꝫ quēdā doctorē aliuz quē desup inueni. qꝫ
qñ dꝫ pastores ecclēaz parrochialiū nō hñt iurisdictionē corrigēdi
ꝫctā extra forum ꝫenitētie. Verū q̄dem nisi ex pacifica ꝫsuetudi
ne hoc habeat de officio archi. ca. dilecto. Vel nisi ex officio eozū ac
cidatālꝫ h̄ eis incūbat. quēdamo dū est in ꝫposito casus nostri. vbi
parrochialibꝫ sacerdotibꝫ ꝫmittit amministratio sacramētū eucha
ristie qꝫ monachis ꝫctiꝝ interdictis de iure cōi. ꝫ cle. religiosi. de ꝫui.
Qui ergo ꝫcedit iurisdictioni oīa alia sine q̄bꝫ iurisdictioni nō ꝫt expli
A ij

Foliū

uari vident ꝓmissa. de offi. dele. c. suspitōis. ⁊ facit regula in. vi. acced
sonū sequitur suū ꝓncipale. Conclusiue ḡ inq̄t iā infero. q̄ cui ꝓmittit̄
administratio siue dispēlatio sacramēti oia vident ꝓmissa siue ḡ
digne. reuerēter. ⁊ laudabil̄ atq; honorifice om̄iq; scādalo penit̄ ex
cluso ꝓferri nō p̄t. Si ḡ recipe volēs eucharistiā sit public⁹ ⁊ noto
ri⁹ peccator. vt h̄c loq̄mur de ꝓcubinario ꝓ iuris auctoritate etiaz
notorie corrigi siue redargui. facit. c. ꝓmū de peni. ⁊ remis. manifesta
pctā nō s̄s occulta purgatōe corrigēda. ⁊ āpl̄. j. ad Thimo. v. Et
h̄ nedū ꝓpter ipm vt melior fiat. s; etiā ne aliū in quoz notitiā pue
nit scādaliZenē. ⁊ vt audacia peccādi abstrahat ab hoib; vt in. ca. vt
fame. de sen. ex cō. ḡ ḡ inq̄t ḡ iuris pastores ⁊ curati ꝓdicti iuridicti/
onē nō habeāt in isto tū casu certū ē ministeriū eis ꝓmissum. de offi.
dele. c. qm̄. ⁊ ad hoc facit singulariter glo. in clemē. religiose. de ꝓuile.
Un̄ si indr̄iter siue discussione ministrari deberet eucharistiē sacra
mētū. sicut tūc eēt h̄strionib; furiosis ⁊ meretricib; seu pueris mi
nistrādū. qd̄ tū iura maxime vetāt Tertio si arguat ꝓcubinario
obiiciēdo sacerdoti. ego sum ꝓfessus. ideo optez q̄ res mihi eucharis
tiā vt ceteris. In foro em̄ penitēciali credis homini ꝓ se ⁊ ꝓtra se. vt
de b̄tūa Tho. ⁊ aliū doctores. ⁊ etiā ꝓ ꝓtra homi. c. significasti. ij. Re
spondet idē q̄ verū qd̄ hoc est. caste tū intelligēdo. nisi videlz cui
dentia patrati criminis q̄ nō indiget clamore accusatoris s̄m Aug.
ꝓtraria ꝓb̄is est; vñ ex hoc q̄ plus valēt opa ḡ ꝓba. regulare ē q̄
nō stat ꝓb̄is illi⁹ vbi ꝓtrarietas oñdis in facto ꝓmanēre Un̄ ad ꝓ
positū. qz ꝓcubinario tenēte ꝓcubinā impedimētū hoc puta noto
rietas ꝓtrina pcti nō solū ad forꝓ ꝓniale. s; etiā ad forꝓ iudiciale ꝓ
tinet. in q̄ foro iudiciale nō credis hoi ꝓ se. Ideo nō tenet sacerdos
ꝓcubinario ꝓfiteri credere. Merito em̄ audiri nō d; q̄ sibi ꝓtrarius
existit dicēdo se penitētē ⁊ ope ꝓtrariū remōstrat. vñ qz ꝓpter adul
teriū ⁊ vsurā ꝓt sacra cōsio negari. ḡ a sibi in ꝓposito ꝓcubinario ne
gari d; vbi em̄ eadē rō ibi idē ius eēt d; c. trāstato. de ꝓst̄i. hec ex illo
Nec ꝓsuetudo ꝓtraria in hoc casu curatū seu sacerdotē quēcuq; ex
cusare ꝓt. eo q̄ eucharistiā ꝓcubinario dare repugnat iuri nature. vt
infra post scdm̄ periculū in ꝓmo notabili habes discussum. ois em̄
ꝓsueudo q̄ iuri nature aduersat ē mala ⁊ abiiciēda. vt ꝓz dif. viij.
mala. Quarto si curat⁹ mēte ꝓterrit⁹ arguat. me oz ad min⁹ do
micellis ⁊ eoz ꝓcubinīs eucharistiā ministrare. eo q̄ tales mihi cū
alijs nō synodāl̄ Rūdel̄ ex q̄ vt s̄p̄ patuit repugnat diuine maiesta
ti. ⁊ sic iuri diuino ⁊ nature dare eucharistiā ꝓcubinario. iō nō obliā
te hac om̄issione synodali etiā illis tenet renegare. Iure em̄ diuino
curat⁹ subditos suos a vitijs subleuare h; ⁊ q̄tū in ip̄o est s̄ ꝓser.

Nonū

uare. Et qz in notorio facti nō requiritur ordo iuris qui alis regulari-
ter est seruad⁹. de inre iurā. ad nostrā. ij. Euidētia em̄ patrati sceleris
clamore nō indiget accusatoris. vt. c. euidētia. de accusa. Qz si veller
appellare nō est appellatōi hui⁹ referendū. de appella. p̄terea Ideo in
notorijs nō hz expectare accusatōez synodale. Nō em̄ valet argumē
tū. meretrici nō synodat. q̄ d̄z ad cōionē admitti. Cōcludit q̄. qz cur
rat⁹ etiā si mors sibi a domicellis ꝓcubinarijs minet. cōionē eis ne
gare d̄z 7 tenet. Qz si q̄s sup hoc miret. qz mors curato poti⁹ sic
sustinēda a n̄q̄ ꝓcubinario tribuat eucharistiā. Audiat q̄so de super
Luiso. in homelia ꝓallegata hoc intrepide dicētē. Biam inq̄t ꝓ/
us iradā meā q̄ d̄nicū alicui corp⁹ indigne. sanguinēqz meū effun
di potius patiar q̄ sacratissimū illū sanguinē p̄ter q̄ digno ꝓcedaz
¶ Primū periculū em̄ eccl̄asticorū 7 ꝓserim circa sacer
dotes ꝓcubenarios notorios ex euidētia facti.

Circa sacerdotes Cōcubenarios no-
torios ex ꝓdictis ꝓz
scibilis ꝓsideratio. Cū em̄ vt iā declaratur est ꝓcubinarij
dū mutuo se absoluūt ꝓ duo mortalia q̄ incurrit misere
se ꝓ⁹ deturpāt nec se vt ipi putāt ad receptōem sacri purificāt. imo
necario ad h̄ se min⁹ aptāt 7 cogūt apl⁹ a sacroz receptōe aut āmi
nistratōe abstinere. Un̄ q̄ sicut d̄r Panor. in c. vltra. de coh. a. cle. 7
mu. qz sacerdos si fuerit notori⁹ ex euidētia facti ꝓmanētis indubi
tata est suspēsus. 7 celebrādo peccat mortalt. Ita eadē rōne seq̄t qz
mortalt peccat dū alia sacra sumit aut ministrat. Illud clare ꝓz ꝓ
b. Tho. in q̄rto. dis. xliij. 7 etiā ibidē ꝓ Alber. dicētes Q̄cūqz cle
ric⁹ exercet officiū suū 7 exhibit se vt ministrū eccl̄ie in ꝓctō mortali
totiēs peccat mortalt. Un̄ q̄n tāgit res sacras vtēs suo officio mor
talt peccat. Requirit em̄ qz hō sc̄tā sc̄tē tractet. qz vt d̄r Dionys. ca. ꝓ.
Celestia hierarchie. imūdis nec symbola. id ē sacramētalīa signa tā/
geretas est. Hoc em̄ est de iure naturali. q̄re d̄r b. Tho. ꝓtra h̄ etiā
nullus dispēsare ꝓt. Et addit Alber. ibidē. Si dicat hoc dicē gra
ue valde. Rūdet qz lata est via ducēs ad infernū 7 multi vadūt ꝓ eā
¶ Marcij. viij. Tremēda sentētia cū stupore maxime sacerdotibz at
tendēda. Sequitur em̄ ex his. vt infert etiā discipul⁹ in simone. xliij
post festū trinitatis. qz sacerdos fornicari⁹. seu vt ip̄e d̄r sacerdos ex
istēs in q̄cūqz mortali nōdū vere ꝓtric⁹ nec dignā agēs ꝓnias vt oz
quotiēs actū alicui⁹ ordinis facit peccat mortalt. Un̄ q̄n baptizat
vel absoluit ꝓfiteres. aut matrimoniū solēnizat. aut sacm̄ eucharis
tie. aut extreme vnctōis ꝓbet. vel quotiēs ex officio ordinis aquaz
vel sal in die d̄nica exorcizat. aut cādelas in festo purificatōis ma

Foliū

rie. aut ramos in die palmar. vel ignē. vel ceram. vel baptisimū in
vigiliā pasche vel pentecostes bñdicat. vel qđ mar^o oibz his est qñ ce
lebrat z sacramētū eucharistie p̄secrat atqz sumit. in om̄ibz istis nec
nō in alijs actibz q̄ sacris ordinibz sunt annexi ac in quolibet eoz sin
gulariter exercēdo sp̄ mortali peccat. z toties quoties aliquē actū vt
minister ecclie exēq̄tur z exercet. ac etiā non solū in p̄scriptis actibz z
effectibz. s; etiā fm̄ Diony. qñ z quoties ad aliquē actū exercendū
aliquā vestē sacerdotale sumit sine induit. vt albū vel manipulum
vel stolā vel casulā. aut alias sacras vestes cōiter vel diuisim. qđ re
uera inq̄ est satis stupēdū periculosūqz valde. Cū nō īmerito d̄r
q̄to grad^o altior tāto casus p̄fundior. hec ibi. Et hoz rōnem post
br̄m Tho. in tertia parte. Verueus in quarto. dis. v. assignat dicēs
cū officians eccliam q̄tū ad hoc sit minister dei in ministrādo z ex
hibet se vt hñs sanctitatē z eā alijs cōmunicatē. z cū oppositū reperi
tur in eo. ideo magnā irreuerentiā facit deo. cū aut̄ om̄is irreuerentia
in deū est mortale. ergo in quolibet actu ministrādo peccat mortali
hec ille. Cū em̄ p̄cubinaris. vt p̄. xxxij. dis. nō possz p̄moueri ad
ordines. seq̄tur q̄ nec vsum sacramēti ordinis licite habere debeat.
eo q̄ ordo est p̄pter eius executōem. facit ad hoc. c. erubescit. xxxij.
dis. Cū p̄tz p̄phdolor. q̄ p̄cubinaris p̄ h̄mōi diuina exercitia se
putans semp mereri seipm plus damnabilr illaqueat. ¶ Alteri
us hic nō p̄tereūdum. q̄ sacerdos p̄cubinaris. put in summa an
gelica z Antonino tertia parte. ti. xxvij. ca. iij. allegat. si fuerit ma
nifestus ita q̄ nulla tergiversatōe p̄ celari. talis est suspensio ab of
ficio. qđ p̄. xxxij. dis. c. Preter. Nec releuat ob hoc p̄ celiū cōstā
tens. vt infra ad p̄mū argumētū patebit in fine. Et si celebrat in ta
li suspensio est irregularis. c. p̄mo. de re iudi. libro sexto. fm̄ Inno
centiū. z ita p̄ idē hoc vult Panor. vbi supra in. c. vestra Et patz de
senten. excom. libro sexto. is qui. Et. xi. q. iij. si quis episcopus Et ta
lis tenetur ab officio etiā post contritiōem z p̄fessionē abstinere. quo
usqz sit relaxata suspensio p̄ euz qui p̄t. Si em̄ extra fuerit z celebra
uerit peccat mortaliter. z vt dictū est efficitur irregularis. z solus pa
pa sup hoc dispensat. c. p̄mo. de re. iudi. libro sexto. z. c. p̄mo. de sen
excō. lib. sexto. Et nedū sacerdotes p̄cubinarij. sed etiam clerici p̄c
binarij in minoribz ordinibz ip̄o iure sunt suspēsi ab om̄ibz actibz
ordinū. put etiā dñs Antoninus in tertia parte summe p̄ canones
ostendit. Et circa p̄dicta licz aliqui velint q̄ p̄quirat̄ monitio ita
q̄ aliter p̄cubinaris p̄dictas penas nō incurrat. Dicit tñ Angel^o
in summa q̄ p̄mū scz q̄ nō req̄ratur est ven^o. Et hoc tenet Panor.
in. c. vestra. de cohabit. clericoz. z mulie. de p̄cubinario. dūmodo lisa

Decimū

fornicatio est ita notoria q̄ nullam h̄ dubitatōem. v̄puta quādo
scubinaris scubinam tenet vt v̄rorem ⁊ nutrit proles vt filios.
ita q̄ nō audeat diffiteri. Et tenera si tantoz viroz dicta sunt vera. se
quitur q̄ infiniti scellores vna cū scubinarijs illaqueatur. cuz in
dies. vt ad oculū videmus q̄ sine remissione ipsi scubinarij absol
uūt. nec aliquis eoz p̄pter irregularitatē quam dicūt eos incur
rere ad sedē mittitur apostolica. Sed an desup̄ per iamiam sequen
tia possent releuari. relinquitur disputantibz ⁊ discussione maiorū
Unde circa p̄dictā materiā sic d̄r Joānes Erfordensis in summa li
bro primo. titu. primo. parte p̄ma. fornicator notorius si celebrat
fm̄ Hostien. ⁊ Huil. sit irregularis. q̄d durū est sentire. licet em̄ sus
pensus ab officio suo ab homie idistincte fiat irregularis celebrādo
vel ministrando in officio suo maxime scienter legendo sez euāgeli
um vel epistolā vel in officiendo. nō tū suspensus a canone semp̄ ef
ficatur irregularis. nisi vbi canon hoc exprimit. q̄ mitius agit lex in
animata q̄ aiata. hec ille. De hostiē addit q̄ dictū Huil. ⁊ Hosti.
est tutū. Narrat etiā discipul⁹ in sermonibz. d̄nica. xij. q̄ fm̄ Huil.
sup̄ hac irregularitate ep̄m posse dispensare. ex quo dispensatio in h̄
casu nō est p̄hibita. ⁊ iura que inueniūtur in contrarijs illa p̄cedunt
de suspensio nō a iure. q̄ iura benignius solēt agere q̄ hoies. hec ibi.
Consequēter q̄dam alius summista Joānes laurēcy. ordinis mino
rum magis late d̄r. Uerū est q̄ suspensus ab hoie celebrās sit irregu
laris. Et etiā a canone p̄pter crimen. vt p̄ extra de re. iudi. cū eterni
et. c. cū medicinalis. de sentē. excō. lib. sexto. Sz hoc inq̄r intelligaa
verū vbi canon talē penā imponit. als nō. supra eo. is q̄ li. vi. vñ de
Inno. de cle. excō. mini. c. si celebrat. si fornicari⁹ suspensus celebrat
nō est irregularis. ⁊ Vincēt⁹ h̄ assertissime tenet in. c. q̄ sitū. de tēpo.
or. Idē tenet Archi. de re iudi. cuz eterni. li. vi. Nec est snia canonis
vel suspēnsionis p̄prie. sed rei. q̄n̄ d̄r. Sit suspēsus q̄sqz satisfaciat
vel peniteat. ⁊ ideo post p̄niam legitimaz poterit celebrare. ⁊ si ante
celebrat nō est irregularis. de coh. cle. c. sicut. Et sic notori⁹ fornica
tor si celebrat nō est irregularis. lz p̄ canones in odiū criminis aliq̄d
sit obiectū q̄ad taliū vitatōem. vt supra eo. c. vestra. ⁊. c. tua frater
nitas. ⁊. xxxij. di. null⁹. ⁊. s. verū. ⁊ h̄ vltimū notat Inno. vbi supra
Et q̄dā doctor iuris Colonie ordinarius cū quo sup̄ hac materia cō
tuli opinādo voluit etiā q̄ scubinaris celebrādo nō incurrat ir
regularitatē ¶ Sed nūquid etiā in his releuat dictū Cancellarij do
ctoris scoloriū. q̄ in de sp̄uali vita multas p̄pōnes notabiles cir
ca ecclie cēluras ponit. ⁊ iter cetera ad p̄positū d̄r Expediēs videres
institutio aut iam institutoz talis interpretatio vt solus excōicatus

Foliū

aut suspēsus a iudice z nō a solo iure straheret irregularitatē in iudicando se sacris. z talis solū iudicialr pōdenat^r a p̄tate absoluedi in foro p̄scie spoliat^r censereret. Decibi z alia p̄corditer d̄t in regulis

Rūdet q̄ Cācellari^r ibidē multa vtilia z expediētia q̄ vtiā cetera minata forent zelose p̄ponit. Verūm q̄ idē ipse p̄tessādo fatet se p̄ h̄mōi nil assertiue determinare dicēs. Ego aliq̄s p̄positōnes examinatōni sup̄ior ac prudētū decerui p̄ponēdas absq̄ assertōe earum quas ip̄i assertādas indicauerint ad quos spectat. Decille. Quis ḡ in hac re ob dictū Cācellarij nisi aliorū rectū iudiciū ad quos ip̄e mittit sup̄uenerit tute resup poterit figere pedem. Demū aliud etiā hic attēdēdū. videlz q̄ p̄cubinari^r sacerdos aut clericus cristēs in sacris notori^r s̄m doctores iuris. z Angel^r h̄z p̄ indubito tenet fruct^r q̄s p̄cipit de b̄nficio restituere q̄n aliūde sine his p̄t viuere. qz cū sit suspēsus. vt iḡ dictū est p̄ Panor. z Docto. in. c. vestra. vbi supra p̄inde est ac si nō resideret. qz nullū z inutile idē est p̄. c. inter corporalia. de trāsa. p̄la. sicut nō rite z non fieri paria iudicant. vt in. c. veniēs de p̄sby. nō nō bap. Neū q̄s hec aduertit. q̄s h̄mōi laq̄os inextricabiles enodabit. Certe hoc mare magnū. illic reptilia quoz nō est nūerus. Et vtiā pastores lanā z nō oues querētes singulariter hec aduerterēt. nūq̄ certe p̄cubinario aiay curā saoy vt indica fieri videt d̄nabili^r p̄mitterent.

D̄t. Ergo p̄mo An p̄mittēs curā aiay p̄cubinario peccat mortalr. calr. z p̄ hoc sit in statu periculoso. Rūdet simplr q̄ sic. Dicit em̄ Albertus in q̄rto. dist. xliij. ar. r. Nullū dubiū est mortaliter peccare illū qui indignū sciēter p̄mouet ad curā pastoralē vel aliq̄d eccliastricū beneficiū. hec ille. Cōstat autē de p̄cubinario notorio q̄ sit maxime indign^r. cū vt supra patuit sit infamis. ḡ p̄mittēs sibi aiay curā mortalr peccat. Rō huius ex b̄to Tho. p̄z in quarto dist. xliij. Tum p̄mo. qz d̄no suo deo scz infidelis dispensator est. estz em̄ infidelis terreno d̄no. qui in eius officio sibi inutilē poneret q̄to magis iste qui malū criminofum ponit ad curā aiay. cuius hoc in detrimentuz ecclie vergat z honoris diuini q̄ p̄ bonos ministros p̄mouet. Tum secūdo. qz spūalia bona sub periculo ponit. quod est mortale non minus q̄ poneret sub periculo bona temporalia ecclie ibidē s̄m Alber. z b̄. Tho. Per ministeriū em̄ horū maloz diuina cōtemnūt. iuxta illud Gregorij Dredicator cui^r vita despiciat restat vt ei^r p̄dicatio p̄tēnat. z d̄t b̄. Tho. in q̄rto vbi supra. eadē rōne qua p̄dicatio p̄temnit. om̄ia spūalia ab eis exhibita p̄tēntur. Dec ille.

Secūdo probatur. esto q̄ pastor ip̄emet esset p̄cubinario. tūc p̄ se non posset aliq̄d sacramētū digne ministrare. q̄n semper mor

Vnderimū

taliter vt supra patuit peccet. q̄ nec p̄ aliū ꝓcubinariū. hoc idē p̄t q̄n
peccet mortali. qz d̄. xlvj. dist̄. sicut qd̄ q̄s suo noie nō p̄t facere nec
alieno noie d̄. Tertio p̄bat pastor ꝓdic̄ ꝓtra canones q̄z igno
rancia eū nō excusat de facto suspēsum inducit q̄ irregularitatē icur
rat. s̄m tutorē opinionē q̄. Quapropter ait qd̄s magn̄ q̄ dānosū
sine agit q̄ notorio ꝓctōu maxie in malicys ꝓsuetō ouīū suaz curā
ꝓmittit. aut iuuamē ꝓstat q̄ tali ꝓmittant. poti⁹ em̄ inq̄t oīa mala
etiā ꝓccōcatōez si casus se obtulerit d̄. q̄s sustinere anteq̄ tali oues
ꝓmittat aut ꝓsentiat q̄ sibi ꝓmittant. qz sani⁹ eēt agere ꝓtra tradi
cionē hoīm q̄ ꝓtra legē altissimi. Ex his tā īfert q̄ pastor d̄ ꝓsona
liter residere honeste. aut eccliam poti⁹ resignare etiā si deberet medi
care anteq̄ ꝓcubinario eccliam suā ꝓmittat. nō obstatib⁹ ꝓmodis
q̄buscūq̄ etiā spūalib⁹. nō em̄ sunt faciēda mala vt eueniāt bona.
ad Romanos. iij. Nec sup̄ his q̄ ꝓcubinario ministratio sacramē
torū cōmittat p̄t fieri dispēlatio etiā ꝓ papā. repugnat em̄ iuri d̄iuisi
Uñ d̄. Alter⁹ in. iij. dist̄. xxiij. nūq̄ p̄t dispēlari q̄n peccat morta
liter talis. in q̄libet actu ministratiōis q̄diu ē indign⁹. Et abusiones
in his nō diminuūt ꝓctā s̄z aggrauāt. ⁊ iō in talib⁹ dispēlatōib⁹ si
ꝓlatus aliq̄d facit peccat mortali. hec ille. Pastor q̄ q̄cūq̄ curā aīaz
suaz ꝓcubinario ꝓmittit oīm ꝓctōz. q̄z in tali statu ex ꝓte āmini
stratiōis sacramētorū nō ē nūerus reus erit in tremēdo iudicio. Cō
sentientes em̄ ⁊ facientes pari ꝓna ꝓlectendi sunt. xviij. q. iij. oēs.
et d̄ dictū Apl̄i ad Romanos ꝓ. Et ad h̄c ill⁹ autoris libri causaz
s̄z. Quicq̄d eā cause eā causati Uñ d̄. Gregori⁹ in registro li
bro ꝓ. Necessē ē vt oēs culpas ⁊ negligēcias sibi ip̄tetur q̄ ministe
riū ꝓctis infirmo ꝓmittit. q̄ Insup̄ ex his euidenter etiā tā ꝓz Altas
rillas seu habētes capellas aut q̄uis mō officia ad celebrandū de ꝓ
tata illos nō eēt tutoz. s̄z etiā in dānosō ꝓriculo ꝓstitutos ⁊ ꝓccare
mortali dū vices suas ⁊ sacramēti altaris ministratiōem ꝓcubina
rijs ꝓmittūt. aut eis sub annuo censu sunt locātes. Dicitū em̄ Albi
et rōnes ꝓacte eque ꝓtra eos militāt. q̄ Demū etiā īfert q̄ Episco
pi ⁊ eoz officiales ꝓccāt mortali dū ꝓcubenarios ꝓnitētiarios cō
stitūt vt a casib⁹ sibi reseruatīs sacramētal̄ alios absoluāt. Ta
ceō nūc de alio ꝓctō ꝓlatoz qd̄ incurrūt dū ꝓcubenarios notorios
ministros iusticie. vt ꝓta fiscales. sigilliferos aut officiales ad cor
rigendū alios ꝓcubenarios ꝓstitūt aut admittūt. Iudex em̄ vt d̄
te. Tho. sup̄ Joan. viij. dū ē public⁹ ⁊ ꝓtra aliū fert sn̄iam in eoz
crime ꝓccat scādalizādo. Et s̄lli mō ꝓccat corrigēdo. vt d̄. 2. 2.
q. lx. Uñ etiā d̄. Alter. in q̄to. dist̄. xix. q̄ corrigēs aliū nō d̄ esse in
ill⁹ notorio. vñ in maiori ⁊ nō p̄t eū iudicare nisi cum mortali ꝓctō.

Foliū

hec ille. Sequit̄ q̄ p̄latus q̄ ponit talē z in h̄ statu cū admittit z cō-
seruat q̄ nō min⁹ ip̄o peccat. Tenent̄ q̄ plati cū eoz ministros iustis
eie ꝛubinarios eē p̄cipiūt sub pena salutis eterne eos aut ab officijs
amouere. aut cogere q̄ absq̄ mora ꝛubinas abijciāt. Nec ualeat si
dicat ep̄us aut plati⁹ ad regendū eccliam se interdū alios nō posse ha-
bere. Reuera agāt fidelē vt fideles disp̄satores. z vtiq̄ zeus eis de
idoneitate ministroꝝ p̄uidebit. x̄o em̄ vt inq̄t te. Tho. in q̄rto. dis-
p̄tū. nūq̄ ita deserit eccliam q̄n inueniant̄ idonei ministri. Cū d̄t
Lyra sup̄ illō Jacobi p̄. Si q̄s idiget sapiētia postulet a deo zc. q̄
z̄o ē infallibile directū q̄ nō deficit ad se veracif̄ currētibz. qz si natu-
ra nō deficit in necessarijs. multo minus auctor nature. hec ille.

¶ Secūdo. Quid sentiendū sit de disp̄satoe q̄ndā sacerdotū
p̄sertim ꝛubinarioꝝ sup̄ p̄fessione differēda zc. Rūndē
q̄ ē q̄dā error intolerabil̄ p̄sumptuosus. astutia diaboli inuentus.
multoꝝ sacerdotū p̄sertim ꝛubinarioꝝ. q̄ cū volūt celebrare z h̄nt
copiā sacerdotis. z opportunitatē p̄fitendi. veniūt alter ad alterum
p̄tentes sup̄ p̄fessione faciēda disp̄satoem. z dicūt disp̄sēt̄ me cū
Et sic ignari simulata z ficta disp̄satoe p̄tenti. sine actuali p̄fessioe
ausu q̄dā temerario altare accedūt. Sz reuera fallunt̄ z peccādo se/
ip̄os recipiūt. Aut em̄ h̄mōi sacerdos celebratur̄ p̄ceptū implere p̄t de
p̄fessione faciēda. aut nō. Si nō. tūc disp̄satoe nō indiget. Si
sic. tūc rōnabile z necessariū ē q̄ seruet̄ p̄sertim. dūmō h̄z opportuni-
tatē z copiā sacerdotis cui deuote secure z rite p̄fiteri p̄t. Cū p̄z tūc
disp̄satoem fieri nō posse. Cōtra em̄ rōnem nō ē fidel̄ disp̄satio. sz
crudel̄ dissipatio. put̄ d̄t Bernard⁹ ad Eugeniū libro. iij. Obuiat
ergo huic p̄sumptuoso errori sacrascriptura z sanctorū dicta p̄sertim
scribentū sup̄ magist̄ q̄rto s̄uaz. vt ē b̄t̄s Tho. Durandus Pe-
trus de palude. sc̄tus Bonauē. Schor⁹ z alij q̄z vna ē rō. qz nō tūc
bz recōciliari deo. sz etiā ecclie. ad h̄ q̄ digne sumat sacramētū vnita-
tis ecclie. Ad hoc doctor Nicolaus dynckelspiell. z alij in q̄rto alle-
uendū. Audacter dico. si añ sacerdotis absolutōem criminofus ad
cōiōnē corpis christi accedat. p̄ certo sibi iudiciū māducat. z bibit.
etiā si añ peniteat. z etiā vehemēt̄ doleat z igemiscat. hec ille. Intel-
ligēdo tñ qñ h̄z copiā sacerdot̄ put̄ d̄t Tho. de argētina post alios
ibidē i q̄rto. Lasset̄ igit̄ error̄ h̄z venenosus. ne pctm̄ pctō accumulē.

¶ Tertio. de grauitate ꝛubinatioꝝ seu fornicatioꝝ in sacerdo-
tibus. q̄ q̄stio ꝛernit̄ etiā sacerdotes alios a ꝛu-
binarijs. z cū h̄z religiosos z clericos i sacris exutes. Et in p̄mis q̄rit̄

Duodecimū

an fornicatio seu de cubicis i eis sit gū? pccm̄ ipoladulterio Rūdet
q̄ sic. Lū? rō. sacrilegi q̄ votū solēne continentie violat. plus peccat q̄
adulteri. s; pdicti fornicādo efficiunt formale sacrilegi. g. Maior p; p;
xxvij. q. p. meliore. vbi summarie habet q̄ peiores sunt adulteris q̄
continentie votū violat. Per votū em̄ solēne continentie ad altū ordinat.
Un̄ vt glo. de ibidē. coniugiu spūale iter deū z hoīem violat. qd̄ ē al-
tius q̄ illd̄ qd̄ ē inter hoīem z hoīem. q̄to ḡ maior ē ille cui inferit in-
iuria. tāto mai? pccm̄ dimittit. Directe autē pdicti in deū peccat z cō-
tra pcepta p̄me tabule. Adulter at̄ in primū peccat contra pcepta se-
cūde tabule. Minor p; p; q̄ tales fornicādo votū solēne continentie vi-
olant. In voto em̄ solēni continentie. nō tū simplici. s; m̄ q̄ Henricus
berp. post bñm̄ Tho. sexto pcepto de. q̄s p̄seq̄ quādā p̄secratiōnem
sui bñdictionem cui? de? auctor ē q̄ totali? deo z diuino cultui deputat
fornicādo at̄ violat h̄mōi cū iniuria dei. z p̄ p̄sequēs enorme sacri-
legiū p̄prie pdicti dimittit. Un̄ de beūis Tho. 2° 2°. q. xcix. formale
et p̄prie pccm̄ sacre p̄sone sacrilegiū ē. qd̄ agit directe contra a? sc̄ita-
tem. puta si virgo dedicata fornicetur. Et eadem rō est in alijs. Dec
ille. Etia de ibidē. q. cluij. q̄ quilibet spēs luxurie s; m̄ q̄ violat aliqd̄
pertinens ad cultum dei de sacrilegium. Patet ergo q̄ quisvis predi-
ctorum est sacrilegus auferens sacrum a sacro. id est seipm̄ voto so-
lenni p̄secratum a deo. vnde sic fornicando sponsa dei abutitur. quia
clericus spōsa christi. efficiēbat in ordinis susceptōe. q̄ ordo h; votū
solēne continentie annexum z religiosus p̄ votum solēne religionis.
Nūqd̄ em̄ inq̄t de octo sc̄tis Vincenti? in q̄dā sermone ille sacrileg?
ēit q̄ sepulchrū dñi ad lutū aut fedā latrinā p̄icere p̄sumeret Quid
autē sacerdos q̄ emisit votū continentie aliud ē q̄ sepulchrū dñi viuunt
mūdicie deputatū. Ad hec facit. xxvij. q. j. c. sciendū. Secūdo p̄bat
ex eo dē fundamēto. q̄ fornicatio pdictor̄ graui? pccm̄ ē q̄ homici-
diū. vt statim p̄babit. ḡ seq̄tur q̄ graui? pccm̄ sit q̄ adulteriū. quia
pccm̄ homicidij maioris ē q̄ adulteriū. sicut p; p; decretū sumptū ex
p̄bis Augustini. libro. ij. de adulterinis coniugijs. xxiiij. q. ij. si qd̄ ve-
rius. Qd̄ ergo excedit pccm̄ qd̄ graui? ē. excedit etiā id qd̄ min? gra-
ue ē. Tertio p̄bat de sacerdote singulariter fornicāte p̄iurus gra-
ui? peccat q̄ adulter. z p̄ p̄iis p̄iurū ē gū? pccm̄ q̄ adulteriū. s; sa-
cerdos ois fornicādo efficiat p̄iur? vt statim patebit. g. Maior p; p; p;
Richardū in tertio. q̄to em̄ p̄sona ē dignior in qua sit iniuria. tāto
iniuria est maior. s; deus cui iniuriat vr̄ q̄s in iurando est dignior q̄
p̄xim? cui iniuriat adulterādo. g. Corripit em̄ p̄iurū digniorē or-
dine. puta hoīs imediate z directe ad deū. q̄ ordie min? ē ille quē cor-
ripit adulteriū q̄ hoīs ad p̄ximū. z nō imediate ad deū. s; solum

Foliū

primo mediante. Quarto pbat ppositū p Roptū holcot sup libz
sapien. c. iij. Tum qz sacerdos magis se elogauit ab actu carnis qz
vir. qz solēnis inqz. vovit p̄nētiā ab oī muliere z nūqz cō aliq. igil.
Tum qz votū sacerdotis ē solēnizatiū p sacramētū maioris reuerētie.
puta ordinis. qd sacramētū ē maioris reuerētie qz m̄rimoniū. qz il-
lud sacramētū directe z imediate applicat hoīem ad pficiendū cor-
pus christi vez in sacramento altaris qd ē maximū qd p̄t cōicari hoī
in hac vita. Illud finalr pz etiā ex signo. qz decreta grauiore pe-
nitentiā iponit incōtinentibz p̄dictis sacerdotibz qz adulteris. sicut
habet. lxxxiij. dist. c. p̄sbyter. si fornicatōem fecerit vbi horribil' ad decē
annos p vna fornicatōe sacerdoti p̄nia iponit. Un̄ si publicus sic h̄
mō fieret Remor' a ceteris p̄medat panē z aquā. sz diebz d̄nicis z
festiuis vref tñ q̄dragesimalibz. finitis tribz mensibz creat. nō tñ in
publicū p̄deat ne laici scandalizent. qz sacerdos nō dz publice peni-
tere sicut laicus. postea aut dz ieiunare āno z dimidio in pane z aq̄
ita qz d̄nicis diebz z p̄cipuis festis p̄t bibere vinū z vti lacticinijs z
lagine. finito anno z dimidio cōicare dz z itab it vltim' in choro z
tñ minora officia geret. Et dz postea ieiunare legitimas scz feria se-
cunda q̄tra z sexta in pane z aq̄ vsqz ad septimū annū p̄pletū. ita
tñ qz l̄dam feriā p̄t redimere legēdo p̄salmterū. vl' d̄do cenariū pp̄
v̄tū. Expleto septimo anno p̄t eps ipm ad honore p̄stinū reuocare.
ita tñ qz ieiunet postea sexta feriā in aqua z pane sine redēptōe vsqz
ad finē decimi anni. hec ibi. Et lz hodie hec pena sit arbitraria. ponit
tñ hic vt zcubinari' eo citi' respiscat z intelligat qd sit ei agendū
si vult absolui a pena p̄cū vel in h̄ mūdo vl' in alio. qz credendū ē in
quit Angel' in summa. titu. p̄fessio. vj. eccliam instinctu spūsc̄i eā
sic t̄passe. sicut de' p̄ iusticia erigit vel h̄ vel in purgatorio a q̄cūqz
talitā p̄petrante. vt p̄z in c. h̄ ipm. xxxiiij. q. ij. hec ibi

De Quarto. An zcubinari' sacerdos fornicatōe pprie sit trās-
gressoz voti p̄nētie. q̄ q̄stio zcernit etiā clericos in sacris.
religiosos z sacerdotes q̄scunqz alios Et arguit qz nō. fornicatio
p̄hibet' ex p̄cepto. q̄ p̄ eā nō fit voti trāsgressio. votū em̄ ē de re als li-
cita. Un̄ sic d̄t Sacellari' i forma i regul'. Religiosus p̄fessus z sacer-
dos vtens copula carnali p̄ter m̄rimoniū. z si q̄uissime trāsgridiūf
mādatū dei. nō tñ vident' voti fractores. votū q̄p̄e ē solū pprie de
re als licita. q̄lis nō erit extramonal' diuinctio. Ista zclusio lz apud
simpliciores videat' extranea. tñ apd̄ intelligentes qd noia voti est
clara. Notū q̄p̄e fit de operibz superogatois ad q̄ q̄s als nō tenebat
sic religiosus pprie loquēdo vovet qz nūqz vrozabit. qd antea lice-
bat illi. null' aut pprie dz vouere qz nūqz fornicabit aut adulterabit

Decimūtertū

qz ex pcepto ad hoc iam omnis hō obligatur. hec ille. In opposi-
tus; p veritate videf communis schola. cū etiā in religionibz hmoi vt
voti trāsgressores puniatur. ¶ Pro rāione hic cōsiderādū. qz ipa
cōtinentia q̄ subest tēperātie dī abstinētia a delectatōe venerea. z cū po-
nat absolute p ppria materia voti cōtinentie. seq̄tur qz ipm votū p se
fert sup hoc qd̄ est nō cōmisceri carnalr seu nō cōtinere. z trāsgressio
eius p se sup hoc qd̄ est cōmisceri carnalr seu nō cōtinere. qd̄ puritati
cōtinentie ipm votū iam cōfirmate repugnat. Insup cū huic purita-
ti cōuenientie nedū cōmixtio carnalis matrimonij licita. s; etiā z lōge
ampli⁹ impuritas. s; extramatrimonialis cōmixtio repugnet. seq̄-
tur qz vouēs cōtinentiā. nedū fornicādo sit trāsgressor; pcepti. s; etiā
voti trāsgressor;. Nec hoc mirū videat. qz vt dīc b. Tho. in p̄ma scde
q. xviii. z in secūdo scripto. dīc. xl. vnus acius vnitatis nature fm se
cōsideratus p̄t esse multiplex fm qz ad genus moris refertur. sicut p̄
ma scde. q. lxxiiij. exemplificat de adulterio. qd̄ non solum p̄inet ad
luxuriā put opponitur castitati. sed etiā ad iniusticiā put in accipi-
endo alterius vxore opponitur iusticie. Ita in p̄posito videtur di-
cendū. cū ipa fornicatio in vouente cōtinentiā dicat duplicē diffors-
mitatē ppter diuersam habitudinē z cōparatōnem eius ad rōnem.
idē duplex dīc p̄ctm. vtrūta trāsgressiōne pcepti. z hoc rōne spe-
ciei; inq̄tum fornicatio. z voti cōtinentie. z hoc rōne carnalis cōmix-
tionis. ¶ Huius sile sumat de voto paup̄tatis. puta monachus de-
tinens rē alienā hāc sibi appropriādo rōne sp̄ei inq̄tuz detentio est
rei aliene. vt sic est trāsgressor; hui⁹ pcepti. non furtū facies. rōne ho-
talis detentōis seu appropriatōis sit voti paup̄tat; trāsgressor; Alia
oppositū dicere seq̄ret. qz monachus appropriādo sibi de furto mil-
le ducatos. nō est; p̄prietarius. s; solū pcepti trāsgressor;. qd̄ absur-
dum videf. ¶ Igī cōcludēdo p ipam fornicatōnem rōne illius qd̄ est
cōmisceri carnalr sup qd̄ p se fert trāsgressio voti cōtinentie sit p̄prie
eiusdē voti trāsgressio. q̄ dīc distinctū p̄ctm a fornicatōne. Hoc autē
tenere videf verius. salubrius. z magis rōnabile. Concorditer
huic cōclusioni dixit doctor eximius theologie Lambertus de monte
publice in scholis. videlz qz rei veritas est; qz p̄biter fornicādo pec-
cata vōtū vnde absolutōe episcopi eūdē dixit indigere. Ad
argumentū dicendū. negando cōsequētiā. Sicut em̄ ista cōtītia nō
valet. retractio phibetur de pcepto. ergo p eam nō sit voti trāsgres-
sio. puta obediētie. Dū p ipam in superioris cōtemptū violat̄ silētiū
ita nec p̄dicta cōsequētia valet. Un cōsiderandū. qz est aliud loq̄ de
fornicatōe absolute. sic em̄ verū est qd̄ dīc. em̄ pcepti trāsgressiōnem.
Aliud hō est de eadē loq̄. put cōmittitur a vouente cōtinentiā. sic em̄

foliū

propter diuersam repugnantiā ad rōnē. vt dictū est duplex dē pctm̄
Nec obstat si replicas. trāsgressio voti vt spēale pctm̄ erit separa
ta a pcepti trāsgressione. qualis nō est hic. Rūdet. q̄ hoc nō sem
per req̄rit. s̄z sufficit q̄ possit separatim inueniri. sicut patz de sacille/
gio. sc̄da sc̄de. q. xcix. q̄d repit̄ur separatim. vt si iudex rapiat aliquē
de loco sacro quē in alijs locis licite cape possz. z cū hoc t̄n repit̄ etiā
cū alijs vitijs. vt cū homicidio. vt si clericus occidat. z cū luxuria.
vt si virgo deo dedicata violetur Ita in pposito trāsgressio voti cō
tinētis est spēale pctm̄ z repit̄ur seorsuz. vtputa in matrimonio ab
eo q̄ continentia vouit. Nihilominus p̄t inueniri cū diuersis luxurie
sp̄cibz. vt cū fornicatōe adulterio. z sic de alijs. Nihil em̄ (vt vbi su/
pra d̄t b̄tus Tho.) prohibet formalr rōnem alicuius peccati spēalis
in pluribz generibz pctōz inueniri. hec ille

¶ Ad pdictā q̄stionē iam inueni scripta magistri Berardi de Elten
sacre theologie doctoris eximij ordinis pdicatoz. q̄ dū vineret eras
regēs puētus Coloniē z inq̄sitor heretice prauitatis. Et rādet ita
q̄ continentia seu castitas p̄t cōsiderari duplr̄. Uno mō vt p̄cise est op
posita fornicatōni. z sic cadit sub pcepto isto. nō mehaberis. Exem
pli cā. Petr⁹ vult manere p̄ totū tēpus vite sue solutus. tūc obliga
tur ex pcepto seruare castitatē. qz obligat nō fornicari. hoc t̄n qz p̄
mutare ppositū. ideo d̄t ex contingenti cōtingere. vñ pdicto mō casti/
tas nō cadit sub voto pprie dicto cū sit de pcepto. Alio mō p̄t cō/
siderari castitas vt est p̄petua. nō vt opponit fornicatōni t̄m̄. s̄z vt ge
neralr̄ opponit cuilibet carnali copule sine in matrimonio sine extra
et vt in omnē euentū obseruāda mutata etiā qualitercūqz voluntate
nisi accederet superioris autoritas. z sic cadit sub p̄silio quo mō sa/
cerdos aut religiosus vouent castitatē. de meliori em̄ bono est q̄ fir
met se z imobilitet animū deo ad nūq̄ inuēdū etiā quocūqz casu se
offerēte carnalē copulā. dato etiā q̄ nūq̄ se offerat oportunitas
ad matrimoniū. s̄z ad libitius z puri⁹ z p̄fectius seruicdū deo expe/
dit sic se obligare. Un̄ p̄z q̄ continentia seu castitas extra matrimoni
um cadit sub pcepto. sed castitas eadē p̄petua cadit sub p̄silio. sacer
dos igif̄ aut religiosus fornicās ē pprie trāsgressor voti. vñ z b̄tus
Tho. sc̄da sc̄de. q. clxxxvi. ar. x. argumento. iiii. d̄t religiosi p̄ votū
continentie tenēt̄ur ab oibz venerijs abstinere Ad dictū Lacella/
rū rādet. q̄ nullo mō c̄cludit nec impedit c̄clusionē is dictā. qz ma
nifeste p̄supponit falsum cū d̄t. votū pprie ē de re al̄s licita qualis
nō est extramatrimonialis cōiunctio. vbi clare p̄supponit q̄ votū fiat
de extramatrimoniali cōiunctōe. q̄d falsuz est manifeste z impossibile
cū votū non possit esse de malo culpe. sicut nec illud cadit sub voto

Decimūquartū

nūq̄ vti h̄mōi copula carnali extra matrimoniū. cū sit illicitū vt sic. qz hoc nūq̄ est p̄siliū. sed p̄cepti. fm illā rōnem. sed nūq̄ vti copula carnali immobili z firmato aīo quocūq̄ casu emergēte cadit sub voto castitatis. Nec habetur vt ip̄e assumit p̄trariuz ex qd no/minis voti. qz idem opus vt seruare castitatem. id est nō vti copula carnali est opus necessitatis z p̄cepti. put cōsideratur opponi for/nicationi. Et est opus supererogationis prout cōsideratur sub p̄p̄tuitate cū firmitate animi ad ip̄m quocūq̄ casu emergente. Nec im/plicat p̄tradictōem hoc mō idē opus esse supererogatois z p̄cepti diuersis rationibz. hec ille.

Q̄uinto p̄ter. An p̄ctm̄ fornicatōis in sacerdote scubi/nario aut etiā q̄cūq̄ alio sit graui⁹ homicidio. Et eadē q̄/sio mouet de quolibet clerico in sacris z religioso Rūdes affirmatiue q̄ sic. p̄supposita tñ veritate p̄p̄onum sequentiū Prima p̄p̄ofitio. ordo inseparabilr hz p̄tinentiā annexā ex voto. Hui⁹ opinio/nis apte est sc̄tus Bonauē. in quarto. dif. xxxvij. sicut em̄ q̄ regulaz viuēdi ab aliquo traditā p̄fitei. puta monachalē. z habitū suscipie eiusdē vbi p̄tinentia annexa est. talis d̄r p̄sequēter vouere p̄tinentiā sic z ordo apud latinos ex eccl̄astica institutiōe hz annexā p̄tinenti/am. z iō q̄ suscipit ordinē spontance se obligat. ita q̄ obligatio illa procedit ex statuto pariter z ex voto. z sit voti solēnizatio in ordi/nis suscepiōe. Huius opinionis q̄ nedum ex statuto eccl̄ie. sed etiā ex voto ordo sacer habeat p̄tinentiam annexam videt̄ fuisse beatus Tho. in de malo. q. vij. ar. vij. vbi d̄r vxores ducere in sacerdo te est p̄tra p̄ceptū de voto p̄tinentie implendo. nō aut̄ in laico qui nō vouit. hec ille. Unde per hec verba p̄supponit votum p̄tinentie fieri a sacerdote. Et Lancellari⁹ in h̄ dicere cōcorditer videt̄ in fine huius regule q̄ sic in regulis d̄r. Quia corpus sacerdotis si vxora retur esset vxoris sacerdos. qui totus debet esse d̄no p̄secratus z ex p̄ditus a cura rerū familiarū. z solutus legibz ciuilibz. z orōni iugiter vacare. rōnabilr restringitur voto castitatis. hec ille. Ulteri⁹ idē p̄z ex hoc. qz qlibet sacerdos saltē d̄i ordinatur p̄mittit. z cum hoc iurat in gradu sacerdotij iugiter manere fm sanctōnes canonū Interrogāte em̄ epo ab ordinādo. vis in ordine presbyterij fm canōnū sanctiones iugiter manere. Respondet z d̄r sub hac forma. Docet̄o et sanctis eius in presenti promitto. sic me deus adiuet z sancti eius. Sanctiones autem canonum habent z insigunt ep̄s/cop̄is neminem debere ordinari nisi qui promisit se caste victurum. vt patet xxvij. distinctiōe. Nullum.

Foliū

¶ Secūda ppositio maior est obligatio voti q̄ iuramenti. put
teneb. Tho. scda scde. q. lxxix. qz in vtriusqz trāgressione licz irre
uerētia fiat. in voto tñ amplior z maior fit trāgressio. qz in iura
mento irreuerētia tñ fit in eo q̄ nō verificat id qd̄ p nomē eius p
mittit. In voto qz nō soluit pmissum qd̄ ipi deo debem⁹. z sic est ibi
irreuerētia z amplius. vtpura infidelitas. Illa em̄ irreuerētia d̄ z
plus. nō em̄ oia irreuerētia est infidelitas. vtraqz tñ trāgressio ē cō
tra pceptū p̄me tabule. ¶ Tertia ppositio. trāgressio iuramēti q̄ p
iuriū d̄. graui⁹ ē peccatū q̄ homicidiū. Hui⁹ opinio est Egidi⁹ de
roma in qd̄libetis. z doctor Jacobo eiusdē ordinis augu. Et p̄sertim
b. Tho. in qd̄libetis p̄mo. art. xvij. cu⁹ rō fm̄ eūdē. qz piuriū tra
pceptū p̄me tabule est. qz p̄terare nomē dei videt̄ qd̄az diuini nois
denegatio. quare ipm̄ piuriū scdm̄ locū post idolatriā tenet. Homici
diū autē est tra pceptū sedē tabule. Itē apparet ex hoc. qz ex quo
in cā peccati cuiuslibet fert iuramentū p̄ hoc ostēdit piuriū p̄ mari
mo pctō haberi. frustra em̄ in cā homicidiū finis p̄terite est iura
mentū. si homicidiū grauius est q̄ piuriū. p̄sumeret em̄ q̄ maio
rē culpā scz homicidiū p̄mittit. nō vereret minoꝝ. scz piuriū incurre
hec. be. Tho. Huius opinio est etiā Cardinalis iurisprer⁹ in
cle. de iureiurā. §. p. vbi idē d̄t. Ceteris parib⁹ videt̄ d̄m. qz piuriū
maius est q̄ adulteriū z homicidiū. qz magis imēdiate relinquit deo
et charitati qua debem⁹ ferri in deū z sibi inherere. Quāuis autē cir
ca has tres ppōnes opiniones reperiant p̄trarie. atramē qz iste sunt
excellētissimoz doctor z scdōz p̄sertim beati Tho. z sc̄i Bonaven
ture. z securioris vie. id merito sunt p̄e ceteris amplectēde Illis
ergo p̄missis z p̄suppositis format talis rō. Quicūqz frangit votū
vel iuramētū violat graui⁹ peccat q̄ si homicidiū p̄mittat. scz cleri
cus in sacris aut religiosus fornicās fornicādo qualiter fornicatōe
frangit votū. z violat iuramētū. q̄ quolibet pctō fornicatōis plus
peccat q̄ si homicidiū p̄mittat. Maior p̄z ex ppōne tertia z secūda
Minor p̄z ex p̄ma Illius sentimēti z sententie q̄q̄ mirabilis vi
deat̄ effeminatio. est etiā doctor sc̄us Vincētius in sermone natiui
tatis marie. d̄t em̄ licz fornicatio simplex sit de minorib⁹ pctis mor
talib⁹ in laico. sufficēs tñ ad d̄natiōem z infernū intrādū z mino
ris culpe (hoc tñ intelligēdo vtz opatiue ad alias luxurie. sp̄s. aut
ex p̄te circūstātie. scz incitāmēti q̄ dimittit rē. vt infra in dubio pa
tebit) in clericis tñ in sacris aut religiosis est de grauiorib⁹ pp̄ voti
fractōez. fractio em̄ voti ē mai⁹ pctū q̄ homicidiū. qz vt dicit the
ologi. mai⁹ pctū ē piuriū q̄ homicidiū. adhuc at̄ mai⁹ pctū ē viola
tio voti q̄ iuramētū. z istd̄ d̄notā sū tra clericos ignaros. hec ille

Foliū

q̄ piur^o es iuramēti sc̄z p̄fici i ordiis susceptōe trāsgressor. Ita q̄ ip̄o
ad verā p̄niaz 7 p̄fessionē reducto satisfac̄ sibi poterit iūgi salutar̄
D̄ Septimo. An sacerdos ꝓcubinari^o celebrādo graui^o ꝓc
cet q̄ si hoīem occidat. aut aliud ꝓctū q̄ntūcūq̄ graue in
primū ꝓmittat. Et eadē q̄stio p̄t moueri de alio sacerdote indigne
celebrāte. v̄l etiā laico indigne cōicante R̄ndet simplr loquēdo 7
absolute q̄ sic. v̄n Gabriel eximius theolog^o in lectura sua notabi
li de officio miss̄. lectōe. lxxvii. d̄ simplr loquēdo 7 q̄tū ad genus
ꝓctū graui^o ē h̄ ꝓctū indigne sumptōis eucharistie oī ꝓctō ꝓmissō
in primū. v̄n q̄m^o ē homicidio. spoliatiōe. adulterio. sacrilegio. in
celstu. traditōe p̄sone seu ciuitas r̄c̄ys. Qd̄ pb̄ādo adducit b. Tho.
in 3° p̄te. q. viii. ar. v. dicentē. q̄ ꝓctū p̄t dici graue seu graui^o v̄l ex
obiecto v̄l ex circūstātia. Prima grauitas ꝓcti ex ḡne. siue obiecto
p̄ se d̄r. Sc̄da d̄r grauitas ꝓcti p̄ acc̄is siue ex circūstātia. loquēdo
ia de grauitate ꝓcti ex ḡne. h̄ est ordo grauitat̄ ꝓctōz. q̄ om̄e ꝓctū
ꝓmittit̄ in reū. aut in creaturā siue in primū. Nūc aut̄ ex p̄te ob
iecti oīa ꝓctā in reū ꝓmissa grauiora sunt ꝓctis ꝓmissis in creaturā.
Peccata aut̄ in reū ꝓmissa sunt duplicia. q̄ aut ꝓmittunt̄ in naturā
diuinā. vt ē infidelitas. blasphemia. odiū rei in se. idolatria 7 filia ta
lia sunt simplr maria ꝓctā ex p̄te obiecti. Aut ꝓmittunt̄ in hūanita
tem christi. Et h̄ duplr. Aut in hūanitatē christi manifestā vt fuit
crucifixio christi 7 ei^o flagellatio. Aut tectā sub specie sacram̄tali vt
ē indigna sumptio v̄l celebratio ꝓtra ordinē institutū. ꝓctā ḡ cō
missa in hūanitatē christi manifestā vt visibil^o abulauit in terris sunt
grauiora q̄ ea q̄ ꝓmittunt̄ in sacram̄to latēti. q̄ Propositū ḡ ꝓz q̄
graui^o ē ꝓctū h̄ indigne sumptōis aut celebratiōis oī ꝓctō ꝓmissō
in primū. s̄z ꝓctā ꝓmissa in reitātē. sc̄līter 7 in hūanitatē christi ma
nifestā apte sunt grauiora. Sc̄do dictū ē q̄ ex circūstātia vnū ꝓctū
ē graui^o altero. 7 h̄ ex p̄te p̄sone peccātis. vt q̄ ex ignorātia v̄l infir
mitate aut certa malicia peccat. Aut ex ꝓtēptu. aut ex surreptōne. ex
magna 7 modica libidine. 7 ita de alijs circūstātijs. 7 s̄m h̄ ꝓt ꝓctū
in primū. vt latrociniū eē grauius q̄ indigna sumptio. vt si nō fiat
ex temeritate. s̄z timore cōfessionis 7 pene. sic ḡ stat q̄ indigna sumptio
sit maius ꝓctū q̄ infidelitas aut blasphemia. vt q̄n ex maiori ꝓtēp
tu sit 7 infidelitas nō sit p̄nari. s̄z ꝓtingit ex aliq̄ receptōe. Et sic ꝓz
r̄sō ad q̄stū. hec ille. q̄ Insup̄ in eodē libro lectōe. vii. ex dictis b.
Tho. in q̄rto. dist. ix. q. iiij. vbi b. Tho. ondit d̄nabile abusum sa
crām̄ti eucharistie Iste Gabriel elicit corollarie q̄ sacerdos celebrās
in mortali peccat duobz distinctis moralibz ꝓctia. vno sc̄z q̄ indig
ne ꝓsecrat. alio aut̄. q̄ indigne māducatur. q̄ māducare 7 ꝓsecrare duo

Decimū sextū

actus sunt distincti. et in cuiuslibet indigna executione committit peccatum mortale. hec ille. Et quod concubinarij sacerdotes pre ceteris plus picula et peccatis celebrando aggrauant propter scandalum. id specialiter de eis mora est glossa. Unum simpliciter per se loquendo si celebrando quicquid peccat quod si mille florenos raperet. aut etiam quod plus est quod committeret latrocinium seu homicidium hominis cuiuscumque. putaret iam dicitur. et per dubium infra post piculum terminum euidenter elici potest. Pericula super picula sacerdotum concubinarioz. utinam lynceis oculis decorati essent quibus circumquaque enormia eorum vitia et picula auscultatim inuenerent. utique de emenda cum effectu cogitarent.

¶ Sed me increpando posset quis dicere. ut experientia docuit. ut quid acrius strigas in his erga sacerdotes concubenarios et litteratos scis ne ipsos incorigibiles teste Chrysostomo super Mattheum. in opere imperfecto. c. xxi. ubi dicitur. Quis clericum vidit penitentiam agentem. omnia enim quecumque in scripturis sunt. propter quod in diuina meditatione an oculos eius inueterata sunt et vilia estimant. Nihil autem impossibile quod illum corrigere quod omnia scit. et tamen preueniens bonum diligit malum. propterea clericus qui se meditat scripturas. aut omnino obseruaturus est et erit perfectus. aut si semel ceperit illa preuenire nunquam exercitat in illis ut teneat illa. et si deprehensus humiliauerit se non ideo dolet. quod peccauit. sed profundius. quod gloriam perdidit. hec ille. Quibus concordat dictum glossa Hieronymi. putat Eusebius in de vita et transitu eius narrat. dixit itaque. Ecce mundus undique seruet monachis et sacerdotibus. et tamen iam sunt rarissimi sacerdotes et monachi quod vix de centum vnus reperiat bonus. Nulla certe in mundo tam crudelis bestia quam malus sacerdos et monachus. nam corrigi non patitur nec veritatem vnicuique audire potest hec ille. ¶ Eadem charissime te fateor per hec iuste moueri illi Hieronymi haud inemor quod dicit frustra nititur et nihil aliud quam odium querere. extreme demerite est. Consilij igitur tuis acqiesca superioribus meis homini prouinciam relinquens. vix quidem ad populum et simplices status et serus utriusque propter nonnulla que animam mouent operando iam stylum vertere cogor.

¶ Secundum periculum quod presertim tangit quoscumque inducentes concubenarios ad celebrandum.

¶ Circa inducentes Concubenarios sacerdotes ad celebrandum in casu nostro magnum extat periculum. Et tamen inducentes predicti (ut dicitur in summa predicacione) decipiunt et recipiunt. Decipiunt quod dem. quod ordo in sacrificio et missa concubinarioz. ut tamen putat non sunt eis fructuose. Si quis eorum contra hoc dicat. quibus concubinarij malus sit videro tamen eo ut minus illo ecclesie utique ipsi inducendo fructum orationum

Foliū

eius p̄cipiā. Malicia em̄ ministri nō nocet opi boni actoris. sicut de
ope misericordie p̄ malū ministrū a dño factū p̄z. Et doctores in
q̄rto. dist. xlv. apte de suffragiis declarāt. Rūdet q̄ p̄sona p̄uata q̄
inducit p̄cubinarū ad celebrandū nullū sibi p̄ h̄ se q̄ fructū. Et
q̄n̄ dicit. malicia ministri nō nocet p̄sone mādanti. Rūdet vt d̄r
in summa pisanella. titu. suffragiū. §. p̄. Clez q̄d̄ est nisi q̄s sciens
maliciā ministri z necessitate nō v̄gente scienter faceret eū in suo or-
dine ministrare. qz tūc inuolueret in eadē p̄ditōe eū eo. hec ille. Un̄
nō est capax. q̄re p̄ suffragia p̄cubinarij nō satisfaciunt p̄ senec meref.
s̄ se inabilitat ad susceptōem diuinorū z eū ad celebrandū inducen-
do (vt statim p̄babif) grauit̄ peccat. Nō t̄n̄ hic fit m̄rito de p̄cubi-
nariōe characteris z ordinis. rōne cul⁹ missa sua ex pte opis opati tāte
p̄tus ē sicut boni sacerdotis. Nec h̄ mirū. vt d̄r in summa p̄dicantiū
si q̄d̄ q̄ recepit p̄ manus iudeorū in cruce oblatū. eū d̄e filiū recipit p̄
immūdas man⁹ pessimorū sacerdotū z secretū. Personas t̄n̄ p̄cubi-
nariorū de⁹ nō acceptat vt eorū orōnes inducēt eū possent p̄desse. s̄
vt sic de⁹ p̄ orōnes eorū ad irā pot⁹ puocat. sic em̄ d̄ Grego. in pa-
stozali. z habet. iij. q. viij. in grauib. Lū is q̄ displicet ad interceden-
dū mittit irati anim⁹ p̄culdubio ad deteriora puocat. neqz in om̄i
potētis iudicio q̄d̄ sed a q̄ daf̄ inspiciat. Dona q̄ppe iniqz nō p̄bat
altissim⁹. nec in multitudine sacrificiorū eorū p̄piciabit p̄ctis. Eccl̄.
xxiiij. Propter hec z h̄mōi in p̄dicta summa narrat. titu. missay.
q̄ q̄dā valēs p̄fessor theologie in cathedra dixit q̄ maluit vnū bonū
sacerdotē celebrantē p̄ ip̄o. q̄ mille malos. qz ipe z si sol⁹ fuerit au-
dit. illi z si mille fuerint nō exaudiant. qd̄ pulchre d̄n̄sum fuit in He-
lia. iij. Reg. xvij. Ipe nāqz sol⁹ exaudiebat. nā de⁹ statim post eius
orōem ignē misit z holocaustū ab eo oblatū inflāmauit. Alij h̄o oc-
tingēti q̄n̄q̄ginta orātes a mane vsqz meridiē nō exaudiebant. Mul-
tū q̄ valet repectio iustī assidua Jacobi. v. Un̄ in sacrificio altar̄is
nō t̄m̄ attendenda ē eius efficac̄ia ex pte opis opati. s̄ etiā ex pte opis
opantis. vt q̄ attendat deuotio z meritū opantis. sicut gladi⁹ q̄ ini-
mici vincunt in manu debilis nō h̄z eundē effectū. sicut in manu for-
tis militis hostes inuadētis h̄z. S̄z qd̄ tūc si q̄s instituat b̄n̄ficiū
seu ān̄uersariū p̄petuū qd̄ post mortē ei⁹ officiat p̄ p̄cubinariū. nū
qd̄ ille in suffragiis etiā erit recept⁹. Rūdet q̄ nō. ex q̄pter inten-
tionē talis instituent b̄n̄ficiū ipe p̄cubinar⁹ ad deseruiendū sup̄ in-
ducet. Illud p̄z p̄mo ex pte opis opati. vt tactū fuit. Sacramenta
em̄ nō a ministro. s̄ ex institutiōe christi efficac̄ia h̄nt. iō malicia mini-
stri vtputa p̄cubinarij nō nocet p̄sone tali instituti z mādanti q̄n̄ p̄

Decimūseptimū

eius missam eque ac si alterius boni sacerdotis esset suffragiū p̄seq̄
optatū. Secūdo p̄ idē ex p̄te opis opantis quīs em̄ vt p̄dictū est
iuxta auctoritatē Gregorij allegatā. 7 fm q̄ lx. Tho. Bonauē. 7 alij
doctores tradūt in. iij. di. xlv. mal⁹ sacerdos 7 p̄ns ꝑcubinarius
in q̄tū gerit p̄sonā p̄p̄riā p̄az v̄l nihil p̄sit defunct⁹. Attamē ad p̄
positū loquēdo ꝑcubinari⁹ in q̄tū gerit p̄sonā ecclie v̄tq̄ p̄dest si
cut sacerdos ali⁹ celebrādo 7 orādo p̄desset. vñ vt sic malicia ei⁹ ip̄i
instituenti b̄ficiū q̄n fructū suffragioꝝ per eundē ꝑcubinariū facta
plenarie p̄cipiet obesse nō p̄t. Lm̄ rō. qz hec oblatio eius 7 orō vt
sic nō ē sua p̄ncipali. s; ecclie sponse christi inter quā 7 xpm̄ ip̄e ꝑcū
binari⁹ in q̄tū vt dictū ē gerit p̄sonā ecclie nūcius eius extat orōem
eius in ore portās quā p̄i misericordiaz porrigit ad exaudiēdā. Si
cut aduocat⁹ nō iura sua s; aliena allegat 7 s̄ba ei⁹ cui patrociniū
p̄stat gerit in ore. Vñ fruct⁹ missę colligit ex merito resultāte ex mē
broꝝ deuotōe q̄re quēadmodū etiā petitio aliena in scriptis oblata
p̄ncipi recipit ob grām ei⁹ cui⁹ ē q̄ 7 exaudit. nō autē p̄ quē scriptura
porrigit Ita in p̄posito indubie d̄m̄. h̄ ita etiā declarat ex Habrie.
vbi sup̄ lectōe. lviij. et. xxvij. 7 hoc ip̄m̄ etiā satis enucleat in summa
angelica. Ex q̄bo iā cuidēter p̄z q̄ nō optz p̄pter sup̄ius dicta q̄ q̄s
debeat retrahi ab institutōe altaris seu cuiuscūq̄ b̄ficij d̄m̄ ꝑcū
binariū ad officianđū b̄m̄ōi b̄ficiū iducere nō intēdat. quīs vt post
ip̄o nolēre p̄ ꝑcubinariū b̄ficiū p̄rigat officari. Secūdo dictū fuit
qz p̄dicti inducētes seu ꝑducētes ꝑcubinarios ad celebrandū neduz
recipiunt. s; etiā ip̄os ꝑcubinarios recipiūt vt d̄r in iā dicta summa
qz occasione eis p̄tnt ruine. Si em̄ null⁹ eos ꝑduceret. vt facto sal
tem ad b̄n̄ viuendū attraherent 7 fames eos ad d̄m̄ reduceret. sicut
filiū p̄digū reduxit. S; qz p̄mouent sicut boni. iō min⁹ b̄n̄ viuere
curāt. Insup̄ ibidē d̄r. tali sacerdoti obulū nō darē vt p̄ aīa mea
p̄ annū celebraret. sciens qz amic⁹ stultoꝝ filis efficit. Proverb. xij
Et q̄ dat occasione d̄m̄i damnū dedisse videt. ff. ad l. aq̄liam Si ob
sternit. Et qz multi sup̄ his sunt murmurātes. hinc ad longū q̄stio
nes desup̄ vna cū argumentis resoluuntur

Di. Ergo. An sit p̄ctū inducere ꝑcubinariū sacerdotē notoriū
ad celebrandū. quēadmodū indies fieri videt in anniuē
sarijs. exequijs. 7 alijs ꝑculiarib⁹ missis. Secūdo ex p̄nti q̄rit. an re
tores q̄rūctūꝝ eccliaz in eoz ecclijs nō debeat ꝑcubinarios ad cele
brandū admittere. nec req̄sita q̄bo celebrēt eis ad h̄ am̄instrare. In
hac q̄stione p̄mo ponunt p̄ introductionē notabilia. Secūdo ꝑclusio
nes cum corollarijs suis. Tertio ne nimia fiat distractio argumen
ta vna cum solutionibus annexantur.

Foliū

Primo Igitur p huius fundamētalī cōsideratōe notādū. vt ex
b. Tho. qdlibeto. xi. ar. viij. elicit q inducere ꝑcubi/
nariū ad celebrādū. cū h̄ e eū puocare ad mortale. iō repugnat rōni
et legi nature h̄ agere. Quare ex p̄nti fm eundē qdlibeto q̄ro. ar. xij
necessario seq̄r et ondī q̄ p nullā legē hūanā aut ꝑciliū vtputa Con
stācie seu p papam velup dispensatum sit aut dispensare possit vt
absq̄ ꝑctō ꝑcubinariū ad celebrādū possit iduci Rō. lex em̄ natu
re et diuina h̄nt efficacīā ex institutōe diuina. et ꝑtra eā posse dispen
sare nō eēt posse p veritate sed ꝑtra veritatem. Et ibidem be. Tho.
Hanc suā idē ip̄e etiā ponit in qdlibeto. ix. ar. xv. dicens. dispensa
tio hūana nō aufert ligamē iuris natural. s̄ solū positū. qd p ho
minē instituit et p hoīem dispēlari p̄t. hec ibi Insup infer̄ q̄ nec ꝑsue
tudo q̄ in plerisq̄ locis inualuit valet. puta q̄ ibi ꝑcubinariū sicut
aliq̄ sacerdotes honesti inducunt ad celebrādū Nec iducētes h̄mōi
q̄n grauissime ꝑccēt excusare p̄t. Cui⁹ rō. qz dictū ē q̄ iuri nature re
pugnat ꝑcubinariū ad celebrādū inducere. iā cōsuetudo vt d̄t bea.
Tho. 2. 2. q. 100. nō ꝑiudicat iuri nature aut diuino Et p̄ 2. q. xcvij
d̄t q̄ nulla cōsuetudo vim leḡs obtinere p̄t ꝑtra legē nature v̄l diuī
nā. lex em̄ nature et diuina ꝑcedit a volūtate diuina. Cū nō p̄t muta
ri p cōsuetudinē ꝑcedentē a volūtate hoīs zc. hec ibi. Quibz ꝑcor/
dat in qdlibeto. ij. ar. viij. vbi vult q̄ solū ea q̄ sunt de iure possitno
p d̄t cōsuetudinē abolerē et nō vt in casu n̄ro q̄ sunt de iure nature. Et
hec apte cōfirmant h̄a. viij. dist. p totū. Cōsuetudo em̄ tria legi natu
re v̄l diuine poti⁹ ē dicēda corruptela. vt p̄z p c. si. de ꝑsue. vñ fm An
thoninū. j. pte. titu. xvj. c. vnico. §. iij. hec corruptela et abūso ligat
seruantē ad mortale. licz ꝑph̄ dolor tot⁹ mund⁹ vt ibidē ip̄e addit
h̄mōi abūsonibz et corruptel̄ plen⁹ sit ꝑtra q̄s d̄t d̄ns Erodi. xxiij.
nō seq̄ris turbā i malū. Ex q̄bz oibz liq̄do in casu n̄ro apparet q̄ se/
clusa etiā cōsura q̄cūqz ecclie q̄ hi falso innitunt fundamēto q̄ p̄p̄t
cōsuetudinē triā seu legē hūanā attētant affirmare q̄ sit licitū ꝑcu/
binariū ad celebrādū inducere cū lex nature inuariabil̄ maneat cui
hec inductis enī d̄ct̄ fm be. Tho. repugnat

Secūdo Notādū. Quis absolute loquēdo nemo possit nec de
beat ꝑcubinariū certitudinal̄ in mortali iudicare. nec
ip̄m in h̄ etiā definire. firmiter em̄ post actū ꝑcti iudicare ꝑsonā ali/
quā in mortali. p̄ter d̄ct̄ p̄tū. p̄tū. ē etiā ꝑtra bonitatē sp̄s̄fici q̄ in
vno instāri (sicut de paulo patuit) p̄t hoīem bonū facere Cū grādis
supbia eēt vsurpare iudiciū qd̄ ꝑp̄tū ē ei⁹ q̄ occultoz cognitoz ē et
iudex. vt habet. xxxij. dist. Erubescat. Nihilomin⁹ quis sine ꝑctō h̄
ip̄m mortale ꝑctū p̄t de eodē ꝑcubinariū qd̄ in eo existat timere. Et

Decimioctauū

hoc id. qz pbabilr psumit in mortali. Tum pmo. qz nō p̄t absolui. vt sup̄ p̄ conclusiones patuit. cernit̄ est̄ in criminoso statu p̄seuerare. Tum scdo. qz celebrando p. c. fi. de temp. ord. peccat mortali. Tum tertio ex pena. vt puta eterne dānatiois. q̄ ibidē in h̄ caplo sibi minas et etiā ab ecclia pena suspētiōis z irregularitatis sibi infligit. qd̄ nō ageret nisi de p̄senti i mortali posset p̄sumi z i mortali timeri. Cū p̄dict̄ sonat dictū Alexandri de ales in scda pte summe. q. cxxv. vbi d̄r. Soli⁹ dei ē iudicare de occultis iudicio certitudinis. Et manifesta tio vt scribit̄ Prover. xxvij. q̄ corda dicunt manifesta prudentibz nō ē nisi qdā noticia fm̄ p̄iecturā p̄pter quā nō d̄z p̄cedere iudiciū bonitatis aut malicie fm̄ certitudine. sz ex hoc p̄t oriri qdā p̄sumptio Cū qñ d̄r. Matth. vij. A fructibz eoz cognosces eos. ibi fructus dicunt̄ illa iudicia manifesta per q̄ p̄t esse cognitio p̄sumptiōis non certitudinis. Nec ille.

Tertio No. h̄ valde singulari. q̄ quis absolute vt dictū ē quis p̄t z d̄z bonū quēlibet etiā notoriū peccatōē iudicare. Attamē q̄ cū notorio h̄mōi aliqd̄ h̄z agere z iminet p̄iculū. tūc eū dē malū d̄z p̄sumere. z h̄ ex sup̄pōne. vt infra q̄nto nota. p̄ doctores notat̄. Vni⁹ exēplū sume. sic raptor notori⁹ ex effectu z fama. tal̄ p̄t dū actu nō peccat iust⁹ a q̄libet iudicari. p̄t tñ talē p̄sumptiōem aut qdā. nō debet ei filia tuā nuptui tradendā tradere. nec volēs inducere nūciū aliq̄nē ad aliqd̄ grande depositū trāsmittēdū tali raptor̄ infami p̄pter h̄ iudiciū bonū h̄ depositum salua p̄scia p̄mittere p̄t. qz als vt infidel̄ depositarius peccaret. z de lata culpa vt vere reus eēt arguendus. sz debet z tenetur vt dictū est̄ eūdem tūc malū ex sup̄positiōne p̄sumere z nullo mō depositū sibi p̄mittere. Ita in p̄posito d̄dm. quis q̄ cū p̄cubinario nihil h̄z agere p̄t eum in ecclia z extra eccliam bonū iudicare z p̄sumere. Secum tñ h̄ns agere sup̄ officio misse celebrando an videlicet̄ debeat eū ad celebranduz inducere. debet z tenetur p̄pter periculū ab hac inductiōe abstinere. z eū dē in idoneum ad celebrandum p̄sumere.

Quarto No. p̄tra mltos. nō existēte necessitate in voluntario sacramēto (vt ē i casu n̄ro) nemo p̄t sibi cōsciam formare aut regulatā deponere erga p̄cubinariū quīs actu eū nō videat peccantē vt posset eū vt idoneū ministr̄ ad celebranduz iudicare z ex post ad h̄ inducere. Qd̄ p̄mo p̄z. qz p̄tra charitatē p̄xi mi ageret. vt infra p̄ conclusionē patebit. Scdo a fili. nemo p̄t p̄sciam formare aut deponere erga p̄cubinariū vt inducat eum ad iurandū sup̄ dimissione p̄cubine faciendā. vbi tñ est̄ res sacra. sz iur

Foliū

ramentū q̄ aliū in bono confirmat. et hoc p̄pter piculū p̄iurij et abusus iuramenti. ne sc̄z nomē dñi taminet. vt in textu p̄z in c. clericis de coha. de. et muli. vbi etiā Panor. d̄r. q̄ nullū iuramentū est deferendū illi extra quē ē vehemens suspicio de transgressione. Deferens em̄ illud s̄m Angelū peccat mortali. q̄ multo min⁹ p̄t q̄s formare sc̄ciam aut deponere. q̄ eundē sc̄binariū inducat ad celebrandū cū ibi nedū cōtaminatio nois dñi imineat. s̄z verisim̄ et q̄dā mō indubie ip̄met do mino irreuerētia et iniuria fiat. Dictū notāter fuit sine necessitate in volūtario sacramēto. sc̄z em̄ in necessitate in necessario et de iure de b̄ro. cui⁹ rō infra ad sc̄dōm patebit. Et hui⁹ similitudinē in hac materia assumit Angel⁹. et etiā habet in p̄ysanella. sc̄z de usurario notorio accipies em̄ mutū ab eodē sub usura in necessitate nō peccat. s̄m b. Tho. 2. q. lxxvii. et Alber. in. iiij. dist. xxxvii. s̄z salua sc̄cia accipe p̄t. Sine necessitate at̄ tal peccat. nec sc̄ciam de iug deponere p̄t. d̄r em̄ Alber⁹ ibidē q̄ absq̄ necessitate dare usurā ē graue p̄ctū et p̄cto mortale. hecille. Cuius rō s̄m Durandū in. iiij. dist. eadē. q̄ nō satis displicet alicui d̄natio p̄mi q̄ scienter p̄ponit ei materiam absq̄ iusta necessitate vñ sumit occasionē peccādi. Un̄ d̄r etiā Petrus de pa. vnicuiq̄ mādauit de⁹ de p̄ximo suo. et q̄ absq̄ iusta cā materiā talis usurario p̄ponit vñ sumit occasionē peccādi. ideo peccat. sicut si mulier trahat aliquē male dispositū ad concupiscendū absq̄ necessitate se ei p̄sentans peccat. Ita est in p̄posito

Quinto Nota. ex p̄dictis. Esto q̄ factū dubiū sit. an sc̄z sc̄binarius ad celebrandū possit induci. v̄p̄ta. q̄ ex vna pte videt p̄ signa et cohabitatioem cōtinuā in p̄tō p̄seue rare. Et ex alia pte. q̄ d̄fiteat et cū alijs regulariter se h̄z vt vere penitens videat. nequa q̄ tñ adhuc salua sc̄cia ad celebrandū p̄t induci. Dubiū em̄ hoc a volēte sacerdotē ad celebrandum induceret. tunc erga sc̄binariū in priorē partē d̄z interpretari. et nō in meliorē. et h̄z vt dicit̄ ex sup̄pōne. Qd̄ ostendit̄ p̄mo p̄ sacros canones. vbi cūq̄ em̄ piculū aie iminet in dubio. tenet̄ q̄s necessario in tutiorē partē. q̄ v̄is illa ps̄ prior altera videat. vt p̄z p̄ c. Iuuenis de sp̄ōsa. Un̄ p̄ regula ibidē elicit̄. q̄ in dubijs tutior ps̄ ē eligēda. cū q̄ nō inducēdo sc̄binariū ad celebrandū nullū sit piculū sicut in opposita pte. sc̄z si inducat. sc̄z p̄positū. q̄ nō d̄z induci. Illud ampli⁹ p̄ Panor. mitanū ostendit̄ in. c. ad audientis. et in. c. significasti de homici. vbi inter multa cludit̄. q̄ in foro p̄niali ad p̄niam ip̄onendā aut q̄si penitētia vbi ad penā p̄prie nō agit. s̄z vt ab aliq̄ actu exercēdo i q̄ dubitat̄ de aliq̄ delicto. sp̄ in dubio tutior ps̄ ē eligēda. Exp̄plicat̄ ad p̄positū. vt si dubitat̄ an aliq̄s ab altar̄ ministerio debeat abstinere.

Rūdet idem Panoz. q̄ canones q̄ sic. cessando eñ nulluz est pericu-
lū. ita in pposito Si dicas. durus est hic sermo. christus cui⁹ ve/
stigia sunt imitāda mitis erga peccatores fuit. quare pia pars videt
eligenda. videlz q̄ iudicet idoneus. ⁊ q̄ sit inducēdus Rūdet per
eūdē Panoz. q̄ in dubio illa pars est mitior ⁊ benignior q̄ est tuti-
or. vt est textus in cle. exiui. de h̄to. sig. ⁊. c. fili p̄posite. de testi. Et ad
p̄dicta p̄tinēter allegātur canones in. c. vnico. de scruti. vbi d̄r q̄ ge-
nerale est vbi periculū aie vertitur in dubio p̄sumit in deteriore p̄tes
Et licz illa videat deterior. melior tñ est ⁊ tutior. vt p̄z p. c. allegatus
Iuuenis. et. lxxvii. di. p̄byteri. Un̄ p̄z q̄ hic bñ p̄sumitur ꝓ cubina-
rius inidoneus ⁊ nō inducēdus. Ex his insup p̄z q̄uis ex hac
electōe tutioris partis q̄ factū p̄p̄riū inducētis ꝓcernit. etiā in du-
bio facto alieno ip̄ius dubij interpretatio fiat in peiore partē seu ꝓre-
supponat. Et in hoc videat q̄s agere ꝓtra. c. Estote misericordes de
re. iuris. Hoc tñ nō est incōueniēs fieri ex ꝓsuppositōe. vt statim de-
clarabit. ꝓpter aie periculū. cui ex charitate vigemur obuiare Im-
mo vbi aie periculū vertitur in dubio. nedū in foro ꝓscientie. s̄ etiā
in foro ꝓsensio propter h̄mōi periculū vitandū bene fertur sentē-
tia in facto ambiguo in ꝓiudiciū alicui⁹. vt p̄z p. c. iuuenis ꝓalle-
gatum. Et glosa declarat. xxxiiij. distin. c. vltimo. qd̄ als non liceret
p. c. grane. xi. q. iij. Et ꝓcludendo d̄t etiam Panoz. circa ꝓdictus
c. Iuuenis. q̄ in ꝓcernētibz periculū aie semp tenere debemus qd̄ cer-
tius. Nō ergo est imputādū inducenti dum in dubio ip̄m ꝓcubi-
narium tanq̄ idoneū altaris ministrū ꝓrudenter declinat. q̄uis cō-
cubiniarius ꝓre ceteris sibi hoc fieri aspiciens in ꝓiudiciū esse ꝓu-
tet. ¶ Secūdo idem p̄z ꝓ theologos. d̄t eñ Alexan. de ales in
quarta parte. q. lxxvii. membro. v. q̄ in dubijs vbi eligere oportz al-
teram partē absolute. sicut p̄z de viatore cui occurrit biuiū semp ꝓ-
tutior est eligenda. Nec ille. bt̄is Tho. etiā sc̄da sc̄de. q. lx. vult q̄-
uis in definiendo seu determinādo dubia sint in meliore ꝓtem inter-
pretanda. dū tñ malis seu periculis debemus adhibere remediū. se-
curius remediū est adhibendū. ⁊ sic in dubio dando remediū. inter-
pretatio debet fieri in deteriozem partem. ⁊ debet tūc ꝓsupponi qd̄ est
deterius. Exemplificat dñs Antoninus in sc̄da parte. vt si video
ꝓsonam ꝓclinē ad furrū ex fama vel signis tūc tollam ante eū id qd̄
possz furari nō talem determinate iudicando furem. sed ꝓresuppo-
nendo q̄ possit esse fur ⁊ malus. ⁊ sic mihi ⁊ illi ꝓrouideo. Ita in
proposito q̄uis nō licz in hoc dubio ꝓcubiniariū determinate impe-
nitentē iudicare ⁊ inidoneū ad celebrandū. ex ꝓresuppositōe tamē
q̄ aie periculuz hinc inde ex inductione imminet ⁊ absolute vnam

foliū

partē eligere oportet. sequitur q̄ in idoneus necario debet iudicari et inducens de precepto sibi et ipsi puidendo ad hoc tenetur. Alia p̄ regulā in principio in prima delusione periculo peccati mortalis se exponit. Sicut ergo ep̄us scubinarium notorium videns profiteri propterea nō potest salua conscientia eūdem ad ordines pmouere. vt p̄ superioris dicta p̄z. sed p̄pter p̄seuerantiā cohabitatiōnis cuius oppositū p̄ abiectionē scubine nō potest debet eūdem adhuc non p̄tritum p̄sumere. Ita in proposito agendū. Cuius adhuc alia rō p̄r assignari. q̄ in famia facti qua laborat scubinarium. vt p̄z. iij. q. p̄. c. p̄. nō tollit nisi p̄ p̄rariū factū. vt notat p̄ Panoz. in. c. diligenti. de simo. p̄ partikulare aut p̄fessionē hec diffamia nō tollitur. licz vt cūq̄ ex hac confessione dubiū de uersione eius causetur. hoc tñ vt iam dictū est in uersione partē interpretari debet a uolente sacerdotem ad celebrandum inducere. Quibus p̄suppositis sequuntur delusiones

Conclusio Prima. Inducēs scubinarium notorium scienter ad celebrandum peccat grauiter et absolute videt̄ peccatū mortale. Ista delusio pbatur. p̄mo auctoritate doctorum et ecclie. Sec̄do rōne. Auctoritate doctorū sc̄torū p̄z p̄mo. de eū gloriofissimus Hieronymus in libro de obitu eius. Deu dñe quid dicā quot hodie sacerdotes te comedūt in altari vt carnes pecuduz immo peius nocte actu fruūtur turpissimo. et te mane masticando comedūt. Ubi dñe latitas. dormis ne. an uigilas uere si uelles hoc sacrificiū et mendax fieres et peccatorū socius. Lerte dñe si tibi placz equitas. hoc sane impediendū est sacrificiū ne fiat. q̄q̄ sacrificiū in se bonū sit nec possit violari malis sacerdotibz. q̄ malicia nō diuidit sacrificiū. s̄z fit ad sacerdotis p̄iudiciū et damnatiōem. Et sequitur ibidem ad p̄positū. imo et uerissime dicā q̄ uitā sacerdotis cognoscit et eū p̄ se celebrare facit fit in eiusdem peccatō p̄scius necnō et pene particeps. hec ille. Si dicas vt q̄dā cuidā p̄dicanti hāc auctoritatē obiecit. et tāgitur infra. nono argumēto. q̄ uerba Hieronymi reuerētē sunt exponēda. sc̄z qui uitā sacerdotis agnoscit. id est si constat q̄ p̄seuerat in peccatō scubinarium aut alio mortali. iā nemo p̄r scire ipm p̄seuerare. R̄ndetur Hieronymus hoc dicendo p̄supponit q̄ possibile est eū sciri in peccatō. ergo maxime notorium. de quo ad p̄positū scitur malus. Quo autē sciat malus partim supra sc̄do notabili. tactū est. et dicitur infra in hac delusione. ¶ Sec̄do pbat̄ auctoritate beati Tho. qui apte in q̄libet. xi. ubi supra d̄r tales mortaliter peccare. mouēs eū questione de scubinario uitādo. d̄r si constaret mihi sacerdotem esse in peccatō mortali et inducere eū ad celebrā

ad peccatū mortāl. et hoc est fm ius naturale. qz est puocare eū ad mortale. Ius autē postiuū addit plus in penā fornicarij zc. hec ille Ibi clare p̄supponit de notorio ꝛubinario. cū dicit Ius postiuū plus addit in penā fornicarij qd̄ sciat in mortali. et nō possit induci ¶ Tertio p̄bat. de b̄t̄is Vincētius doctor in sermone sc̄do dñi ce tertie. post octauas pasche. vbi inuenies inq̄t mō sacerdotē q̄ triginta diebꝝ c̄tinuis sit paratꝰ ad celebrādū zc. fm vitaz quā mō tenet clerici comedendo. bibēdo. trufando. et loquēdo de mulieribus forte faciūt quolibet die triginta pctā mortalia. Et seq̄tur ad p̄positum. et celebrabit talis in dānatōez aie sue. et illi q̄ facit illū celebrare. hec ille. Seq̄tur q̄ q̄ ꝛubinariū in pctō p̄seueratē notorie facit celebrare peccet ¶ Quarto p̄bat p̄ summistas. Et p̄mo dicit Antoninꝰ tertia pte summe. ti. xliij. c. xij. §. iij. q̄ fm b. Tho. d̄z q̄s cauerē ne iudicat eū quē certitudinalr̄ scit eē malū ad executōem officioꝝ ne sit occasio peccati illiꝰ. vt q̄ notoriꝰ dicat missas q̄ abs non eēt celebraturꝰ. et h̄mōi. hec ille. Sc̄do idē vult Angelꝰ in summa sua. ti. clericꝰ. viij. nedū de ꝛubinario. s̄z etiā de oibꝰ in crimine iacētibus. vbi q̄rit an abstinēdū sit a clericꝰ in crimine iacētibus quo ad sacramentoz receptōem. Tertio sibi mō euidenter idē p̄z in summa p̄ sanella titu. p̄fessor. ij. §. iij. Et p̄firmat etiā istud p̄ Guilhelmū par r̄h̄isēsem in de sacris. q̄ p̄ba p̄dicta Gregorij in pastorali assumēs de q̄ iudex puocat nedū ꝛtra eū q̄ maiestātē iudicis nō veret temere intercedere. s̄z etiā ꝛtra eū q̄ talē ad intercedēdum sciēt̄er mittere p̄mittit. Insup̄ idē tenet Gabriel vbi supra. lectōe. lvij. dicēs. Qui sciēt̄er malū sacerdotē in sua malicia durātē ad celebrādum induceret haud dubiū grauit̄er peccaret. ¶ Quinto p̄ncipalr̄ auctoritate ecclie p̄bat etiā. de eū decretal̄ in. c. fi. de tēpo. or. q̄ in crimine iacētis monēdi s̄t. et sub interminatōe diuini iudicij obtestādi. vt in testimōniū sue dānatōis in susceptis etiā ordinibꝰ nō ministrēt. hec ibi. Seq̄t q̄ ꝛtrario sensu q̄ a nemine monēdi sunt seu iducēdi. videlz q̄ ministrēt sub eadē dānatōis pena. Cōstat autē ꝛubinariū notoriū in crimine iacere. vñ ex q̄ textꝰ intelligit̄ verꝰ de occulto. multo magis verificat̄ de notorio Itē eodē p̄cepto q̄ ab ecclia p̄cipit p̄ciso ne ingerat se diuinis. p̄cipit et cuilibet ne sibi cōsuet. de Durādꝰ in q̄to. dii. v. Ita a sibi hic arguit̄. cū ip̄a celebratio. vt iaz dictū est ibi ꝛubinario p̄ eccliam p̄hibeat. etiā p̄ eccliam p̄hibet. ne q̄s ei in h̄ cōsuet ip̄m ad celebrādū iducēdo. Istud p̄firmat a sibi ex lege scripture. p̄hibita eīm fornicatōe. p̄hibet̄ iductio ad eādē et allicictia. vt puta oscula. tactꝰ. munuscula. et h̄mōi. etiā sub pena pcti mortāl. vt de b. tho. 2. 2. q. cliij. Accessoriū ei seq̄t̄ suū p̄ncipale. ita i p̄posito

Foliū

¶ Secūdo pbatur rōne. Prima rō sumit ex s̄bis. be. Tho. ubi su-
pra videt. Quicūq; p̄stat sacerdotē esse in mortali ⁊ inducit eūdez
ad celebrādū peccat mortāl. sed inducētī p̄dicto p̄stat notoriū con-
cubinariū humano mō esse in mortali. als est notorius nō dicet. q̄
sequitur q̄ inducens eū ad celebrādū peccat mortāl. Si dicas vt
multū. q̄n voco aut induco ꝑcubinariū ad celebrādū nō video eum
actu peccantē q̄nō ergo eū absq; ꝑctō potero ꝑctōrez in mortali iu-
dicare. R̄ndet. q̄uis de mortali ꝑctō ꝑcubinarij nō habeat noti-
ritia ⁊ certitudo euidētie seu demonstratōis. habet enī q̄ sit in mortali
certitudo moralis desup que p̄cedit ex pbabilib; ꝑiecturis grossis
et figuratib; s̄m p̄m. vñ talis vt hic in materia morali sufficit. Nec
sic pp̄rie iudicat in mortali. sed vt supra patuit. timeat ex p̄sumptōe
in eodē. Donat ergo casus vt Ap̄lo. p̄. ad Corinth. v. q̄ q̄s nō de-
beret comedere cū fornicarijs manifestis. Aut q̄ sup uenies ad mēlaz
ꝑcubinarij comedētis nō potuit nec debuit cū p̄ tūc p̄sumere crimino-
sum pbabilr. Aut potuit. si nō ergo potuiss; secū comedere ꝑtra p̄-
ceptū ⁊ doctrinā apostoli. Si potuit eū pbabilr p̄sumere crimino-
sum. vt sc̄s s̄m Liram ibidē p̄fundere ⁊ emēdare. sic habet p̄po-
sitū. sc̄z q̄ poss; q̄s pbabilr ex euidētib; signis aliū pbabilr in ꝑc-
cato p̄sumere. salte ex p̄suppōne. vt supra dictū est. ⁊ eūdz in morta-
li timere. Quo mō als b̄t̄s Joannes bap. a ꝑctō temerarij iudicij
potuit excusari dū Herodē de crimine nō p̄terito t̄m. sed etiā de ꝑe-
senti arguit solū hoc sc̄ies p̄ signa pbilia. reputa p̄ diffamā. coha-
bitatōem. ⁊ s̄lita. Et s̄liti mō poss; applicari de notorio vsurario que
ecclesia ꝑcepit arceri a ꝑmuniōne altaris. ⁊ eius oblatōes nō esse re-
cipiēdas. vt p̄ in. c. q̄ in oib; de vsuris. Si enī nesciret quis mora-
li certitudine in mortali ꝑctō. tūc doctores. vt b̄t̄s Tho. Albertus
Bonauētura Alexāder ⁊ alij supponerēt falsum. q̄n dicit q̄ illi q̄
scitur in manifesto ꝑctō mortali debet renegari ꝑmuniō. ¶ Secūda
rō ex eodē fundamēto. ⁊ est ipius Angeli. Predictus inducēs indu-
cit ꝑcubinariū ad mortale ꝑctm. Dans ei ad hoc efficacē occasiōnē
ergo mortāl peccat. Antecedēs p̄. q̄ ꝑcubinariū ad celebratōnem
ad quā inducit sp̄ mortāl peccat. p̄ ca. si supra allegatū. ⁊ p̄mo ꝑe-
riculo patuit. Et d̄t Bonauētura in q̄rto. dis. xij. q̄ ꝑcubinarij nō
sunt digni celebrare. ⁊ q̄n celebrant nō sunt digni ꝑficere. ⁊ q̄n ꝑfici-
unt nō sunt digni sumere. hec ille. Si dicas. ego vtor malicia cō-
cubinarij in bonū solū ministrādo sibi p̄ actūs materiā peccandi.
R̄ndet p̄ eūdz b. Tho. vt infra ad sextuz argumētū declaraf. q̄nis
in casu vt ibidē ponit hoc liceat dū quis vitur malicia alterius in
bonū. hoc m̄ solū fit in necessitate ad redimendū viciatōem ⁊ nou

prebet volūtaria materia pcti. scz vt act^o pctō diunctus fiat. In casu
 aut nro nec ē necessitas legitima vt patebit. nec inuice veratio redi/
 mit. s; act^o celebratōis ꝑcubinarij demerito^o volūtaria in eo cau/
 sat. iō secus. qre peccat vt etiā in scda ꝑclusione patebit. Un ꝑz cui/
 denter si licet sic vti malicia ꝑcubinarij in sacramētoꝝ ministratōe
 absq; pctō. tūc etiā pastor possz ei^o malicia vti bonū z ꝑmittere sibi
 absq; pctō curā aiay qđ ꝑstat illicitū ēē put supius. q. j. ꝑbat. g. z in
 casu nro tal^o vsus illicit^o ꝑhibet. ¶ Tertia rō. In morali materia si/
 cut ad pñs ēē ꝑstat vbi de pctō mortali qrit aut piculo ei^o si dimie/
 ritur certū. z incertū agat. mortali peccat vt ꝑ maximā sup in alla
 pma ꝑclusione patuit. q maxima cū in dubio vera sit. q̄tomag; h in
 casu nro amolior certitudo q̄ dubitativa habet de h^o ꝑcubinarius
 nō sit idone^o z tñ inducat. s; ꝑdict^o inducēs agit hmoi. q; si nō eū
 induceret nec sibi nec alteri piculū pcti imineret. qđ tñ ipm inducē/
 do ꝑtingit. g. seq̄ q mortali iducēdo peccat. Et dixit qđ s solēnis q
 inducēs notoriū ꝑcubinariū ad ministrādū sacramēta sine necitate.
 gñ^o ipis peccat z i malicia eū excedit qñ als notori^o nō fuisset factur^o

Cōclusio Scda. Curat^o aut rector ecclie cuiuscūq; ꝑcu/
 binariū notoriū ad celebrādū nō dz admittere
 nec sibi req̄sita ad h ministrare. Nec scda ꝑclo seq̄ pma. z ꝑt ꝑ eadē
 media vera ꝑbari. qz ad idē gen^o moris reducunt admittere ꝑcubi/
 nariū ad celebrādū z eundē ad h inducere. ꝑpter tñ nōnullos ad/
 huc vera varijs cōsēdit medijs. Tum ex ꝑte occasionis z sensus in/
 pcti ꝑcubinarij. Tū etiā ꝑcipue ex ꝑte scandali qđ curat^o in h effi/
 caciter causat. Prima rō. q̄cūq; nō ꝑhibet mortale in ꝑximo dū ꝑe/
 et casus se offert. s; poti^o volūtaria coopat peccat mortali. s; curat^o
 seu rector admittēs celebratuz ꝑcubinariū in ecclia sua aut sibi ad
 h req̄sita āministrans agit hmoi. g. Maior ē nota. obuiat em ꝑcep/
 to correctōis fraterne de pctō mortali ꝑmittēdo. Et oñdix ex b. tho.
 in de ꝑfectōe ch̄stiane religionis ꝑ Nicolaū dincelspiel. qz eodez
 ꝑcepto q̄ ꝑcipif q̄s diligere ꝑximū. ꝑcipif ꝑtrariū malū vt ē mortale
 ab eo remouere seu ꝑcedire. sicut videns incedentē aliq̄e ꝑ viā cre/
 dens q̄ in ea statim incideret piculū mortis peccaret. nisi retraheret
 eū. ¶ Minor ꝑz. qz curat^o mortale qđ ꝑcubinari^o ꝑ. c. si. vbi supra
 ꝑmittit ꝑ admisionē seu req̄sitorz āministratōem nō ꝑcedit. s; ad h
 poti^o ꝑuocat cū tñ libere in ecclia sua h ꝑcedire posset. Cōfirmat
 hec rō. si em sano ꝑctēti cōicare publice. nō tñ in festo pasche pastor
 tenet sibi eucharistiā denegare qñ scit eū etiā in occulto pctō ꝑpter h
 fm ꝑerz de pa. in. iij. dist. ix. qz tenet ꝑximū a pctō ꝑhibere. mlto for/
 tius curat^o eadē rōne ꝑcubinariū exntem in notorio ꝑctentē celebra

Foliū

re ubi etiā fit cōmunio d; cohibere Et p̄ p̄ns nec ali⁹ eū ad celebrādū
d; acceptare. vt statim dices. vnicuiq; eū mādāt curas de pximo suo
¶ Si dicat curat⁹. ecclesia cōcubinariū admittit. eius ego eūdē i ecclesia
mea nō admitterē Rūdef. vt patebit ad p̄mū argumētū. q; ecclesia
nullo mō ad celebrādū cōcubinariū admittit. s; pot⁹ phibet. nec ec-
clesia ipm admitti admittit. vt iā p̄ma cōlone tactū fuit. Nec s; vi-
deat mirū. si em ecclesia ppter irreuerētiā sacri altaris vitādā phibet
sacerdotibus sub pena peccati mortalis ne vasa sacra et corporalia
ad sacrificiū altaris req̄sita immūda seruentur aut admittant. vt
infert Angel⁹ p. c. ij. de casto. eu. Cur imūdū z infamē inimicū regē
ad mēsam altaris ei⁹ sacissimā admitti nō phiberet. Lū etiā ois ec-
clesie reuotio. vt inqt scho. in q̄rto. dis. viij. in ordie ad istud sacm
habeat. ¶ Sed arō. Predictus admittendo seu s̄ministrādo req̄sita
psentit in pctm mortale. q; p̄ Tolm ad Romā. p̄ peccat mortali. An
cedēs pbat. q; volūtarie absq; legitima necitate cōcubinario req̄sita
ad celebrādū amministrat z eūdē p̄ psensum cooptōis ad h̄ ad-
mittit. q; eū celebrādo cōcubinarius peccat mortali in pctm eius cō-
sentit. In signū cui⁹ psentias quas sibi interdū negaret ipō celebra-
re volūtarie tribuit nolēs eū nō celebrare. ¶ Si dicat. ego volo z
psentio in sacrificiū. z admitto z cooperor ad actū celebratiōis ei⁹
q; cū sit act⁹ exterior fm opinionēb. Tho. nō addit maliciā actū in-
terioris puerse volūtatis eius. in q; volūtate iā ipē h̄us pctm pfecte
pplenit. q; nō pecco Rūdef. licz talis actus exterior celebratiōis de
se nō dicat maliciā etiā in cōcubinario. tñ maliciā in ipō. accui h̄mōi
semp aut frequenter adiūgit. In signū cuius cōcubinarius hoc actū
celebratiōis demeretur. z mortali (vt paruit) peccat. Et ideo necessa-
rio seq̄tur. q; curatus eū cū psensu admittēs ad hūc actū celebratio-
nis seu ipm inuās. q; ex psequenti in pctm eius psentit Istud cla-
re videt de Tho. de peccate z causante pctm in se vel in alio innuere
in de malo. q. p. arti. ij. z. q. ij. arti. vi. sub his verbis. Quādo malū
semp aut in plurib; adiūgitur bono qd p se quis intēdit. tunc talis
se; peccando. q; quis malum per se nō intendat. non tñ excusatur a pec-
cato. q; z si nō velit malum fm se z principaliter. tamen hoc ipsum
vult ex psequenti. magis em vult incidere hoc malum q; carere tali
bono. hec ille. Exemplificat in peccato proprio. vt de furante calicez
psecratum. qui peccatum sacrilegū nō aduerit. z tamen ex psequē-
ti in ipm psentit. Exemplificatur etiā de peccato alieno ipm causan-
do ad ppositū p Albertuz in quarto. distin. xvij. vbi d; q; curatus
solū admittens sacerdotē q; in cōmuni nescit discernere inter morta-
lia ad audiendū p̄fessionem mortali peccat. q; quis curatus solum sa

eramentū penitētie et hunc actū bonū q̄ est a peccatis absoluerē velit et
 intēdat. ex sequenti tñ in peccatū p̄sumptōis p̄iunctū illi? sacerdotis
 p̄sentit. Isrealis hoc ip̄m p̄us in volūtate peccate p̄miserit. Ita in p̄po
 sito. curat? admittēs p̄cubinariū ad celebrandū in peccatū ei? q̄ talis
 celebrādo p̄mittit ex sequenti p̄sentit q̄nis sacrificiū solū velit et peccatū
 ei? nō aduertat. Cōfirmat hec rō p̄ p̄pōnem illā maximā
 durādī sup̄ius allegatā. puta qñ q̄s h̄z legitimāz cām negādī id qd̄
 peccat. nec hoc sine mortali accipit si dat qd̄ peccat p̄sentit in peccatū acci
 pientis. sed curatus ecclesie habet legitimā causam negandi celebra
 tionem ne sc̄z celebret ibidē p̄cubinatio vt p̄ dicta et iā in hac conclusi
 one et corollarijs dicēda notari p̄t. Et iā p̄cubinari? vt sup̄ patuit ce
 lebratōem nō attētat sine mortali peccatō. seq̄t̄ q̄ p̄ h̄c maximā Durādī
 di etiā p̄positū. Per h̄c etiā mediū vt sup̄ patuit p̄bat Durādī q̄ sa
 cerdos admittēs et nō negāe notorio peccatōi eucharistiā dū peccat. pec
 cat mortāl̄ et p̄ p̄sentum ei? peccatō cōicat. Cur q̄ curat? seu rector ad
 mittēs et nō negans p̄cubinatio notorio peccatōi celebrare ip̄am cele
 bratōem nō cōicaret ei? peccatō cū p̄cubinari? celebrādo etiā cōicat. et
 cū h̄ qd̄ apli? est p̄ccrat q̄ Tertia rō p̄pter qd̄ vnūq̄q̄ tale et il
 lud maḡ. s̄z admittēre p̄cubinariū ad b̄nificiū ad celebratōem insti
 tutū est malū. qz p̄cubinariū celebrare ē malū. q̄ ip̄m admittēre ad
 celebratōem ē magis malū. et p̄ p̄ns illicitū. Ista ē etiā rō b̄ri Tho. in
 qd̄libet. viij. ar. vi. q̄re malo nō p̄t dari b̄nificiū eccl̄asticū. De etiā ad
 platōem vt eccl̄asticū officiū oportet eligere aliquē q̄ sit simplr bonus.
 qz mal? p̄ qd̄libet mortale reddit indign? ad qd̄libet sp̄iale exequen
 dū. Et ad h̄ allegat Dionysii in epla ad demophilū loquentē de sa
 cerdote q̄ nō ē grā illuminat?. nō ē ille in q̄t sacerdos. s̄z inimic? dolo
 sus reclusor sup̄p̄si? et lup? sup̄ d̄nicū pplin pelle armat? ouina. Dec
 ibi. Media etiā ordināda sunt fm̄ exigentiā finis. qd̄ nō fit dū p̄cu
 binarius indign? ad celebrandū admittit. aut sibi iunamentū ad h̄
 p̄stat. Quarto p̄bat. Cōcubinari? celebrādo scādalizat primū
 mortāl̄ q̄tū in ip̄o est. q̄ cū adhuc actū p̄ quē scādalizat admittēs
 seu p̄ instrumēta rep̄ta ad hoc cū iunās existēs causa sine qua nō
 peccat mortāl̄. Antecedens aperte p̄z p̄ Schorū in quarto. dist. xij.
 vbi de sic. De peccatore publico seu notorio. certū est q̄ ante penitē
 tiam peccat mortāl̄ p̄ficiendo. nō tñ qz est in mortali. s̄z qz scanda
 lizat. hec ille. et applicat ad p̄cubinariū. Rō qz notoriū peccatū (vt su
 pra patuit fm̄ b. Tho.) scādali p̄stat et ap̄titudinē ad peccatū. Nō
 autē scādalizet celebrādo p̄z. qz maximū sp̄iale bonū sub p̄ri. nō po
 nit. Nō etiā minus bonū sp̄iale est actus ordinis q̄ ip̄e ordō. imo
 fm̄ Albertū in q̄to. dist. xxij. cum ordō sit p̄pter ip̄m. ideo magis

Foliū

eo est. s; ꝓcubinariū admittēs ad ordinem scādalizando ponit sub
periculo bonū spūale ꝛ peccat mortali s; m̄ b̄m Tho. supius allega/
tū in q̄rto. dist. xxiij. q̄ etiā eūdē admittens ad actū ordinis, vtpu/
ta ad celebratōem. ponit spūale bonū sub periculo. ꝛ peccat mortali
Si em̄ ꝓpter periculū ꝓceptus act⁹ spūalis ꝓdicandi nō ꝓt sibi abs/
q; ꝓctō ꝓmitti. seu ad h̄ cū ꝓsensu admitti. vt sup ꝓ te. Tho. ex ver/
bis Gregorij ad h̄ allegatis patuit. Quō q̄ ꝓpter piculū ꝓceptus ꝛ
irreuerentie ꝓcubinarius ad hūc actū celebratōis (q̄ maior sub sole
nō ertat) absq; ꝓctō ꝛ sine scandalo admitti posset. q̄ Cōsequenter
iā tā sacerdotū q̄ laicorū varia ꝓnt notari scādala. Unde ꝓtermissio
scandalo q̄ ipimet ꝓcubinarij in eorū vitio ac statu scādalo firmāf
cū eque cū castis ꝛ honestis honorant q̄s q̄so ex hac radice nō cre/
deret scandalū ꝛ piculū grande alijs sacerdotib; ꝛ ꝓsertim simplici/
bus imminere vt ad silia labant. Rursus timendū q̄ celebrādo nō
nulli sacerdotes infecti ac laicorū plurimi exēplo ꝓcubinariorū sedu/
cti eucharistiā in eorū damnatōem vt ipi recipiūt nō estimantes dis/
cussionē magnā. neq; tāā ad celebratōem aut ꝓmunionē eē necessa/
riā plus moti ex ꝓcubinariorū fact; q̄ ꝓbis ꝓho. ꝛ ethicorū t̄stare cū
dr. Sermones q̄ sunt de actib; minorē fidē h̄nt q̄ opa. q̄n̄ igit ser/
mones discordant ab his q̄ sunt s; m̄ sensum operib; ꝓp̄eti ꝛ relecti
fiunt. etiā ꝛ vez ꝓ eos enūciatū insup interimūt. bec ille. q̄ Taceo q̄
plures vt verisile est minorem h̄nt reuerentiā ad diuina sacramēta
q̄ eadē vidēt tractari ab imūdis ꝓcubinarijs. ꝛ sic nō solū tradi a
canib; qd̄ minus ē. s; etiā qd̄ maius est ab ipis recipi Et vrinā nōnū
q̄ aliq̄ rei patientiā sup his minus catholice ꝓsiderātes. dū bec ꝓ
abominabiles ꝓcubinarios fieri ꝓspiciūt interdum in fide nō va/
cillarēt. Taceo scandalū etiā aliud singulare puta ꝓtumacie qd̄
ꝓcubinarijs laicis ꝓtingere ꝓt. dū sc; ipis an ꝓcubinaz abiectionem
a sacerdotib; (q̄ vt sup ad h̄ sub pena eterne dānatōis tenent) negat
ꝓmunionē. q̄s q̄so dubitat q̄n̄ eorū plurimi sacerdotib; his ꝓterue tūc
r̄ndebūt. Cur ꝓcubinas nostras an̄ sacramētū ꝓmunionē cogemur
abijcere. cū sacerdotes ipi manētib; cū ipis eorū ꝓcubinis indies ꝛ ce/
lebrāt ꝛ vt nos etiā publice cōicant. Aduertāt igit eccliaz rectores
iuxta euāgeliū eē scriptū. ve illi ꝓ quē venit scandalū

Corollarium primū Curat⁹ siue rector cuiuscūq;
ecclie d; missam necozij ꝓcu/
binarij ꝓcedire ꝛ ꝓceteri requisita hec sibi tenegare. Istud ꝓz vbi sup ꝓ
dictū Hieronymi. vbi dr̄ h̄ sane sacrificiū ē impediendū. Q̄ at hoc
impedire se nō sit illicitū pat; a signo. habet em̄. xxxij. dist. ꝓter. s.
verū. vbi papa duob; ducib; scribēs inq̄. q̄tū potestis tales forni/

rarios ubi oportuerit a sanctis ministerijs phibentis. Quis rō su
 pra i scda cōclusōe patuit Et cōfirmat. d. em. xxij. dist. q. pt 2 ad idē
 lxxij. dist. error. 7. c. cōsentire. Qui p̄ obuiare 2 p̄urbare p̄uersos
 et nō facit nihil aliud est q̄ sanere impietati eoz. neq̄ oe caret scru/
 pulo secrete societatis. Sicut ḡ fariolo volēti se ledere nō dandus
 sed negādus est gladius. ita nec ꝑcubinario volēti celebrare danda
 sunt req̄sita aut ad celebrādū licētia. sed sibi petēti sunt deneganda.
 Et ꝑ p̄ns curatus missam eius debet impedire. als nō impediedo 2 req̄
 sita p̄stādo quincitur peccare. Cur em̄ nō peccaret pastor seu rector
 alicuius ecclie q̄ volūtariē absq̄ necessitate porrigit hostiā 2 vinuz
 ꝑcubinario ad celebrādū. quē scit aut scire debz absq̄ mortali pctō
 sacrificiū nō posse pficere. Cū ipsi tabernarij hospites seu patrefa/
 milias peccēt mortālī. dū publice cibos q̄b̄ ieiuniū ab ecclia p̄ceptū
 soluit. ministrāe eis. sed in quibz nulla apparet excusatio legitima.
 Dant em̄ occasiōē ad mortale pctm̄ primū scandalizātes. put ad
 longū Gabriel ostēdit in q̄rto. dist. xvi. 2 ibidē cū subscriproibz do
 ctōz ponit hāc fuisse cōclusiōē facultatis theologie studij Magūti
 nensis In hoc tñ casu longe minor est certitudo de pctō cui p̄statur
 occasio q̄ in casu nostro

Corollarium Scdm̄. Sicut curat⁹ admittēs ꝑcubi/
 nariū notoriū in ecclia sua ad celebrādū
 peccat. Ita quis alius q̄ eūdē ad celebrādū acceptat. Istud pz. qz cō
 sentit in ei⁹ pctm̄. vt p̄ rōnes scde cōclusiōis patuit. Et sp̄cālī nūc
 tali rōne p̄bat. qm̄ accipit seu exigit sacramētū ab idigno 2 infami
 cū posset habere meliorē q̄ rite 2 licite sibi hoc ministrēt peccat mor
 talī. qz talis vt vult doctor subtilis in quarto. dist. v. recipit sacra
 mentū ab eo cui nō incūbit ministrare. assignans hoc p̄ rōne quare
 recipēs baptisimū (q̄ tñ sacramētū est necessitas) a ꝑcubinario
 nō ordinario. cū posset habere meliorē cui incūbat ministrare peccat
 Et d̄t ibidē Landulphus q̄ mortālī. Sed acceptās seu exigēs ꝑc
 binariū ad celebrādū agit h̄mōi. p̄ em̄ libere ibidē v̄l alibi missaz ꝑ
 ꝑcubinariū celebrādā p̄ honestos nō ꝑcubenarios sacerdotes sup/
 plere 2 animabz subuenire q̄b̄ rite celebrare incūbat. Concubinari
 us autē cū sit infamis. vt pz. iij. q. p. c. p̄. Ideo sibi nō incūbit rite ce
 lebraz. 2 ꝑ p̄ns eū ad celebrādū vocās aut acceptās necario peccat
 ¶ Si dicas. hñ cōcedo q̄ inducere nō ꝑcubinariū ad celebrādū
 sit pctm̄. sed miror q̄d huc sup iam dicitis q̄ ꝑcubinario oīno iā pa
 ratus celebrare. 2 q̄ iam se ad hoc offert nō possz admitti nec ad ce
 lebrazdū acceptari Rñdetur. ne mireris. qz idē gen⁹ peccati est ef
 ficaciter cooperari iā ꝑcubinario parato celebrare 2 eūdē nō paratū

Folium

Inducere. solum est additio et circumstantia per accidens penes presens et absens et non formalis ratio obiecti in peccato variatur. sicut de peccatis alienis seu participantibus in alterius peccato volentis iam peccati redici solet. Unde sicut idem genus peccati mortalis est episcopus non paratum inducere. et eundem paratum ad hoc iuvare et cubinario scienter ordines offerat. ita in proposito. Unde qui paratum iam cubinarium ad celebrandum suis stipendijs et presentijs stipendiat ne missa eius omittatur quid aliud ostendit nisi quod sibi peccatum proximi seu eius damnatio non satis displicet. et persequens. ut supra in quarto notabili etiam tactum fuit gravissime peccat. Confirmat hoc aperte per Chrysostomum supponendo ex prima conclusione quod cubinarius paratus et volens celebrare mortaliter peccat. Allegans enim illud Marci. iij. Pharisei consilium fecerunt cum herodianis adversus Jesum quomodo eum perderent. Jesus autem secessit ad mare cum discipulis suis et sic dicit. Sciens inquit dominus consilium eorum non dixit ostendit. sed una reddita ratione recessit. ne magis insanias eorum excitaret. quod non potest fieri ut malicia ratione placetur. ignorantia quod dem ratione placatur non malicia. sed amplius excitatur. Sciens ergo illos paratos ad male faciendum secessit. non quasi timidus subterfugens se ab eis. sed quasi misericors parcens eis. ne eos ad opus impium amplius irritaret (et sequitur hic ad propositum) quibus enim inquit qui paratus malum facere apud deum iam fecit. tamen qui intelligit paratum esse aliquod opus malum facere. et irritat eum datus ei occasione ut impleat malum ipse particeps est peccati eius. Ut quod res mala exitum suum per te invenit. et qui sine te fuerat periturus. aut quantum ad voluntatem suam iam perditus erat. ut quid per te impletus est perditio eius. hec ille. Et allegatur in de vita iesu prima parte. c. lxxij. Item ponatur et esto quod ita esset quod iuvando iam paratum cubinarium solum ad actum exterioris celebrationis nullum in eodem per hoc causares peccatum. ita quod malicia peccati tota in voluntate cubinarii consummatata sit. Adhuc tamen ex alio fundamento eum iuvando seu acceptando graviter peccares quod patet a minore. ut quidam doctor Theo. dixit. Si enim actum exteriorum quo quis conatur alterum ledere in corpore tenemur impedire propter proximum. etiam esto quod non fiat propter inuadentem qui iam supponitur peccatum in voluntate consummatum. quanto amplius in proposito. ubi lesio fit anime proximi per actum exteriorum. hunc ipsum actum impedire debemus. Unde cum actus exterior missae in quantum fit a cubinario. ut iam in secunda conclusione per Scotum patuit proximum scandalizat. non autem voluntas cubinarii que latet. sequitur quod etiam esto quod propter cubinarium ipsum

missa non deberet impediri. adhuc tamen propter alios proximos
ipsum missam quibus hoc modo convenienter et rationabiliter
potest impedire debet. hec ille

¶ Sequuntur argumenta contra dictas conclusiones
et corollaria vna cum solutionibus adiunctis

Arguitur Primo Ecclesia sustinet et tolerat concubina-
rios in ministerio quod celebrant per experientiam
telle ubique fieri videtur. ergo non videtur peccatum concubinariū ad cele-
brandū inducere. Si dicas. esto quod ecclesia concubinariū toleraret
solum videtur per patientiam. et persequens inducens eundem ad celebrandū
non est tutus in foro conscientie. iuxta textum in. c. cum iam dudum. de presbitero. ubi sic
dicitur. multa per patientiam tolerantur. quod si reducta fuerint in iudicium exi-
gente iusticia non debent tolerari. Contra hoc videtur directe repli-
ca per concilium Constantiense scilicet et Basiliense. vult enim hoc concilium. ut no-
tat dominus Antonius in. in. parte. xi. c. xvij. quod non tenentur fideles vitare sa-
cramenta concubinariorum aut eorum divina. nisi postquam fuerint denunciati
per platos publice quod euitent. Unde ipse in eadem parte. xi. c. xv. ponit
bullam concilii Constantiensis. de super. cuius tenor talis est. Nemo deinceps
a communione alicuius in sacramentorum receptioe aut ministratioe preter
ea cuiuscumque sententie aut censure ecclesiastice seu prohibitionis ab homine
vel a iure tenet abstinere. vel aliquam vitare. nisi fuerit in certa plonā
a iudice denunciata specialiter et expressa et excepto casu de iniectione manu-
um in personas ecclesiasticas notoria et hec ibi. **¶** Quidam. quod argumē-
tum primum hoc falsum assumit. non enim ecclesia tolerat concubinariū in
ministerio. ita quod ad hoc sine necessitate possit induci. ut in casu nostro
ostendit. **¶** Aliud ostenditur aperte per Panor. in. c. vestra. de coha. cleri. et
m. ubi dicit. Ille solum tolerat ab ecclesia qui non fuit damnatus. nec con-
fessus. nec huiusmodi operis evidentia. hec ille. Sequitur ergo ad oppositum a contra-
rio sensu. ex quo concubinariū notorius huiusmodi operis evidentia quod non to-
leratur ab ecclesia. Insuper idem ostendit sic. Si concubinariū tole-
raret ab ecclesia. cum triplex sit ecclesie tolerantia. ut notat Joan. and. in
mercurialibus. in regula peccati. lib. sexto. hoc esset aliqua illarum. sed
hoc non. Aut enim primo toleraret seu permitteret propter maius malum
vitandū. sicut permittit prostibulum. sed hoc non. quia concubinariū suspē-
dit. et ipsum deum celebrat pena irregularitatis affligit. ut supra patuit
Aut secundo ipsum toleraret propter maius bonum quod speraretur. si-
cut indeos permittit prohibens eis in ritu eorum fieri impedimentum
sed hoc non. oppositum enim in casu nostro hic agit per prohibitiones
et censuras impedimentum prestans concubinario ne ipse celebraret.

Foliū

Aut tercio permitteret consentiendo propter rem licitam. sicut permittit clericum degradari et sequenter occidi. Sed nec hoc modo concubinarium ad celebrandum admittit in signum cuius sub pena eterne damnationis. p. c. si. ubi supra. hoc ei prohibet. Unde ecclesia omnino in hoc est aliena. eo quod huiusmodi illicitum est sentire malo et nudas sententias damnabilis est. ut in c. felicis. de peni. libro sexto. Nequaquam ergo ecclesia concubinarium in ministerio tolerat. Hoc ipsum etiam patet a signo. nam ecclesia post concilium Constantiense et etiam Basiliense ipsos equaliter sicut antea in censuris tenet. nec per huiusmodi consilia eos aut aliquem censuris innodatum intendit releuare. Unde decretum concilii Basiliensis postquam mitigat eam erga christi fideles ut possent audire diuina eorum notauit. et post ita subdit. per hoc tamen excommunicatos suspensos interdictos seu prohibitos non intendit in aliquo releuare. nec eis quomodo libet suffragari. Datum anno domini. M. cccc. xxxv. quinto idus Junij in sessione. xx. hec ubi. Sequitur ergo si ante concilia ipsi concubinarij fuerunt in censuris. quod hodie etiam in eisdem maneat. et persequens ab ecclesia non toleratur. Denique dicitur. esto quod ecclesia toleraret concubinarium in ministerio. ita quod eisdem celebrantem nulla censura puniret. quo modo adhuc tunc iuxta primum notabile predictum conclusio predicta manet vera inferius ad. xi. argumentum tangeat.

Ad replica De concilio Constantiense directe in contrarium responderetur. quod hoc concilium solum propter christi fideles tollit censuram ecclesie. que prius ita vigebat quod christi fideles non poterant interesse diuinis concubinariorum. Non autem tangit casum nostrum in iure nature fundatum. Unde considerandum quod potest notari ex libro Tho. ubi supra in quo glibetis. duplex vitatio concubinarij. Una que fundatur in iure positivo. scilicet propter ecclesie censuram. et illam sola tollit concilium predictum. ut patet inueniri bullam predictam debite. Dicit enim bulla. quod nemo a communionem alicuius in sacramentorum receptione aut administratione preteritum cuiuscumque censuram ecclesiasticam. et quoniam censuram solum potest esse de iure positivo. Et non de preteritum iuris cuiuscumque sine nature siue diuini. Alia est que fundatur in iure nature. de qua nunc ad propositum. et hec non potest tolli per ecclesiam seu concilium. nec per ipsum tollitur. ut supra primo notabili patuit. Istud euidenter per ipsam ecclesiam et canonem potest ostendi. Eadem vitiationis alicuius est hic in administratione sacramentorum et receptione. prout in bulla predicta tanguntur. Si iam constat ubi ius nature et ratio obstat quod ecclesia propter istam bullam in administratione sacramentorum non admittit quod notorio peccatori possit sacramentum eucharistie administrari. sed prohibet. ut patet

2secra. distin. ij. p dilectōe. ergo nec ad ppositū ubi ius nature ob
 uiat ipsa ecclia de receptōne sacramenti ut suo modo sit in inductio
 ne pcurarij ad celebrandū cedit. ¶ Et confirmatur istud p quēdā
 viri usq; iuris doctorem in ppendio suo iuris canonici circa titu. de
 cohabi. cleri. 7 mulie. qui de Uellem inquit libenter scire quo noie
 appellaretur doctor ille qui auderet determinare romanū pontifices
 posse dēre legem q; quilibet sacerdos poss; tradere eucharistiam
 cuiuslibet notorio peccatori nō disposito se emendare. qz est; cōtra rō/
 nem. textus in. c. pro dilectōe. de se. distin. ij. cōtra quā papa nō po
 test statuerē. nō ergo dicta pstitutio Constantiensis ita simplr est in
 telligenda q; velit laxare hātenas cleri notorij fornicatoris. hec il
 le. Quis em diceret q; prouida sancta mater ecclia ccedat ut q; fra
 trem suū ad mortem qui als tūc nō fuisset moriturus inducere poss
 sit. sicuti cōtingeret si notoriū suspensum 7 criminōsum pcurariuz
 ad celebrandū inducere ccederet. cū celebrando (ut supra etiam p
 ipam eccliam patuit) mortaliter peccat. Itaq; absurdū est talia di
 cere. imo implicat dicere. ecclia precipit pcurario sub pena irre
 gularitatis cuius pene rigorem pculū predictū pfirmat ne celebret
 Et eadem ecclia ccedit alteri q; eūdem pcurarium ad celebrandū
 dum volūtarie sine necessitate inducat. 7 sicidem ccederet 7 probi
 baret. atq; p alios laqueum pcurario transgrediendi pceptum
 eius poneret 7 incitaret. qd impium est sentire. ¶ In signū veritatis
 predictor dñs Antoninus 7 alij qui pculum Constantiense erga
 christifideles in hac mitigatione extollūt approbant 7 pro releua
 mine ad diuersos casus pstanter apponunt. Nihilominus predi
 ctos inducentes pcurarios ad celebrandū nō excusant per hoc
 pculum. sed offino hanc inductōem dicūt illicitam esse 7 dare oc
 casionē peccandi ¶ Aduertāt ergo instantes pdicti ne nimīū iuri po
 sitiuo inmitātur 7 discant hoc ipm a iure nature discernere. vñ Lan
 cellarius in regulis moralib; de In offi iure positiuo q;trumcūq; po
 sitiuo bene instituto aliqd ptenetur de iure naturali 7 diuino. Se
 cernere aut ius diuinum 7 naturale a iure positiuo sicut est difficile
 ita maxie necessariū 7 vtile in offi materia morali. hec ille. ¶ Stat
 ergo hec veritas bene q; vitatio pcurarij quo ad ius positiuū tol
 latur 7 eiusdē vitatio ex circumstantia ppter ius nature qd obstat tol
 li nequeat. sicut a simili p; de notorio pfugo monacho non referen
 te suū habitum. Talis em in celebrādo sū ius positiuū debet vitari.
 q; defacto est excoīcat. p. c. ut periculosa. ne cle. vel mo. li. vi. Jā
 aut ppter pdictū pculū nō optz. Atq; adhuc ppter ius nature cō/
 currentis 7 obstat ad celebratiōem non p; induci absq; pctō. tum

foliū

propter scandalū, tum quod quibus tenet non existente causa legitima ea-
gere mortale in proximo. et presertim, quod talis cum hoc celebrando ir-
regularitatem incurrat.

¶ Secundo Parrochiani sunt scubinariorum eorum pastores indu-
cere ad ministracionem sacramentorum. quod potest etiam eos et alios
inducere ad celebrandum. Dominum quod subditi seu parrochiani in necessi-
tate a scubinarijs exigentes sacramenta necessaria aut debita a peccato excu-
sant. non autem exigendo ab eis voluntaria sacramenta sine necessitate. ut sit
in casu nostro. put supra patuit notabili quarto. Unum ratio huius patet
quod necessitas licitum facit id quod aliter illicitum esset etiam in preceptis diuinis et
nature. ut supra quarto notabili de usura dictum fuit. circa quod ibidem Al-
bertus allegat sile de iuramento. In necessitate enim licitum est iurare. si
ne necessitate autem illicitum. Cum ergo subditi tam de iure diuino quam huma-
no necessitant a tali suo pastore sacramenta recipere. et quod secundum b. Tho-
mas Richardum Scotum in quarto. dist. v. ipsi subditi exigunt a tali malo id
quod iustum est et eis debet. ideo non peccat. nullus enim peccat recipiendo
quod sibi debet. cum ille potest hoc debitum non peccando reddere. Potest enim pe-
ni seu pferri. unde ut dicit Scotus. nullius malicia excusat eum a solu-
endo debitum quo alteri tenet. nec peccanti imputandum est si ille non penite-
at. peccat enim actum illum non in quantum peccatum est. sed in quantum debitum est. hec il-
le. Unde dicit etiam Landulphus ibidem. Ille qui recipit a malo sacerdote
te vel ministro suo quod dicit ei ministrare ut ordinarius sine quod est in ne-
cessitatis articulo non cooperatur malicie eius. vellet enim quod esset bonus in of-
ficio. sed quod non proficeret in emendando eum a sua malicia si vitaret eum et si
ibi faceret malum debet ab eo recipere sacramentum. hec ille. Ut enim si
subditus malicia scubinarij in bonum secundum Pe. de pa. et hoc licet prima. q.
p. si iustus. et non inducit eum ad peccatum in tali necessitate. Secundo ut dicitur
est sine necessitate in voluntarijs sacramentis. ut in casu nostro. quod ibi nec
sitas urget. nec ipse scubinarius ad soluendum ex debito tenet. quare vero
magis est periculum in mora. Ex quo inferunt corollarie quod nullus etiam sub-
ditus in anniuersarijs. exequijs. aut alijs peculiaribus missis. debet con-
scubinariū etiam curatum suum ad celebrandum inducere. nec sibi in extremis
ut cōiter fieri solet tricesima. ut ipse faciat aut ppleat pmittere. cum
ibi ex nulla parte debiti excusans aut legitima necessitas occurat.

¶ Tertio. Dubia sunt interpretanda in meliorem partem. Et de quibus
presumendum est bonum. ut patet per q. vij. sancimus. quod cum dubium sit
de scubinario an vere penitens existat. videtur quod idoneus minister debet
at iudicari quare absque peccato videtur posse ad celebrandum induci.

xxviii

Confirmat. qz et vitas in hoc videtur discrimini se pmittere si
 dicendo primū in pctō. qd est illicitū. Legit em in vitas patz de q/
 dam qui voluit vitare psbyterū parochialis eccleie z abstinere a cō/
 munione. qz audivit eū fornicariū. z dixit ad eū dñs. hoies tulerūt
 iudiciū meū. quasi diceret de occultis nō hominū indicandū est.
 Ddm iuxta regulā iurū. esto te misericordes. vbi dicit. qz quis facta q̄ du/
 biū est q̄ aīo fiat in meliore pte interpretemur. tñ de manifestis nobis
 pmittitur iudicare. vt in casu nostro. vñ etiā fm be. Tho. scda scde
 q. lx. illa ppositio. dubia sunt interpretanda in meliore parte. vera ē
 nisi manifesta rō in p̄trariā appareat. cū q̄ in casu nostro in p̄cubi/
 nario rō manifesta de malicia eius appareat. ideo hic nō hz locum.
 Tñ nec p̄prie hic est dubiū. Dubiū em fm p̄m est equalitas rō/
 num p̄trariāz. hic autē est inequalitas z rō potior q̄ p̄cubinari⁹ sit
 inidone⁹ minister p̄pter signa statū ei⁹ indicātia. Signa autem
 h̄mōi ad hoc in casu nostro sunt. qz p̄cubinari⁹ vt plurimū sunt idu/
 rati plongātes pctm z raro p̄fiteat. Et si interdū p̄fiteant nō p̄bis
 timoratis ac doctis hoc agūt. s; sibi s̄libz aut idiotis vel eis subie/
 ctis. q̄ de eoz statu nullā eis mentionē faciūt. aut facere audēt. Vel
 multi p̄cubinari⁹ sunt ita obstinati q̄ nolūt separari a p̄cubinis
 cū p̄fessatōe arguētis argumēta supra post tertiā cōclusionē posita.
 et infra in fine dicēda. Aut cōiter dicūt. illi z illi litterati z plati ha/
 bēt p̄cubinas. vbiq; fit. nullū eēt dēs danāre. verificātes illd̄ Eccl̄.
 xxxij. Peccator hō euitat correctōem z ad volūtātē suā inuenit cō/
 paratōem. Aut demū q̄ plurimū eoz ita infatuātur q̄ credāt se desu/
 cere. z vix posse subsistere si p̄cubinas suas abiecerint ac plerūq; ea/
 rum vituperia abominātes ipsas sup̄ fidelitate extollere solēt. Qu/
 bus signis cum p̄seuerantiā cohabitātōnis visis z auditis quis q̄/
 so regulari p̄scientia tanq̄ dubiū eque de p̄tinentia z p̄tute. sicut de
 incontinentia z statu scandalofo ipsius p̄cubinarij iudicabit. Dicit
 etiā circa predictā regulā iuris dñs Anto. in p̄ma pte titū. viij. q̄ de
 his q̄ sunt de genere maloz z mala fm se. pmittit nobis iudicare id
 est interpretari in malā pte. z reputari digna dñatōis iudicio. imo
 pctm eēt h̄mōi bñ interpretari z excusari. xi. q. iij. si q̄s dixerit. et. c. se/
 quēti. Nō tñ inq̄t debet illos iudicare simplr dñatos. qz p̄nt re/
 uerti ad p̄niam de ill. hec ibi. ¶ Esto tñ q̄ h̄ casus dubi⁹ ponat ad/
 huc nō p̄t p̄cubinari⁹ idone⁹ ad celebrandū iudicari. vt sup̄. q̄nto
 notabili paruit. Et tā p̄firmat. habet em. xxx. q. v. alit. in dubio p̄su/
 mit q̄s fornicator. sic a fili i dubio p̄sumit q̄s pagan⁹ z nō baptizat⁹
 de se. dif. iij. puulos. z extra de bap. c. p̄. vñ h̄ mō vbi periculū aīe
 vertitur. de magister Joā. de geminiano in de s̄licitudinib; rerū. libro

Foliū

vij. qd̄ Builhelm⁹ aluernicēsis parisiēsis ep̄s dicebat q̄ pot̄⁹ debe-
mus in dubio aliquē p̄sumere malū q̄ bonū. qz p̄ vno bono reperi-
untur decē mali. ⁊ multi sunt vocati pauci p̄o electi. ¶ Sili⁹ mō ad
illud de p̄sumptōe d̄r. q̄ de quolibet p̄sumēdū est bonū. verū q̄dez est
fm̄ b. Tho. vbi supra nisi appareat contrarium. vt sunt mala opera ⁊
infamia. p̄nt circa Henricū de gandauo Bernardus claremōtēsis
in q̄t in qd̄libet quarto. q. xxix. q̄ in casa nostro euident̄ eē p̄stat Et
de b. Tho. q̄ p̄sumptio est in periculū alterius. tūc cautela est ad-
hibēda in ea. q̄ cautela hic ē erga p̄cubinariū q̄ nō inducat ad cele-
brandū ip̄m malū p̄sumendo cū vt sic nullū imineat periculū
¶ Ad p̄firmatōem q̄ eū vitans se discrimini videat̄ p̄mittere ⁊ c. qd̄
medū etiā Cancellari⁹ in re sp̄iali vita lectōe q̄tra assumit p̄bādo
p̄cubinarios in audiendo eoz diuina ab alijs nō esse vitādos. ⁊ q̄
vitatōe tpe suo q̄stio satis nodosa vigeat. Rūdet̄ q̄ in p̄posito
secus dicendū est. q̄ hec questio hic est de inductōe ad diuina. in q̄
datur occasio peccādi ip̄i p̄cubinario. que inductio legi nature repu-
gnat vbi inducens tenet̄ iuxta p̄dicta p̄cubinariū indignū p̄sumere
ad celebrādū. ⁊ nō loq̄tur de vitatōe p̄cubinarioz in diuinis lege
humana solū inducta. ⁊ qua loq̄tur Cancellarius. Insup tāgēdo
p̄ctū rūdet̄ q̄ inducere volens aliquē sacerdotē ad celebrandū
declinando a p̄cubinario ip̄m in idoneū supponēdo nō iudicat ab-
solute p̄sonā eius determinate in mortali peccato. sic em̄ agendo dis-
criminari se p̄mitteret. vt vult instantia. sed iudicat ip̄m ex p̄suppōne
in peccō mortali. qd̄ licitū imo debitū est ex p̄cepto inducenti stāti-
bus signis p̄dictis. vt supra q̄nto notabili patuit. Als em̄ cū nolle
p̄cubinariū ad celebrādū inducere sequat̄. vbi supra ex doctrina be-
ati Tho. ⁊ gl̄iosi Hierony. si eēt discrimini se p̄mittere. tūc tales
seci doctores p̄stitissent alijs occasiōē peccādi. qd̄ sentire ip̄i vident̄
et absurdū nimis. Cū dñs Antonin⁹ in tertia pte. xi. vij. c. vi. post
Petrū de palude in quarto. distin. xij. de Suspitiones habere pos-
sumus nō ad iudicandū primū. sed ad cauēdū pericula. Dicit etiā
Gabriel in. iij. dif. xvi. q̄uis nemo debet aliū iudicare certitudinali
iudicio certo infallibili in peccō. p̄t tñ sic iudicare aliū certitudie mo-
rali ⁊ fm̄ p̄babilē suspitōem. Alto q̄n nūq̄ eēt p̄ueniēda dāna cō-
tingētia ⁊ futura picula. hec ibi Et circa p̄dicta notet̄ distinctio iter
iudiciū qd̄ ē pprie sua firmata ⁊ p̄sumptōez q̄ ē p̄iectura vni⁹ facti
p̄ aliud factū seu argumētū ad credēdū vni⁹ factū p̄ p̄batōem alte-
ri⁹ facti. ⁊ ex p̄sumptōibz diuersis inducit̄ q̄druplex gen⁹ suspitōis
sicut est p̄sumptio temeraria. lenis. p̄babilis. ⁊ violēta. Nec declar-
rat ad longū Alexander de ales. iij. pte. q. xlv.

¶ Quarto p̄dictum beati Thome in quarto dist. v. ubi dicitur. Non oportet q̄ qui recipit vel exigit etiā excepta causa necessitatis a malo ministro baptismū peccet. q̄ a suo sacerdote debet sacramentū sumere. nec p̄pter hoc ducit eū ad peccādū. q̄ mal⁹ minister p̄t reddere qd̄ v̄z nō peccādo. Ita videt posse fieri in casu n̄ro.

¶ Si dicat q̄s scrupulosus. p̄scientiā habeo ne eum inducam. Respondet idē beatus Tho. iij. dist. xxiiij. q̄ verū est p̄ter necessitatis articulus q̄d̄ius minister ecclie est in mortali non est tutum inducere eū ad aliquid sui ordinis exequendū durante tali p̄scientiā. s̄ illā deponere p̄t. q̄ in instanti hō a diuina gratia emūdatur. Dicendū ad quartū hoc et simul ad replicā q̄ duplex minister malus distinguitur. Quidā sc̄z notor⁹ ex euidentia facti p̄seuerās in peccō. seu ip̄m permanēter p̄tinuās put hic supponit de p̄cubinario. talis q̄dē nō p̄t salua p̄scientia induci ad executōem sui ordinis sine necitate. eo q̄ de iure nature suspensus est quo ad se. nec p̄t nec debet p̄sumi bonus ab inducendū ad hoc salua p̄scia. vt supra patuit in notabilib⁹. Et de tali nō videt b. Tho. loqui in p̄actis locis in q̄rto. nec ad p̄positū q̄ p̄ferim notorū p̄cubinariū exceptit. Subditus t̄n quomodo in necessitate p̄t debitum suū ab eo exigere ad secūdū argumētū supra patuit. Alius est minister malus nō p̄seuerās p̄ signa euidentia facti in peccō. vt est ebriosus. iracūndus. incōtinēs. et h̄mōi. et erga talem quis p̄sciam deponere p̄t q̄ nō sit in mortali. quare p̄t eū inducere ad executōem ordinis ad ministrandū. licz nō sit tutū. vt supra dicit bea. Tho. q̄ absq̄ necitate durate p̄scia p̄babili q̄ sit in mortali. quā t̄n deponere possz. q̄ p̄sumere p̄t de tali q̄ sit p̄ritus. cum hō in instanti poterit iustificari. Et sic videtur doctor loqui in dictis locis in quarto. De p̄mo autē p̄seuerante in peccō loquitur ubi supra in q̄d̄ib⁹. Etiā Esto q̄ bea. Tho. in quarto ubi supra etiā de p̄seuerante in peccō loqueret. t̄nc videt intelligendus solū de sacramētis necarijs et debitis ip̄is subditis. vt p̄z s̄ba eius intuenti. nō autē de volūarijs. vt supra quarto notabili patuit. ¶ Sed q̄d t̄nc ad dicitur ip̄ius beati Thome in quarto. dist. xiiij. q. p̄. arti. iij. est dicendūz ubi exponens s̄ba Augustini dicitis. neq̄ in homie bono. neq̄ in homie malo aliquis sacramenta dei fugiat. ubi dicit. fornicarius in q̄tum malus nō fugitur. sed p̄pter ecclie p̄hibitōem. hec ille. ergo cū ecclia eū iam nō p̄hibeat induci p̄cciliū ubi supra. videt q̄ posset fm̄ b. Tho. nō obstat malicia induci. D̄m q̄ verū est loquēdo de dispensatōe sacramētū in se p̄cubinari⁹ nō est fugiendus in ip̄ius dispensatōe. eo vt ibidē b. Tho. dicit. q̄ eque verū p̄ficiat sacramētū malus sicut bon⁹. Et ita Alexā. de ales in q̄rta p̄e summe s̄ba hec

Foliū

Augustini etiā exponit q̄bo Aug^o. Et neq̄ q̄s in homie malo sacra-
menta dei fugiat. id est inq̄t ellimet peiora vel nulla. p̄pter h̄ t̄m nō se-
q̄tur q̄ absq̄z necessitate posset ad ministratōem sacramēti ⁊ ex p̄se-
quenti ad mortale nouū induci ⁊ puocari. Sicut a fili. vsurarius
notori^o excoīcatus nō ē inq̄tū malus fugiend^o nisi p̄pter ecclie ex-
cōmunicatōem in mutui acceptōe. eo q̄ mutuū ab eo eque bonū ex-
tat. sicut s̄ia iusto recipiat. p̄pter h̄ t̄m nō ē sibi absq̄z necessitate in ex-
igendo vsurā materia vsure offerēda vt supra q̄rto notabili patuit.
Nec ip̄e ꝑcubinari^o inq̄tū mal^o p̄prie fugit. s̄z potius malū instās
mortale qd̄ sibi si induceret imineret ab ip̄o fugatur

Ad Quinto. Multi simplices p̄sertim laici bona intentōe in-
ducūt ꝑcubinario ad celebrādū. ⁊ platos h̄ agere vidēt q̄
interdū idip̄m eis facere p̄suadent. Durū valde eēt dicere q̄ tales ꝑc-
carent ⁊ nō excusarent saltē p̄ ignorantia. Dōm q̄uis in inducen-
do ꝑcubinariū ad celebrādū eccliaistici ⁊ ecclie cōfuras sciētes apli^o
q̄ laici ꝑccēt. nihilomin^o p̄pter ius nature qd̄ obstat. ip̄i laici etiā
nō vident a ꝑcto in h̄ excusandi. vñ t̄. Tho. vbi sup̄ dicit h̄c in-
ductōem de iure nature. ꝑhibita sub pena ꝑcti mortal. nō excipit ab
hoc laicos. nec ad clericos t̄m dictum h̄ restrinxit. Quia igit lumē
naturalis rōnis sup̄ quo hec lex nature fundat om̄ne est laicis si-
cut ⁊ clericis. Dicit em̄ t̄. Tho. p̄^o 2°. q. xcj. q̄ lex nature est vna oim̄
q̄ ꝑcepta eius sunt om̄nia tam imp̄fectis q̄ ꝑfectis. hec ille. Iccir-
co apte videtur ex quo in clerico nō inq̄tum clericus. sed inq̄tum
agit ꝑtra legem nature. hec inductio est ꝑctū q̄ etiā ꝑctū erit lai-
cis ꝑcubinariū ad celebrādū inducere. Quāuis aut̄ intentio eor-
um bona sit. h̄ tamē nō sufficit. q̄ d̄ t̄. Tho. in. iij. dist. xvj. ad bo-
nitatē ꝑctis nedū intentio boni finis requiritur. sed etiā requirit debita
ꝑmensuratio circūstantiar̄ ⁊ mediū ad finem qualis nō est in ꝑpo-
sito. deficit em̄ h̄ idoneitas ministri. vñ s̄m Richar. in. iij. dist. xxiij.
sicut nō est dign^o ministrare regi terreno q̄ inimic^o eius ē. ita nec ido-
neus minister regi eterno. q̄ in ꝑcto ꝑ qd̄ inimic^o ei^o ꝑstituit manet.
hec ille. ꝑut q̄liter inducens vt supra in notabilib^o ꝑatz ꝑcubina-
rio ꝑsumere h̄z. Unde sicut ꝑatz ꝑ d̄m̄m Anthoninū in tertia parte
ti. xiiij. c. xvj. q̄ ꝑsulentes q̄ indignus vt est ꝑcubinari^o ordinē ꝑc-
cant mortalr̄ sicut ordinans. q̄uis bona sit eor̄ intentio. ita h̄ d̄m̄m
de ꝑsulentib^o seu inducentib^o eundē ꝑcubinariū ad ordinis executio-
nem vbi maius ꝑctū q̄ sc̄z ꝑ solā bonā intentōem a ꝑcto in hoc ne-
queunt excusari. ¶ Nec obstat eor̄ ignorantia. quia ignorantia iuris
nature ⁊ diuine. eo q̄ nō est inuincibilis in habente vltim^o rōnis nemi

nem fm doctores excusat vt etiam patz. j. q. iij. s. notandū. Et do/
 min⁹ Anthonin⁹ in scda pre summe ti. v. c. ix. idē declarat. ignorās
 em̄ inq̄e iuxta aplm̄ in hoc ignorabit. id est reprobabit. Et Alexan/
 der de ales in scda pre. q. 125. de. Quanto em̄ hō plus tenetur ad co/
 gnitōnem iuris tanto minus excusat. qz vero vnusquisqz tenet ad
 sciam iuris naturalis. ideo nullus adult⁹ excusat. nulli em̄ adulto li
 cet legem naturalē ignorare. qm̄ ip̄a scribit in corde humano natu/
 raliter. 7 ḡ idē ibidē. q. 172. de q̄ act⁹ p̄peratus p̄ ignorantia iur⁹ na
 tural⁹ oib⁹ adult⁹ dānabil⁹ ē. j. q. iij. vbi sup̄ adult⁹ dico q̄ hnt vsum
 rōnis. hec ille. 7 p̄sequens rustici in hoc casu q̄ iuri nature repug/
 nat neq̄ant p̄ ignorantia excusari. neq̄ subtilitas iuris naturalis p̄
 eoz excusatōne allegari debet. Et hoc potest notari euidenter a si/
 gno. Si em̄ laicus q̄ntūcunqz simplex esset ꝓcubinari⁹ 7 supra pa/
 tuit. q̄ ignorantia ip̄m a mortali peccato nō excusaret quādo in tali
 statu p̄seuerans cum alijs ꝓmunicando diuinis se ingereret. ergo
 nec excusatur p̄ ignorantiam. dum alium notoriū quem eodē mo/
 do laborare videt ad ꝓmunionem. 7 q̄ plus est ad ꝓficiendum di/
 uinissimū sacramentum conatur inducere. Unde de facili hīc in ca/
 su nostro inidoneitas ministri deprehendi posset. etiam a simplici/
 bus si diligentia adhiberent. Ideo erga ip̄os aduertendum est illud
 Bernardi in epistola dicentis. Multa scienda nesciuntur aut scien/
 di incuria aut discendi desidia aut inquirendi verecundia. 7 q̄dem
 h̄mōi ignorantia non habet excusatōnem. hec ille. ¶ Nec insuper
 p̄pterea. quia interdū eis a superiorib⁹ psuadet 7 eos nōnūq̄ h̄ ip̄m
 agere vidēt excusari p̄nt. qz sequēdo ꝓsiliū ꝓtra ius nature datū cū
 h̄ ꝓsiliū nō ꝓcedat ex ignorantia inuincibili neminē excusare p̄t v̄vbi
 sup̄ dñs Antho. euidenter affirmat. nihil em̄ q̄ ad h̄ interest in vitio de
 cipe 7 decipi. put habet. xvj. q. j. si cupis. Idē iā dictū ꝓfirmat a s̄lli
 in lege diuina cū ignorantia etiā neminē excusat. 7 h̄i casu circa supra
 naturalia. vbi tñ rō maior excusans videt. 7 ē tal. Simples iudei vs
 de Bonauē. in. ij. dist. xl. bona intentōe nō ex inuidia sicut superiores oc
 ciderūt xpm̄. s̄ ex ignorantia audictes q̄ xps blasphemasset putātes
 se occidēdo xpm̄ blasphemū interficere 7 obsequiū ꝓstare deo. attū
 inq̄t nō excusant a ꝓctō p̄ ignorantia q̄ntūqz simplices p̄ eo q̄ opa q̄
 xps fecit nō solū magnis. sed etiam paruis noticiā sanctitatis eius
 ꝓstare poterant. hec ille. nō em̄ vt vbi supra de. Antho. adhibue
 runt reb̄itā diligentia. Ita in ꝓposito videt d̄dm. q̄uis em̄ supio
 res simplicitib⁹ ꝓdictā inductōem psuadeant 7 per errorē hanc ipsam
 ope ꝓsonalr ꝓpleant. At tamē p̄ hoc simplices nō vident excusari.
 eo q̄ reb̄itā diligentia nō adhibent. Noticiam em̄ huius nedū ex iis

Foliū

structōne. s; p seipos ex naturali rōne habere pnt In subtiliorib; est
viputa in casib; vsure i spūalib; peis. s; inuidie. odij rēis. In sup
in morosis cogitatōib; r nōnullis ill' annexis. de q̄b; multi sibi nō
faciūt sciam p hoz ignorantia m rustici q̄uis simplices sūt non
excusant. q̄to minus in casu nostro magis euidenti. Demū nec
p consuetudinē prohdolor p̄trariam etiā nequa q̄ vt supra p̄mo no
tabili p̄z vidēt' excusari. Et ad hoc h̄ notet illud Anthonini in p̄
ma pre. ti. xvj. vbi vult. q̄ q̄s peccat ex ignorātia r fragilitate faci
ens illud qd̄ p̄suerūt alij facere. q̄uis tūc grauitas pecc̄i p hoc mi
nuat. nihilomin' si illud qd̄ agit p̄m consuetudinē alioz ē contra legem
nature vl' diuine nō excusat a mortali pecc̄o. hec ibi. r p̄z manifeste
in textu p c. fi. de vsue. vñ etiā si oēs hoies de mūdo p̄trariū agerent
nemo p̄pterea poterit excusari. vt p̄z. xxxij. q. vij. flagicia. cū igit' vt
sepe dicitū ē casus noster repugnet iuri nature. seq̄t' necessario q̄ cum
rusticis q̄uis simplices sūt in h̄ periculū sit in mora. Ad quid q̄so
alias nisi ad subuersionē be. Vincēt' vbi sup̄ mō p̄fato piculū h̄mōi
p̄plo cōi p̄dicasset h̄ ignorātia vl' p̄ consuetudinē i h̄ posset excusari.

Ad malicia alteri' in bonū. vt p̄tingit de iuramento infidelium
q̄ vtil' malicia p̄cubinarij in bonū. r p̄ci' sacrificiū aiabo subuenire
Cōfirmat a sili p̄ Albertū in. iij. vbi sup̄ q̄ de pecc̄o mutuū ab vsu
rario in nullo impedit salutē eius. s; poti' puocat eū ad actū meritori
um. q̄ aut' vsura dat hoc ē extortū ab impietate vsurarij. r nō ex cau
salitate dantis. Ita videt' in p̄posito. q̄ exigens missam a p̄cubis
nario nō videt' in aliq̄ impedire salutē ei'. s; p hoc videt' eū puocare
ad actū meritorij. q̄ aut' peccat h̄ videt' ab impietate sua r nō ab exigē
te missam Si dicas. illū casum de vsura necessitas excusat a pec
cato. in casu aut' nro nō ē necessitas. q̄. Contra h̄ videt' in casu nro
etiā ē necessitas. tā est viui q̄ mortui suffragio indiget' missa Di
cendū. q̄ inducēs p̄cubinarij ad celebrandū nō vtil' malicia eius
in bonū sicut exigens iuramentū ab infideli iā parato iurare. sed in
malicia p̄cubinarij p̄sentit. vt supra sc̄da cōclusionē patuit. r q̄ nō est
sile Pro cui' tñ intelligētia notandū. q̄ aliud est vti malicia ali
cuius in bonū. r aliud ē i ipam p̄sentire put pulchre notat be. Tho.
in de malo. q. xij. arti. iij. Ille est in malicia p̄sentit cui placet vti ille
malicia exerceat r ad h̄ forte eū inducit r h̄ ip̄ est pecc̄m. Ille vero vti
tur malicia alterius in bonū cui nō placet malū. s; ip̄e hoc malū qd̄
q̄s facit retorquet ad aliq̄d bonū. r h̄ vt vult p̄mū argumentū licet
absq̄ pecc̄o. Immo in necessitate vt de ibidē p̄pter in cōmōdū vitā
dū p̄t' materiā malicie p̄bere. r nō tenet eā subtrahere. Explicat. vt

si latro aliquē iugulare vellet et ad vitandū mortis periculuz aliq̄s latroni thesaurū suū diripiendū detegeret nō peccaret. Rediit em̄ sic. fm̄ Bonauenturā in. iij. dist. xxxvii. et Alber. veratio et hoc mō pcedit confirmatio argumētū de petente mutuū scz in necitate. Notāter dictū est in necitate. qz pbēdo materiā malicie alteri? absqz necitate. talis nō vit̄ malicia alteri? in bonū. s; dat occasionē peccati. et in ip̄m peccando d̄r p̄sentire vt supra q̄rto notabili tactū fuit de accipiēte mutuū sine necitate sub vsura. et sic ē in casu n̄ro. ideo nō ē ille q̄ Ad replicā de necitate dicēduz. q̄ in dicto casu de vsura req̄rif. vt d̄r Henric? h̄erp. vii. p̄cepto. legitima necitas indigētie quā p̄pter difficultatē Alber? vbi sup̄ nō audeat determiare. Quis tñ nō req̄rat extrema. scū fm̄ Ulrichū in sexto. sufficit necitas utilitatis q̄ d̄r cōditionata. cū scz aliunde p̄modum qd̄ q̄rif neq̄t q̄s habere sine tali mutuo sub vsura. Dm̄i aut̄ necitas siue sic prima siue sc̄da non est in casu nostro. et q̄ nō est ille. Illud p̄z. sicut indigēs mutuo iudicatur nō habere eam legitimā necessitatis dū aliunde mutuū gratis ab amīco vel alio possit obtinere. et ideo peccat Ita in p̄posito indigēs suffragio missenō iudicat erga p̄cubinariū in exigendo missam ab eo eam legitimā necessitatis habere. cū aliunde p̄ honestos et nō p̄cubinos sacerdotes desup sibi poterit p̄uidere. Illud confirmat ver? p̄ dictū Scoti et Lādulphi vbi supra. corollario sc̄do Sc̄do d̄r sc̄te q̄ equalis necitas eēt. in casu tñ nostro nō est par rō excusans a pctō. qz petens mutuū ab usurario in necitate. puocat euz. vt dictū est p̄ Albertū. ad bonū. qd̄ bonū usurarius in crimine manēs p̄t absqz pctō et sc̄dalo petēti ministrare. nō em̄ req̄rif q̄ in charitate usurari? muuet. Secus in casu nostro in q̄ lz sacrificiū qd̄ petif bonū sit. nō p̄t tñ absqz pctō a p̄cubinario in crimine manēte ministrari. iō formalit̄ bñ d̄r b. Tho. q̄ iducēs ad celebrādū p̄cubinariū mortali peccat. q̄re nō obstāte necitate h̄mōi nō videt̄ ille

Ad Septimo. Legif. iij. Regū. xviii. heliā sc̄m puocasse ido latras ad eoz cultū q̄ et bonē eis ad eoz sacrificiū obtulit. q̄ multo magis erit licitū p̄cubinariū puocare ad celebrādū. et ad lz sibi req̄sita ministrare Dm̄m p̄ ea q̄ dicta sunt in solutōe ad sextuz q̄ qz in casu n̄ro nō d̄r q̄s vti malicia in bonū. sicut in hoc casu factū est. ideo nō est ille. qz igit̄ Delias fuit vsus malicia eoz in bonuz. et sic in necessitate potuit eis materiāz p̄bere. Si em̄ in necessitate vt supra p̄ b. Tho. de latrone dictū fuit p̄pter seipm̄ p̄t q̄s malicie alterius p̄bere materiā. q̄ p̄pter primū. Cū cōsiderādū cū idolatria de se sit mala. ita q̄ nec de? disp̄sare possz q̄ in eā q̄s p̄sentiat. vera em̄ seipm̄ disp̄saret. ideo nequāqz de sc̄to p̄pheta p̄sumēduz est ip̄m in

Foliū

ipam sensisse. Quare dōm. q̄ ipse Helias fuit executor diuine vo-
lūtat̄is. ideo s̄ba sua q̄b̄ dixit ad idolatras. inuocate noīa deorum
vestroz 7 alia. nō p̄ceptiue nec cōsuline videt̄ dixisse. sicut nec illud
christi s̄m b. Tho. 7 Lyra dicitū intelligit. quo dixit. q̄d facio fac c̄-
tius. nō em̄ p̄ceptū diuinū nec cōsiliū est de malo. op̄z q̄ p̄ moduz
p̄missionis intelligat. 7 ita videt̄ s̄ba helie intelligeda. Ipe em̄ sin-
gulariter ex instinctu sp̄s̄sancti. vt effect⁹ docuit hoc singulari mō-
sensit se primū a tam magna miseria posse releuare. 7 verū dei cultū
posse inducere. ideo vt fidelis dñō 7 charitate ipm̄ vigente primū
et necitate potuit vti malicia eoz in bonū. vt supra dicitū est 7 ma-
teriā vtrūta bonē p̄bere. nō vt cultū eoz cōstrueret. s̄ vt extirparet.
Ecōtra aut̄ sic i casu nostro. quare nō est hīc. helias em̄ hoc fecit vs
manifeste populo ostēderet dñm eē deū. 7 nō Baal quē colebat̄

A Octano vt multi arguūt Ecclia exhibet ꝛubinariū vt mi-
nistrū ei⁹. q̄ eo vtendo ecclie cōmunicō. 7 nō pctō eius. 7 p̄
p̄ns non pecco. q̄d apte videt̄ velle b̄ns Tho. in tertia pte. q. lxxij.
ar. vi. vbi d̄t. q̄d̄iu tolerat̄ ab ecclia malus minister in ministerio. il-
le q̄ ab eo suscipit sacramentū nō cōmunicat pctō illi⁹. s̄ cōmunicat
ecclie. q̄ eū tanq̄ ministrū exhibet. hec ille Rūdet̄ vt dicitū fuit ad
p̄mū argumētū. q̄ ecclia nō sustinet ꝛubinariū in ministerio. nec
etiā ecclia exhibet eū vt ministrū q̄ possz absqz necitate ad celebran-
dū induci. imo vt supra in p̄ma cōlone patuit p̄ auctoritatē ei⁹ hoc
p̄hibet p. c. si. vbi supra. Alio q̄n ex alieno relicto offensam dei incur-
reret. q̄d sentire (vt d̄t Guilhelm⁹ vbi supra) iniquissimū est. Itaqz la-
queū peccādi suis filiis poneret Nec p̄ s̄ba b. Tho. hic ex tertia pte
allegata s̄m mentē ei⁹ p̄t inferri cōclusiōi cōtrariū. eū ipse idē b. Tho.
teneat vbi supra. ꝛubinariū nō tolerari ab ecclia. nec ipm̄ vt mini-
strū eius exhiberi. Inducēs itaqz ꝛubinariū ad celebrandū s̄m eū
dē. eo q̄ nō d̄t. vt supra patuit. vt malicia ei⁹ in bonū. nō cōmuni-
cat ecclie. s̄ ad maliciā occasionē p̄stat. Cū cōsiderādū s̄m Sabri-
elē vbi supra. lectōe. xx. vij. q̄uis sacerdos malus vt ꝛubinari⁹ d̄i-
cat̄ adhuc nūcius 7 minister ecclie gerēs p̄sonā eius. deferensqz p̄ces
ad sponsum. 7 p̄ eius sacrificiū aīe fructus habet. q̄d totū h̄z ex of-
ficio 7 ordine p̄pter characterē indelibile annexū. Et ita q̄uis dica-
tur minister seu nūcius irreuocabilis ita q̄ etiā p̄ eccliam nō possit
simplr̄ ne exerceat officiū p̄hiberi. Nihilominus tñ ecclie p̄hibitio
id agit q̄d nō possit licite exercere. s̄z exercendo peccat. Ergo seq̄.
qz ꝛubinariū contra p̄hibitōnem ecclie in ministerio se exhibet 7
celebrādo mortāl̄ peccat. q̄ ideo nemo in volūtario sacramento vt

est in casu nostro et absque necessitate eo utri possit ut ecclesie ministro et ad celebrandum inducere. Sicut a fili de nuncio irrevocabili ex officio a domino episcopi qui deum contra voluntate domini utrius officio. licet dominus simpliciter non possit impedire. offensam tamen eius incurrit. Et etiam subditus eius qui utrius officio eius sciens ipsum absque necessitate ad executionem provocando. ita in proposito. Sed possit quod hic mirari cum fructum missae non impediatur malicia celebrantis. quoniam deo vel dona sua ad obsecrationes mali sacerdotis sicut boni. cur etiam ecclesia non mittit nec exhibet concubinari ut ministrum ad celebrandum. Rursus saluo intellectu superius circa secundum periculum tradito quis fructus celebrationis alius pro quo mali celebrat nullatenus subtrahat. prohibetur tamen mali a celebratione. et hoc propter eorum de celebrationis salutem. quod de apostolo. qui manducat et bibit idigne iudicium sibi manducat et bibit. non enim vult ecclesia procurare salutem multorum cum interitu ceterorum. praesertim ministrorum suorum. haec ex Beati hieronimi ubi supra notantur

Ar. Nono. Non obstante malicia persone potest quod etiam sine necessitate utrius officio illi. sicut quod salua conscientia a iudice malo potest exigere iustitiam et accipere. et etiam in casu nostro videtur quod quod possit fungi officio sacerdotis concubinaris sine peccato non obstante malicia eius. Dominum quod quod malicia persone officio repugnat. ut in casu nostro. Tamen non est verum. Tamen non est sicut de iudice malo et sacerdote concubinario. quod iudex talis solus in quantum malus requirit iustitiam ministrans non peccat. ut declarat beatus Thomas super Iosue. c. vii. non enim requirit in eo quod sub pena noni peccati mortaliter in charitate iustitiam ministrat. quare ipso in peccato manente potest iustitiam ab eo de erigi. Secundo in casu nostro de concubinario sacerdote missas celebrante. Uter quidem in notorio malo iudice ratione scandalum possit proposito nostro deservire dare sile. ut sicut iudex talis ratione scandalum dum in eodem crimine exis alium reum iudicat aut corrigit peccat secundum beatus Thomas. ubi super et pro omnino eundem sic absque necessitate ad hoc inducens. ita in proposito. necdum enim inducens concubinariu ad celebrandum peccat. quod malum ministrum ad hoc inducit. sed etiam quod eum ad scandalum actiuum inducit. ut super pro scho. in secunda conclusionem. et secundo corollario patuit. Per istud ita patet. quod quodam ratione minus iuste in libro quod de sporta fragmentorum quendam predicatorem redarguit super per quod forma auctoritate glossa hieronimi. ubi super de concubinariis ad celebrandum non inducendis populo non utimur. qui nititur se fundare super hoc quod officium concubinarium et non malicia persone eius sit attendenda. et quod attendendum sit hoc notorium iuris et non facti. et ex omni iure in forma per concilium ostendit. qui inducens concubinario ad celebrandum a peccato sibi excusandi. Sed de hoc quod concilium hoc (ut super ad firmatorem primi argumenti patuit) proposito non obstat. Nec aliud dicitur eius est verum. cum enim ut supra. et precipue per dicitur beatus

Foliū

ati Tho. patuit q̄ inductio p̄dicta ꝑcubinarij iuri nature repugnat
ideo p̄ter notoriū iuris necessario notoriū facti ⁊ malicia notoria ꝑ
sone in ꝑcubinario sacra ministrāte ip̄i inducenti necessario ꝛz artē
denda. Un̄ fundamentū suū ex malis ꝑncipijs procedit. ⁊ ꝑtrariaꝝ
dicis etiā te, Tho. manifeste.

¶ Decimo. Ubi ꝑncipiū bonū. scz honor dei. ⁊ mediū bonuz
scz ip̄a celebratio. ⁊ finis bonus. scz aiāz releuamen ibi nō
videt ꝑctm̄ ꝑmitti. ⁊ ꝑ ꝑns cū ita hic in casu fiat nō videt ꝑmōi in/
ductio ꝑctm̄ Dm̄. q̄ mediū hic male assumit. q̄uis em̄ celebra
tio de se sit bona. tñ ꝑcubinario celebrāti est mortifera. ⁊ ꝑ ꝑsequēs
vt supra ꝑ Vincentiū ⁊ alios bene infertur etiā inducēti ip̄m ad ce/
lebrandū Un̄ de Nicolaus de lyra Eccl̄. xxxij. q̄ aliqd̄ est bene bo/
nū ꝑ se. qd̄ tñ est nociuū ꝑ accidēs. eo q̄ q̄s male eo vtitur. Et exem
plificat. vt sumere eucharistiā bonū est. tñ qui sumit indigne iudi
cium sibi manducat. ꝑ. ad Cor. xi. ⁊ ꝑ ꝑsequens eū ad hoc scienter
inducens. ita in ꝑposito. Insup nec finis bonus in hoc casu debito
mō intēdit. qd̄ ꝑ ꝑmo. nō ab iducēte ꝑcubinariū ad celebrādū. eo
q̄ ꝑcubinariꝝ vt cōsuz ē. ꝑ ꝑducit ad mortale ꝑctm̄ Jā de canon q̄
ꝑtertextu cuiuscūq̄ pietatis non est impietas faciēda. ꝑur habetur
ꝑ. q. ꝑ. nō est imputāda. Scdō nec ex ꝑte ꝑcubinarij. ꝑcubinariuz
em̄ in peccatis existēte mouere nō debet salus aliena. si illā cū detri
mento salutis ꝑꝑrie ꝑcuret. cū dicat christus. quid ꝑdest homini
si vniuersum mūdū lucret. aie ho sue detrimentū patiat. aut quaz
dabit hō cōmutatōem ꝑ aiā sua. Math. xvi. vii. te. Gregoriꝝ. Quid
ꝑdest facule q̄ alijs lucret. cū ip̄am edax flāma aburat.

¶ Undecimo. Prelati absq̄ ꝑctō ꝑnt ꝑcubinarios (vt vide
tur) ꝑmittere. ⁊ eoz celebratōem. de em̄ Lancellarius in re
gulis (dubitatiue tñ) ꝑ vitia que absq̄ ꝑteriori ꝑricolo nequeit ex
tirpari ꝑnt tolerari sicut meretrices tolerant. ita de ꝑcubinarijs sa
cerdotibꝝ ꝑ loco ⁊ tpe forte esset faciēdaz. hec ille. Ergo videtur q̄
aliꝝ etiā possunt eos ad celebrādū inducere Rñdetur negando
ꝑsequētiā. Bñ em̄ q̄ plati ꝑ ꝑmōi tolerantia excusent. Quis ꝑtra
riu m̄ tñ videtur velle bñs Tho. vbi supra in quodlibetis. Inducē
tes tñ nō excusant. q̄uis em̄ mala ꝑmittere de se nō sit malū ip̄. indu
cere tñ ad malū de se ꝑ est ꝑctm̄. vt in casu nostro ꝑtingit. Sill
mō rñdetur. si quis de tolerantia eccl̄ie instaret supponendo q̄ ip̄a
ꝑcubinariū toleraret. At tamē hec ꝑntia nō valeret. Eccl̄ia ꝑmittere
seu tolerat ꝑcubinariū nec ip̄m celebrantē ꝑmit. ꝑ eūdem admittit
seu ꝑcedit q̄ ip̄e ad celebrādū inducatur. Rñ q̄ maluz bñ ꝑmittit
nā ꝑ tñ licite admittit. eo q̄ admittit de actuz ꝑpositiū. ꝑsentim

scz volūtat. Et em. xxxj. q. j. hac rōe qd pmittimus nō approbam?
 Qui? sile patz. Ecclia pmittit pluralitatē bñficioꝝ sine cā legitima
 habitā nūq̄ tñ eandē admittit p̄sentiendo in ipaz vel q̄ q̄s vt sic abs
 qz cā legitima aliquē ad pluralitatē iducat iuxta c. cū iā dudum de
 p̄ben. iuncta glo. repugnat em̄ etiā vt apte dē be. Tho. qdli. ix. ar. xv.
 iuri nature habere plura bñficia absqz cā legitima Insup si q̄s ar
 guat etiā p̄tra scđam d̄clonem silis p̄na nō valet quā rudes obijce/
 re solent puta Cocubinari? in diuinis iā nō d̄z vitari. q̄ ad celebrā/
 dū diuina d̄z admitti. Rūdet eis negādo p̄nam. Aliud ē em̄ cō/
 cubinariū in diuinis vitare qd̄ euenit ex censura eccliasica q̄ p̄ci/
 liū stantiente vt supra iā ablata ē. Et aliud ē eūdē ad celebrandū
 diuina admittere qd̄ iuri diuino vt sup̄ oñsum ē repugnat. Sicut q̄
 nō valet hęc p̄na. h̄istrio ex̄ns monachus pfug? nō d̄ferēs habitū
 iā nō ē vitand? in diuinis q̄q̄ sit excoīcat? q̄ pt ad diuina puta ad
 cōionē p̄tra ca. p̄ dilectōe de d̄se. dif. ij. admitti. ita lōge min? p̄dicta
 p̄quentia p̄uincitur valere.

Ri finalr duo decimo Habet. xv. q. viij. c. sciscitantibz. vbi d̄z
 in textu. Qualiscūqz em̄ sacerdos sit q̄ sc̄a sunt coinq̄narī
 nō p̄nt. iccirco ab eo q̄usqz iudicio ep̄scoꝝ reprobat̄ cōmūio p̄ci
 pienda ē. Et paulo post. sumite q̄ intrepidi ab oñi sacerdote ch̄isti
 mysteria. Dōm put̄ d̄terminat Alexander de ales. in q̄rta p̄te. q. l. q̄
 Canon p̄dicat? nō intelligit̄ de cocubinarijs notorijs q̄ nō tolerātur
 ab ecclia. put̄ sup̄ ad p̄mū z octauū argumēta patuit. s̄z solū loq̄t̄
 de sacerdotibz q̄ ab ecclia tolerant. put̄ etiam clare a iurisperit̄ in li/
 bris iam imp̄ssis idē canon ita summat. Si dicas. hodie cocubi/
 narij post d̄clitū stantiente tolerant q̄ ad nos ab ecclia. vt sup̄ no/
 taf̄ in bulla. q̄ quis intrepide etiā ab eis p̄t iā sacramēta exigere. z ip̄
 sum ad eoz ministratōem inducere. Dōm vt sup̄ q̄rto notabili. z
 in alijs. z ad scđm argumentū tactū fuit. q̄ vez ē in h̄ q̄ ad sacramē
 ta necessaria z debita q̄s excusat. sec? in volūtarijs z nō debitis. vt in
 casu n̄ro supponit̄. Quis em̄ cocubinarij iā nō sint susp̄si q̄ ad nos
 p̄pter h̄m̄ ecclia sicut nō p̄t dare licentiā q̄ q̄s alicui vet̄ occasionem
 peccādi. ita absqz necessitate nō p̄t dare licentiā h̄mōi p̄dictā q̄ cocu/
 binarij. aut inducant̄ aut eis p̄stet̄ iuuamē ad celebrandū. vt sup̄ p̄/
 mo notabili patuit. Et p̄ h̄ p̄z quō dicitū q̄rūdā doctoz iuris cir/
 ca. c. v̄stra. de coh. cl. z muli. intelligit̄ vez. Si em̄ velut q̄ abso/
 lute etiā p̄ter sacramēta necessaria seu debita q̄s absqz necessitate non
 teneat̄ abstinere a volūtarijs sacramētis ab his q̄ in crimine iacent
 eo q̄ nō sunt susp̄si q̄ ad nos. Ita absolute loquēdo Angel? in sum/
 ma. ii. vbi sup̄. nō crederet dicitū eoz vez. Et d̄clisive addit̄ causas.

Foliū

Dicēs. Cū em̄ pdicti i crimie facētes sacra ministrādo mortali peccēt
p. c. si. de tēpo. or. nō debet eos inducere sine neccitate. hec ille. Ecce
pdicti bñ pensatis in quātis miseris miseris concubinarij existūt. cum
nedū libijplis nocēt. s; r alios pniciose latenter inficiūt.

¶ Circa oīa iam dicta sup questione de inductione con-
cubinarij ad celebrandū nemo velim tradat obliuioni. vbi
supra tertiu notabile r q̄ntum. r sic facilt soluitur argu-
mentū qd̄ indies om̄niter obijcitur Concubinaris
p̄ p̄teri r p̄tritus p̄sumi. r p̄ p̄sequens ad celebrandum
induci. R̄ndetur q̄ nō potest ab inducente salua con-
scientia p̄tritus p̄sumi. vt supra quarto notabili patuit
sed p̄ pdicta notabilia q̄ntum r tertiu ab inducēte debet
malus p̄sumi. r p̄ p̄sequens nō induci

¶ Qd̄ plati pastores r oēs pdicantes teneant populo pdica-
re q̄ null⁹ tēbeat concubinarios ad celebrandū inducere

Dubitat Cōsequēter ex his q̄ dicta sunt. An plati r pdi-
catores alij sint obligati istud cōitatis piculuz
pplo intimare. eo q̄ pplus h̄ ipm videat ignorare. Arguit q̄ nō.
p̄ h̄ em̄ fieret diffamia platis r clero. qd̄ p̄hibet. Dicit em̄ in de. reli-
giosis de puile. In p̄tute obediētie r sub interminatōe maledictōnis
eterne inhitem⁹ ne in simonib; q̄s platis eccliaz retrahat. r ad hoc
alia adducit etiā dñs Anthoni. in tertia pre. ti. xvij. c. iij. Scdo
arguit. Correctio fraterna q̄ nō ē spes emēde. nec fruct⁹ sperit. sed
maius malū r scādalu tunc in multis casib; necessaris dimittit. p̄
ut notat ex doctorib; p̄ Joā. nider in p̄ceptorio Cācellariū Antho-
ninū. r alios. ita h̄ videt agendū cum p̄sertim cōitas sit in culpa
¶ In oppositū p̄ veritate arguit. Dicit in summa Erfordēsi lib. j.
pre. j. ti. j. q̄ lz ignorantia iuris positini nō sit laicis piculosa. cū nō
teneant illd̄ scire. sicut em̄ d̄. C. de iure deliberādi. l. scim⁹. q̄ arma ma-
gis q̄ iura scire milites sacratissimus legislator existimauit. Sic r
rusticos magis scire rura q̄ iura existimauit. Un̄ nō est cautū dicere
eis ius positm̄ dū p̄ h̄ magis illa q̄ant q̄ releuent rē. Ignorantia em̄
iuris natural' siue diuini etiā laicis ē piculosa. qz ibi ignorās igno-
rabit. r iō ab eis ē p̄pellēda. Nec ibi. Periculū em̄ saluē inducit ig-
norantia iuris nature. vt apte d̄t text⁹. c. si. de p̄sue. Cū q̄ p̄ te. Tho.
vbi sup apte in forma d̄. q̄ repugnat iuri nature concubinariū ad ce-
lebrandū inducere. iō necessario videt q̄ h̄mōi piculū sit laicis r ig-
naris intimandū. r resup ignorantia ab eis sit repellēda. Scdo ex h̄

videt Vinceti^o doctor & scitu^s. q^d vt sup^{er} allegatu^m est hec publice pdi-
 canit. Et indies sermones sui & summa pdicantiu^m hoc idē priners.
 ad pdicandū h^umōi imp^{er}mun^t. q^d ecclia & plati merito nō admitter-
 rent si illicitū & scādaloſum eēt hec p^{ro}p^{ter}lo p^{ro}mulgare. Etia^m Hiero. be.
 Tho. & alij doctores sup^{er} allegati piculose hāc veritatē ita absolute
 scripſissent si publice nō poterit doceri Rūſio dōm. q^d inducēdo
 p^{ro}curariū ad celebrandū nemo nec p^{ro}p^{ter}lo a pctō p^{ro} ignorantia in
 toto videt excusari. vt sup^{er} ad q^untū argumentū patuit. iō h^u ipm eē
 pctū obligant^{er} scire. de nāq^{ue} Lacellari^o in regulis. Quilibet obligat^{er}
 illud scire absq^{ue} cui^{us} noticia nō p^{ro} pctū euitare. Cū q^{ue} circa necessa-
 ria salutis ex officio spectet ad platos & pdicatores p^{ro}p^{ter}lo ignorantē
 docere. seq^{ue}tur q^d istius inductōis piculū p^{ro}p^{ter}lo v^{er}at^{er} intimare. q^z vt
 de be. Thomas 2° 2°. q. xliij. Ignorantē docere si quis h^u ex iniuncto
 officio & circa necessaria salutis dimittit peccat mortali. Et hoc idē
 vult Henric^o de gandauo q^ulibeto. viij. arti. xvij. vbi p^{ro}cludit q^d pdi-
 cator nō occurrēt morti spūali in primo peccat mortali. licz ad hoc
 p^{ro}p^{ter}lo obligant^{er} epi & pastores. Et assumit ad hoc illud Grego. li. ij.
 Pastores q^{ue} p^{ro}ximoz mala p^{ro}spiciūt & in silentio linguā p^{ro}mun^t q^usi
 p^{ro}spicis vulnerib^{us} vsū medicamine subtrahūt & eo mortis aucto-
 res sunt q^{ue} melius q^u poterāt curare noluerūt. & loq^{ue}tur de vulnerib^{us}
 spūalib^{us}. Dec ibi. Istud etiā p^{ro}firmat p^{ro} illud apli Zecū. xx. Mū-
 dus ego sum a sanguine oim^{ium} vest^{rum}. nō em̄ p^{ro}terfugi q^{ue} min^{us} annūcia-
 rem om̄e p^{ro}ſiliū dei vobis. Sup^{er} q^{ue} Gregori^o Mūdus inquit ergo a
 sanguine eoz nō eēt si eis dei p^{ro}ſiliū p^{ro}nūciare noluisse. q^z cū increpa-
 re delinquentes noluerit eos p^{ro}culdubio tacendo pastor occidit. hec
 notant. xliij. dist. ca. ephes^{is}. Ue^{re} q^{ue} dē q^{ue} plati p^{ro} se tenent sine mo-
 ra. nō minus q^{ue} carnal^{iter} p^{ro} pane corporali filijs in moris periculo
 p^{ro}stitutis tenetur p^{ro}uidere. Predicatores aut^{em} alij p^{ro} accidens ad h^u
 obligant^{er}. dum scz necessitas ignorantū eis occurrit. Sed iam in
 casu nostro an nō sit extrema necessitas. ita q^{ue} ipi pdicatores vales-
 ant hanc intimatōnē dimittere videant ipi. Uident em̄ ad oculū
 nec platos nec aliquem populū desuper informare. quomodo ergo
 salua conscientia queso languidis vsq^{ue} ad mortem hunc doctrine
 panem. & elemosynam subtrahere poterunt & nō subuenire Prela-
 tis nāq^{ue} negligentib^{us} in correctōne vt deducit. Gabriel vbi supra le-
 ctione. lxxiij. q^{ue}is p^{ro}sentes existant. alij tamē per hoc non excusan-
 tur de precepto correctōnis implēdo sub pena mortalis peccati. Igi-
 tur cum predicti ad hanc p^{ro}mulgatōnem de lege diuina & nature ob-
 ligentur. seq^{ue}tur q^d per nullum statutum humanum seu cuiuscunq^{ue}
 religionis hanc intimandī obligatōem subterfugere possint.

Foliū

Ad hūm dōm q̄ sicut glo. ibidē in Cle. vult q̄ notatim descēdē/
do ad plato z recclesiālicoz psonas eoz vitioz p̄hibet p̄dicatio. nō
autē in cōi z plertim in casu nro vbi p̄ accūs p̄ter intentōem solū eoz
vitia in cōi tāgunt p̄pter h̄. qz p̄ceptū diuinū necessario intimādū.
als nō possit pmulgari. Nec sic pprie detrahif. hui⁹ sile indies dū
gīt in p̄fessione in q̄ lz p̄sona cū q̄ q̄s peccauit p̄pter detractōis vitii
vitandū nō sit noianda. nihilominus vt tradunt doctores in q̄rto
q̄n aliena pctā nris sic sunt diūcta q̄ sine illis culpā ppriam q̄s nō
possit sufficiēter exp̄mere. vt puta si q̄s cū matre sua peccasset. tūc no
minādo p̄sonā aliā a vitio detractōis excusaf. Multomin⁹ q̄ extac
detractōis piculū vbi solū in cōi p̄ accūs z cubinariq̄ nō praua intē
tione tāgunt. Ad scōm dōm. q̄ apd̄ scientes nri casus piculum z
nolētes dimittere bñ sile esset cū coreptōe fraterna allegata. lz apd̄
ignorātes de q̄b̄ iā p̄ncipalē q̄llio secus. vñ cū sit de necessitate salu
tis vt supponit. nō pt hec intimatio p̄termitti. sicut. nec elemosyna
erga indigētē in extrema necessitate. Et fruct⁹ vtiqz saltē apud ig
norantes sperari dz. nemo em̄ in dubio imemor sue salutis indicād⁹
est p̄ma. q. vij. sancim⁹. Dicit em̄ Albert⁹ in. iij. dist. xix. arti. xij. q̄
de q̄libet p̄sumere debem⁹ corrigibilitatē nisi ipse strariū exhibeat in se
ip̄o sepi⁹ amonit⁹. Dec ille. Nectimendū ē in h̄ malū aut scandalū.
qz vt d̄t b̄tus Tho. vbi sup̄ q̄ sunt de necessitate salutis. vt ē ignorā
tem docere p̄pter scandalū nō sunt dimitteda. Videant igit p̄dicti
ne timor hūanus fraternae charitatis legē obnubilet. ac mēte diligēter
reoluāt illd̄ f̄sidozi in resumo bono dicēt. q̄ sacerdotes p̄ inq̄
tate pploz dānant si eos ignorātes nō erudiūt. aut peccātes nō ar
guūt. Insup̄ stante veritate resolutōis iā p̄dicte aliud etiā iā pp̄
scōm p̄clusionē necessario seq̄tur. videlicet q̄ epi plati z p̄dicatores
aliq̄ teneant in synodo. aut quis alio mō b̄ficiatis z p̄cipue regenti
bus ecclīaz intimare. q̄ nō debeat cubinarios ad celebrādū admit
tere cū hi h̄ ip̄m saluti fore necariū in plurimū etiā videat̄ ignorare.

¶ Forma a pastore seu rectore cuiuscūqz ecclīe benigne z
charitative seorsum z nō publice hūiliter p̄s obis z cu
binario p̄ponēda dū se p̄ntat in sua ecclīa ad celebrādū.

¶ Reuerēde seu dilecte dñe Egredite. capere velitis. Si cubinam
vestrā cū q̄ hucusqz in diffamia suisia vobiscū habetis. ego nequē
vos h̄ ad celebrādū admittere. Et em̄ fm̄ doctoz dicta peccare. q̄
propter pcto resup̄ patientiam vos habere z p̄ nunc sup̄ledere.

¶ Si q̄s iā q̄rat q̄ auctoritate hec pastor facere dz R̄ndet. aucto
ritate legis diuine q̄ p̄cipit ruinā pcti. aut piculū ei⁹ in se aut primo
dū iminet p̄canere. ¶ Si dicas. videt̄ ad ordinariū potius spectare.

Rñdes. correctio eo actiua q̄ ē actus iusticie vt dī brūs Tho. 2.º 2.º
 q. xxxij. spectat ad ordinariū q̄lis h̄ nō attērat. Solº em̄ pastor seu
 rector nitē euitare pctm̄. Et ne inordinatio cultº diuini in ecclesia
 sua sibi mediāte iuramēto dmissa p̄tingat. Insup̄ m̄deri p̄t p̄ ea q̄
 sup̄ius dicta sunt in q̄stione vltima añ p̄mū piculū. Nec d̄z de super
 timeri scādalu. qz p̄ceptū diuinū implēdo si q̄s scādalizat ē occasio ac
 cepta nō data s̄m te. Tho. in re malo. q. iij. Si em̄ scādalu actiuū ti
 meri ex h̄ deberet. neq̄q̄ nec papa. nec Hieronymº vt sup̄ officiū eoz
 celebrandi impedire mādarent.

¶ Forma populo a pastoribz 7 p̄dicatozibz sobrie
 cū discretōe nō ex rancore s̄z zelo aiaz p̄ponēda

¶ Dilectissimi in xpo q̄uis vez sit 7 idubitatē vez ē q̄ missa mali
 sacerdot̄ ita bona sit sicut boni sacerdot̄. Et etiā q̄uis vez sit q̄ ne
 mo q̄stūcūq̄ malū post pctm̄ extermiate 7 certitudinalr̄ debeat iudi
 care eē in mortali pctō. qz in momēto oculi p̄t hō p̄uerti. Atē malº
 notozº sicut extat sacerdos scubinariº publicº p̄t 7 d̄z ab eo q̄ vult
 sacerdotē ad celebrandū puocare malº 7 inidoneus ad celebrandū
 timeri. Iḡt si aliq̄s scubinariū sacerdotē ad celebrandūz inducat
 p̄teritio peccati se mittit 7 grauit̄ peccat.

¶ Laueat̄ q̄ vo h̄ neuoct̄ notozū scubinariū sacerdotē etiā si p̄in
 geret q̄ pastor vester talē eēt ad añiuersaria aut exeq̄as. nec p̄mitat̄
 tali facere tricesima aut q̄scūq̄ speciales missas. Hic tñ nō restringūf
 subditi habētes pastozē scubinariū qn̄ p̄nt sacramēta eis necessaria
 et de iure debita a tali absq̄ pctō exigere.

¶ Si dicas materie subtilitas videt̄ in h̄ casu rusticos excusare. Et
 qz ipi de facili clericis sunt infesti. iuxta illud de iun. eccle. li. vi. Cleri
 cis laicos infestos oppido tradit antiq̄tas. iō tūcº h̄ videt̄ tacēdū

Rñdes neq̄q̄. qz vt vult Albarº in sc̄do. dist. xxiij. ignorātia iur̄
 neq̄ v̄lis qd̄ oibz iponit̄ ad sciendū aliquē excusat. neq̄ etiā p̄ticu
 laris iuris qd̄ se nō scit nisi p̄ studiū a toto q̄uis a tanto excusat.
 nisi casus multū fuerit difficilis. hec ibi. Iccirco vt etiā qd̄a theolo
 gie doctor eximius asseruit 7 affirmauit cū hic casus n̄ iuri nature
 repugnās supponat̄ nō multū difficil̄ vt p̄ sup̄ius dicta ad q̄ntuz
 argumentū notari p̄t. Satis em̄ inq̄t p̄statetiā laicis ex lumine na
 tural̄ rōnis. nec ad hoc magno aut p̄fundo indigēt studio. 7 irruē
 rentia sacramētis nō debeat exhiberi 7 q̄ pctā prauoz sacerdotū non
 debeat in ecclesia multiplicari 7 etiā q̄ nō debeat p̄curare actº aliquos
 fieri vñ sc̄cia primoz p̄cutiat̄. q̄ oia vt sup̄ in sc̄da p̄clusionē patuē
 dū scubinariº ad celebrandū inducēf p̄tingūt. seq̄t̄ q̄ p̄positū non
 oblatē sc̄ncia p̄p̄ti q̄ is cuiº interest laicos informare q̄ necessario q̄

Foliū

negligentiā peccat. nisi ignorantia hmoi iuris natural ab ipis repel/
lat. iuxta illd Ambrosij in sermone. lxxxiij. Ego inq̄ interdū parcēs
vob. tacere vellē. s̄ malo vos p̄sumacie causas reddere q̄ me negli/
gentie sustinere iudiciū. Un̄ si superiores fuerūt necessitati p̄mulga/
re legē nature ac diuinā pp̄lo nō obseruati eādē in casibz certis. vbi
etiā ppl̄s ac legis eiusdē trāsgressor a pctō p̄pter difficultatē z ma/
terie subtilitatē pie ex ignorantia credit excusatus. vt machabeoz. ij.
p̄tz de machabeis q̄ se pmiserūt interimi. Et de illis in ecclia mutinēss
q̄ post fidē datā p̄me māserūt cū scda p̄p̄t subsecutā copulā. vt p̄tz
de spon. dnoꝝ. c. licet. Cur ḡ ḡso in casu n̄ro superiores z pdicatores
nō necessitent nec eēt de p̄cepto restricti legē nature pp̄lo z trans/
gressoribz intimare vbi trāsgressor eius nō videt a pctō vt illi posse
excusare Insup esto q̄ pauci ex hac p̄mulgatōe se emēdēt z pluri
mi scādalizent. Nihil incōueniēs inq̄t idē doctor aliqd̄ facere p̄ sa/
lute paucoꝝ. vñ alij ex malicia scādalizent tale em̄ scādalu. q̄ p̄ha/
ristaicū iō p̄tēndū. exemplo ch̄risti q̄ s̄m Augustinū in de agone
christiano se nob̄ p̄buit in exēplū in sua doctrina pdicando scanda
lum phariseoz nō vitauit. q̄re d̄t be. Tho. in. iij. p̄r. q. xliij. s̄ etiā al/
legans q̄ hō sic d̄z eē sine offensione oibz. vt nulli det suo facto vl̄ di/
cto minus recte occasione ruine. si tñ de veritate scandalū orit maḡ
est sustinendū scādalu q̄ q̄ veritas relinquat. vt d̄t Gregori⁹ super
Ezech. li. j. homelia. vii. hec ibi Videat̄ igitur hi qd̄ agant q̄ hāc p̄/
mulgationē saluti necessariā nituntur impedire.

¶ Tertiu periculū oēs p̄cubinos p̄cernēs tā lat/
cos q̄ clericos circa eoz p̄ritōem z p̄fessionē.

O circa oēs p̄cubinos restat difficultas nō
parua quo ad eoz p̄ritōem z con/
fessionē de eoz peccatis. Circa p̄ritōem ḡ p̄siderandū vt
dicūt doctores in q̄rto s̄m cōem legē ad iustificatōem im/
p̄ij z verā p̄ritōem req̄rit p̄p̄atio in q̄ vt d̄t Bonauēti. ibidē optet
multa p̄siderare. z s̄m be. Tho. ibidē. dist. xvij. z Durandū z alios
de singl̄ mortalibz oportet singularit̄m p̄teri qñ eadem q̄s h̄z in mes/
morā seu qñ p̄t inq̄rere tenet recogitare ad inueniendū reducēdo
ad memoriā dolēdo de singul̄ singulariter. s̄ in p̄uilegiata iustifica/
tione sec̄ fiat. vt cōigit in Paulo latrone. Maria magdalena vbi
nō fuerūt p̄ambula p̄paramēta. s̄ subito de⁹ erga eos fontē miserē
cordie aperuit. Un̄ notāter d̄t be. Tho. in summa p̄tra gētiles. sicut
ch̄rist⁹ sanauit q̄sdā subito z alios q̄tidie sanat successiue cursu cōi/
sc̄e z in aiato fecit. Quibz p̄satis p̄siderandū circa p̄cubinos

p̄sertim inueteratos q̄ raro rite p̄terunt de eoz p̄ctis. p̄nt eñ vt plu-
 rimū plurima mortalia. 2 s̄ nō oīa reducere ad memoriā 2 de singul̄
 his displicentiā habere ad q̄d practicandū tedio p̄fecti 2 p̄ctis one-
 rati p̄pter amantudinē annexā laborē reculant. requit̄ eñ in multis
 eoz tps nō breue ad hoc. 2 diligētia nō parua Exēpli cā p̄t p̄cu-
 binarius sacerdos cū suos parrochianos oēs cognoscat singularit̄
 discutere p̄ p̄sonas 2 circūstātiās q̄rens indigne sacramenta mini-
 strauit. mortali in tali criminoso statu peccādo. 2 sic de alijs p̄ctis in
 tpo 2 in alijs. q̄ s̄ mō 2 q̄ rite 2 debite de singul̄ mortalibz singularit̄
 p̄terant videat̄ ip̄i 2 eoz p̄fessor ne cū ip̄is illaq̄et aduertat Res eñ
 nō parui p̄oderis ē p̄fessiones p̄sertim taliū audire. app̄ciant namq̄
 due aie in quibz p̄fessione put̄ doctor eximi⁹ theologie Lābertus de
 monte asserere solebat. imponem manū. vtputa audire p̄fessiones
 abhorret̄ q̄ fere nil periculosū. ¶ S̄cdo circa p̄fessionē eoz p̄sideran-
 dū q̄ etiā desup vt plurimū reficiūt. Nō eñ vt dictū ē pus rite p̄p̄-
 gunt de singul̄ p̄terēdo. q̄d in regulariter dū tps ad h̄ habet necessa-
 rio p̄regrit̄. Confitent̄ eñ p̄sertim inueterati p̄cubinarij solū pecca-
 ta in breui pacta post vltimā eoz p̄fessionē putātes se de antea toto
 tpe sui p̄cubinat⁹ p̄fessis tutos. nec desup cogitāt p̄ errorem execatū
 nec p̄fitent̄. S̄z reuera hi fallunt. tenent̄ eñ de oibz p̄ctis etiā sepe in
 tali statu p̄cubinatus p̄fessio. ex q̄ pus nūq̄ fuerūt vere p̄riti iterato
 de nouo p̄fiteri. Etiā numerat̄ in eadē specie si eis 2 q̄ntū foret possi-
 bile. s̄m q̄ dñs Anthonin⁹ in tertia pte titu. xliij. c. xix. §. vii. post be-
 atū Thomā d̄t necessariū fieri in quibz specie mortalis p̄cti. Qd̄
 s̄t de p̄ctis p̄ctis in his iteratio p̄fessionis sit necessaria 2 hoc nihil
 p̄fuit absolutio. habet Bonauētura in quarto. Et idē tenet Inno-
 Panoz. Archidi. Alter. Dolcot. Godefridus in q̄dlibetis 2 alij. et
 Lācellari⁹ in suis regulis moralibz. q̄ d̄t q̄ absolutio pus facta fuit
 nulla. 2 cū h̄ vt sup̄ etiā patuit noui p̄cti additio. hec ille S̄z dis-
 ceres. forsitan durus hic sermo Chaos p̄sulum p̄sertim de p̄sinitis
 hoc aggredi q̄s poterit q̄n hebet̄ceret Rūdetur. discreto 2 cū ma-
 turitate facenti qd̄ in se est nō est ip̄ossibile. lz videatur 2 sit vt cūq̄
 difficile. Et q̄uis durus hic sermo. nihilominus tamē verus exeat.
 Ratio sepe patuit. qz s̄m doctores de rite p̄ritis solum p̄t q̄s debite
 p̄fiteri 2 p̄fecta sacramentali absolutōne absolui. sed in toto statu ta-
 li criminoso nō est p̄cubinarius rite p̄ritus. vt supra in p̄ncipio in
 p̄ma cōclusionē 2 als patuit. ergo sequitur q̄ nec debite absolutus fuit
 nec p̄fessus. 2 p̄sequens de oibz tenetur de nouo p̄fiteri Intel-
 ligendo tamē verum vt vult Petrus de pa. exponēs beatū Thomā
 in q̄rto. nisi p̄fiteret̄ eidem p̄fessor̄i cui pus confessus fuit. 2 p̄fiteris

Folium

si ille memoriā peccatorū adhuc habuerit. tūc em̄ nō oportet iterare cō-
fessionē tali factā. s; sufficit fictionē puariā em̄ p̄fiteri. Secus autē
vt dictum est ⁊ vt plurimū contingit si diuersis p̄fessorib; huc fuerit
p̄fessus. Et rō adhuc hui⁹ ⁊ p̄dictorū p̄ assignari. q; s̄m be. Thomā
in summa contra gentiles li. q̄rto. Cōfessor ip̄e iudex p̄stituit. Iudiciū
autē de ignotis nō dat. cū q̄ huc nō rite p̄fessa alijs p̄fessorib; hūc cui
iā rite p̄fitef lateant. Sequitur necessario p̄fessionē iterandā. Null⁹
em̄ p̄fessor vt d̄t Bonauentura in q̄rto. intēdit absoluerē p̄fitefē ab
eo qd̄ sibi celat. Sequit̄ q̄ p̄positū q̄ p̄sertim inueterati p̄cubinarij
oia peccā huc diuersis p̄fessorib; p̄fessa teneant iterato confiteri.
¶ Verūtamē h̄ diligētē cōsiderandū ne veritati ⁊ misericordie diuī
ne videat̄ p̄iudicari. Si q̄s p̄cubinari⁹ faceret posse suū de singul⁹
in toto statu suo ⁊ tpe p̄cubinari⁹ p̄actis rite q̄tū poterit p̄terendo
cū firmo p̄posito abijcendi p̄cubinā tā cito q̄ tollat occasio peccati
et scandalū p̄rimi. vt sup̄ post q̄rā p̄clusionē tactū fuit. talis q̄dez
lz p̄ter p̄positū recidinet ⁊ p̄cubinatū p̄tinuet. ⁊ illis tūc sic rite con-
fessis nō tenet iterato p̄teri nec p̄fiteri. iā em̄ p̄ verā p̄niam fuerūt re-
lecta. S; q̄s ē h̄ inter p̄cubenarios talis ⁊ laudabim⁹ eū q̄ ita rite cō-
terat ⁊ p̄fiteat. timendū h̄o q̄ moderno tpe rara sit autē. Modū
at̄ ad rite p̄fitefendū p̄cubinarijs ⁊ qdā iā p̄dictis p̄sonātia notat An-
gelus in summa titu. interrogatio. vbi d̄t. Si inuenis p̄fessor q̄ pec-
cator nō adhibuit debitā diligētā vt memoriā suoz peccatorū habeat.
vtp̄ta q; optreat eū iterare p̄fessiones de multo tpe. ⁊ ip̄e penitēs h̄
nō cogitabat. ⁊ p̄pterea nullā posuit diligētā super peccā p̄fessis.
tūc admonēdus ē vt vadat ⁊ conef̄ reducere ad memoriā sua peccā
discurrendo p̄ status q̄s habuit p̄ officia q̄ exercuit p̄ loca in q̄b; habi-
tauit vt sic integre p̄fiteri valeat. hec ille. S; q̄s q̄so iā de p̄cubina-
rijs remittit ad se debite recolligēdū. Ulteri⁹ si iā p̄p̄ p̄dicta p̄cu-
binari⁹ p̄terit⁹ ⁊ aio p̄sternato dicat p̄ h̄mōi nō edificor. s; bon⁹ laq̄
us resp̄atōis mihi parat̄. Rūdet sibi q̄ neq̄q; resp̄are d; Agat em̄
abijcēdo p̄cubinā q̄ in se ē vniq; saluus erit. H̄at sic vt inq̄t b. Tho.
in q̄rto dist. xvij. q. ij. de iustificatōe imp̄ij sic dicēs. In voluntate ē ap-
propinquē deo p̄ affectū ⁊ desiderij ⁊ ad grām ordinari p̄ remotōez
impedimētū. qd̄ qd̄ ē impedimētū ē peccatū. ⁊ iō p̄ displicētā peccati ⁊ affe-
ctū ad deū s; q̄s ad grām p̄parat. ⁊ q̄n̄ hec duo q̄s efficaciter facit d̄t
facere qd̄ in se ē ⁊ grām recipit. Hec ille. Uez qd̄ ad p̄positū de cō-
fessionis p̄cepto loquēdo vt q̄s efficaciter h̄ p̄leat. d̄t doctor subtil⁹
in q̄rto diligētā fore necessariā. Cōtinet em̄ h̄ p̄ceptū s̄m eūdē vt si-
at de om̄i morali de q̄ habet memoriā. ⁊ h̄ p̄missa inq̄sitōne diligenti-
s̄m possibilitatē fragilitatē h̄ūane. Intellico inq̄t quātā inq̄sitōem

posset alijs apponere circa aliud multū arduū. qđ sibi multū eēt cor
di tāta debet apponere circa oia mortalia reducenda ad memoriā. et
illa reducta p̄fiteri. hec ille. Posse ḡ suo sic expleto et si mille et mil-
le tradiderit oblivioni mortalia. nihilomin⁹ indubie tutus in statu
salutis erit. Eteñ Ultra posse viri nō vult deus vlla requiri. put in
hac materia Tho. de argētina in q̄rto allegat. Nullo ḡ mō desperet
qz dñs q̄ nō vult mortē pctōris mult⁹ est ad ignoscēdū. Esa. lv. Et
sibi. vt inq̄t Alter. in q̄rto dist. xx. quasi nihil est multa pctā relaxare
et eque multa vt pauca. hec ille

N Jam ob quorūdā lubricoz cecitatē frivole adhuc amirā
tū de concubitu seu fornicatōnis peccati gravitate. et ideo qz
sepe in vera p̄tritōe deficiūt putātes fornicatōes puū eē pctm̄ An scz
possz ostēdi ex multiplici. lege fornicatōem simplicē pctm̄ eē morta-
le. Rūdet simplr qz sic tā ex lege nature qz diuina et humana Pri-
mo pbat ex lege nature. et h̄ ex pte primi. Secdo ex pte dei Pri-
ma rō q̄ sumit ex. b. Tho. in summa contra gētiles. lib. iij. et scda scde
q. ciiij. et p eūdē. et Richar. Durādu. Petru de pa. et alios in quarto
dist. xxiiij. Et est talis. Ois act⁹ p̄ceptū charitatis nō p̄portio-
natus suo fini repugnat lege nature. et est pctm̄ mortale. fornicatio
autē est hm̄i. ergo est pctm̄ mortale. Maior p̄. qz puatio debiti ordi-
nis in actu volūtario culpā inducit. et qz p̄ceptū charitatis in qua est
aīe vitā. ideo culpā inducit mortale. Minor p̄. qz fornicatio vel
fit ad delectatōem. vel ordinat ad plēn. si fiat ad delectatōem tunc
nō ordinat ad debitū finē. cū actus nō sit p̄pter delectatōem. s̄z de-
lectatio p̄pter actū. s̄m eñ p̄hm. p. ethicor. Opatōis bone delectatio
bona. et male mala. ergo vt etiā inferi Durādu. ex bonitate et malis-
cia operatōis est bonitas vel malicia delectatōis. et nō ecōuerso. que-
rere ergo actū p̄pter delectatōem. cū delectatio nō sit debitu⁹ finis ei⁹
fit abusus rei. et p̄sequēs peccat. Un̄ dicūt medici. put dē tratus
Tho. in scdo scripto. dist. xxxviij. qz natura in opatōne generatōis
delectatōem posuit. ne aialia salute sua p̄tenta salutē sp̄i negligētē
que p̄ actū generatōis sit. Un̄ delectatio p̄pter generatōem est. hec
ibi. et nō ecōuerso. Ad hoc bñm Tho. vide p̄ma secūde. q. iij. et q̄r-
to scripto. dist. xliij. Si vero scdo fornicatio sit et ordinatur ad
prolem. nihilomin⁹ vt sic nō proportionatur fini. incōuenienter
eñ in hūc finē ipa fornicatio ordinat. Rō qz tollit bonū prolis et de-
bitū ordinē parentis ad prole. vnde non p̄portionatur fini qui est
prolis generatio et eius educatio. que finē natura ex concubitu intē-
dit. Istud declarat. de eñ Aug⁹. ix. sup Genes. Bonū prolis est vt
amāter suscipiat. benigne nutriet. et religiose educetur. hoc autē bono

foliū

carer ples extra matrimonii genita p ꝑcubitū fornicariū. qđ mani/
festū est. qz fornicarij nō sunt astricti aliq̄ lege ad ꝑmanēdū cū ꝑca/
bina. s; ꝑne ad placitū separi. imo debēt separi. ꝑpter periculuz ve/
palea iuxta ignē. ꝑpter scandalū alioꝝ amouēdū. Si autē separā/
tur seq̄tur cōstitutio plis Mater em̄ ad predicta bona plis sola nō
sufficit. s; etiā ꝑ magis patris cura ad tēp̄ nō parū reqr̄it in q̄ est
et rō ꝑfectior ꝑ h̄us potētior ad castigādū passionū impet̄. q̄bus
corūꝑt̄ eliminatio ꝑrudētie in iuuenib; . Igit̄ cū vaḡ ꝑcubit̄ sit in
notabile ꝑiudiciū plis. ꝑ idē ꝑtra naturā nō qđē generis. s; ꝑcū. i.
ꝑtra rōnē naturalē. q̄ est ꝑctm̄ morale. ¶ Cū etiā ꝑe. ꝑe tharctasia
in. iij. di. xxxij. sic infer̄. cū copula diuisibil̄ est ꝑ iure naturali. q̄
eiꝝ oppositū. s; copula diuisibil̄ est ꝑtra ius naturale. ꝑ q̄ mortale
ꝑctm̄. hec ille. vñ qz nata ē seq̄ mala educatio plis. ex h̄ ꝑ ꝑarētēs
nō s; ꝑiūcti ad totā vitā ꝑut m̄i moniū noiaf. iō est innaturale. cū
etiā in aialib; quoz fet̄ ꝑtra ꝑarēte indiget ad magnū tēp̄ natu/
ra. ꝑuidērit societate indiuisibile vsq; ad mortē. vt ꝑz in tururib; .

Cōfirmat̄ ꝑdicta rō ꝑncipal̄ a signo ex̄ Bonauē. in. iij. di. xxxij
qz rō recta dicit q̄ nō est pena iusta nisi ꝑpter culpā. s; ꝑm̄ leges fi/
liꝝ ꝑ ꝑcubitū generat̄ ꝑunitur. est em̄ ꝑm̄ leges vitupabilis. nec ꝑt
succedere patri. q̄ seq̄tur q̄ ꝑcēssit culpa. ꝑ cū non fuerit in eo culpa
ꝑost generatōem. seq̄tur q̄ fuerit culpa in generādo. hec ille

Contra. Hanc rōnē si arguas. ꝑtingere ꝑt q̄ q̄s cū mulie
re ꝑueniat cū qua nō est matrimonial̄ ꝑiūctiꝝ ꝑ
ꝑter bonū plis. ꝑ q̄ plē amāter suscipiāt benignē nutriāt ꝑ. Aut cō/
tingere ꝑt q̄ mulier suis diuitijs potēs sit vt sola nutriat fetū seu ꝑ/
lem. quare seq̄tur. q̄ in tali casu nō ꝑuināf ad min̄ ꝑ fornicatōem
ꝑmitti ꝑctm̄ mortale Rūdel̄ fm̄. b. tho. q̄ casus ꝑdicit̄ ꝑ accūs ē
iam naturalis rectitudo in hūanis actib; nō est ꝑm̄ ea q̄ ꝑ accūs cō/
tingūt̄ seu in indiuiduo. s; ꝑm̄ ea q̄ totā spēm ꝑsequūt̄. hec ille

Si replicas. q̄ ꝑ accūs fornicatio excusari ꝑt in tali casu q̄ nō sit
mortale. Dd̄m̄ negādo ꝑnam. fornicatio em̄ ꝑ se est acc̄ inordi/
nat̄. q̄ ꝑ est acc̄ talis in quocūq; casu qđ natū est inde seq̄ maluz
plis. Sicut a filiꝝ pollutio extraordinaria de se ꝑ est mortal̄ culpa.
qz nata est nō facere plē. Quis em̄ ꝑ accūs ꝑtingere ꝑss; vt ex ea seq̄/
tur ples. nihilominꝝ manet mortale ꝑctm̄. De hoc vide exēplū de fi/
lia q̄ ꝑcepit patre dormiēte ꝑ. vt narrat bñs tho. qđ d̄libeto sexto. ar.
p. et ꝑe. ꝑe pa. vbi supra. S̄ra cuiꝝ exēpli habes quō ꝑ q̄liter sit ꝑssi/
bile bono ꝑ accidēs malū ꝑ se ꝑiūgi. ꝑut in casu quē replica tāgit
ꝑcedit ꝑtingi. Nec obstat sile ꝑ ꝑcupiscētia gula. fm̄ em̄. b. tho. se/
cūda sedē vbi supra. qz nō solū hec malicia seu inordinatio in foui

catōne effex inordinatōe ꝑcupiscērie. sicut gula. s; est ex gñe actus
 q; ex vno actu ꝑt vn^o hō generari. z ideo inordinatio ꝑcubit^o q̄ ipe
 dit bonū. plis nasciture ex genere act^o est mortale ꝑctm̄. z nō ꝑt in ali
 quo casu a mortali ꝑctō sicut gula excusari. Dicit etiā Durād^o vbi
 sup. q; sumptio cybi q̄tū ē de se nō est i alteri^o ꝑiudiciū q̄ sumēris. s; ꝑ
 ꝑcubit^o est in ꝑiudiciū plis. Et nihilomin^o si cybo q̄ ordinat ad sa
 lutē corpis sciēter sumeret in extrimētū sanitatis eēt ꝑctm̄ mortale.
 sicut fornicatio q̄ est in extrimētū. plis. hec ille. ¶ Si replicas. si ꝑ
 se fornicatio est mortale ex genere act^o. z sic sp̄ tūc ꝑcubit^o in ma
 trimonio etiā est mortale. cū ibidē idē sit gen^o actus z eadē inordi
 natio. Dm̄ vt dicūt doctores in q̄rto. dis. xxxi. q; coitus h̄mōi in
 matrimonio excusat. curat seu ꝑseruat ꝑ ipm̄ matrimoniū a morta
 li ꝑctō. tanq̄ morbo q̄ medicina seu remedio curat z quo q̄s a mor
 bo ꝑseruat. Nō tñ ꝑ matrimoniū q̄s curat a mortali ꝑctō qd̄ is ex
 rat. sicut alia sacramēta curant. sed a mortali ꝑctō quod als esset nisi
 matrimoniū interueniret. Et pro tanto ꝑstat remediū. q; actus de
 se inordinatus ordinat ꝑ diuinū statum. vt dē vbi supra Bonauē.
 Un̄ q̄uis ꝑcubit^o matrimoniū z fornicatōis sunt eiusdes sp̄ei q̄
 rum ad sp̄em nature. differūt tñ in specie moris. z hoc in matrimo
 nio. s; doctores z Bonauen. in quarto sit per tria bona sibi ꝑiuncta
 que sunt fides qd̄ est bonū in genere honesti. vt q; quis suā z nō ali
 am cognoscat. Scdm̄ bonū est proles qd̄ est bonū in genere vtilis
 ꝑferētis. ꝑfert em̄ multiplicatio prolis ad sp̄ei ꝑseruatōem. Tertius
 est sacramētū in genere delectabilis. quia tāta est ibi vnio vt relin
 quat hō patrē z matrē vt sint duo in carne vna zc. Et fecit in dispo
 sibilitatē ꝑiudicōis christi z ecclie. Nec itaq; tria bona s; b. Tho.
 ibidē honestant ipm̄ matrimoniū. nō tanq̄ exteriora qd̄a. sunt em̄
 de rōne eius ita q; indiget eis tāq̄ ponentib; in medio virtutis ipm̄
 actū matrimoniū. z quasi causantib; in ipm̄ matrimonio honestatē
 que ei s; se ꝑpetit. Un̄ hec tria se hñt in eo sicut circūstātie ad actū
 virtutis nō quasi ꝑncipiū elicitiuū qd̄ facit ipa virtus. s; vt ꝑncipiū
 formale ex q̄bo h; matrimoniū qd̄ virtutis actus esse possit. Inordi
 natio aut in fornicatōe sp̄ manet. z quodāmodo s; licet nō om̄i q;
 q; possit assignari de negociatōe que s; se ꝑsiderata quādā turpi
 tudinē habet. vt h; b. Tho. scda scde. q. lxxvij. ar. liij. ꝑ circūstātiās
 tñ reddid̄ virtuosa q; sit actus virtutis zc. ita in ꝑposito. Si dis
 cas in fornicatōe etiā pñt hec tria bona assignari. scz ꝑpetuitas fidei
 generatio prolis. z sacramētū. Respondet Augustin^o de ancho
 na in de ecclesiastica potestate. q. liij. ar. liij. q; ꝑpetuitas fidei nō sal
 natur in ꝑcubit^o. eo q; de ꝑsensu verius q; ꝑt diuidi. Unde etiam dē

Foliū

Albertus in quarto. dist. xvi. qz fides nō est nisi ad suā. ideo nō est
ibi fides. s; inter eos est bene stabilita turpitudine. Nec. plis bonā. cū
nō sit ad plē affectus matrimonialis. 7 ex sequēti seqtur qz multo/
mīn⁹ est ibi bonū sacramēti. hec ille Aug⁹. Et vltēr⁹ p̄siderādū
fm. b. Tho. vbi supra. in quarto. q̄nis in actu matrimonij in q̄ so
lum quo ad actū 7 nō quo ad habitū ad tēpus rō dānū put in dor
miendo p̄tingit incurrit. 7 turpitudine p̄cupiscentie sequat. talis tñ
turpitudine nō est turpitudine culpe. s; p̄ne ex pctō originali pueniēs
vt scz vires 7 mēbra corpis rōni nō obediāt. meruit em̄ rō deo rebela
lia habere carnē suā rebellē. vt p̄z p̄ Augu. xij. de ci. dei. Et fm hoc est
etiā ibi erubescētia sicut de quolibet defectu hō naturalr erubescit. ita
qz p̄ hec nō arguit actuale pctm̄ in matrimonio. s; plenarie p̄ pdi/
cta bona a pctō excusat. ¶ Insup si arguas extranee. fornicatio
si p̄ se est mortale fm suā naturā. tūc sp̄ est mortale. 7 p̄ p̄ns nō pos
sit fieri dispēlatio etiā a deo. cui⁹ oppositū tñ legit⁹ faciū Dze. p̄.

Rūdel. vt dr. b. Tho. in q̄rto. qz fornicatio de se nō ordinatur
ad finē debitū. q̄ est plis generatio 7 educatio. ideo est p̄tra legē na
ture accedere ad mulierē nō p̄iūctā sibi matrimonialr. sicut ois ac
tio nō p̄portionata suo fini p̄tra legez nature est. Et ideo nullo tpe
fm se h̄licitū fuit. nec p̄ dispēlatōnem. p̄tra em̄ p̄ma p̄cepta leg⁹ na
ture est talis p̄cubit⁹. hec ille. Dicit notāter (fm se) sec⁹ em̄ p̄ accūs.

Un notādū fm Alber. in de bono. circa materiā de iusticia 7 iure
q. v. vbi dr iter cetera. furtū. homicidiū. fornicatio sub h̄mōi noibz
nūq̄ fieri bñ p̄nt inq̄tū p̄iuncta suis finibz scz malis p̄ q̄s illa pctā
definiūt. p̄pter tñ cām alicui⁹ mysterij fcandi vel ostēdēdi de⁹ dis
pensauit in actu separato a tali malo fine. p̄iūgēdo em̄ bono fini. qz
actus eoz sunt sepabiles a talibz finibz malis. Et q̄nis hoc solū rō/
ne ab hoie fiat. 7 actu non sit possibile ab eo. a deo in sunt sepabiles
actu 7 p̄iūgibiles finibz bonis. vt p̄z de p̄cepto obediētie Abzæ. Ibi
em̄ nō habuit locum dispēlatio ex pte finis. scz qz ex libidine ire vel
vindictē aliq̄s innocēs occideret. qz p̄trariū inferuit deus in natura
fm qz dr Daniel. Innocētē 7 iustū ne interficias. s; dispēlauit deus
circa actū cū p̄iūctōe ad aliū finē. q̄ est p̄batio obediētie vt posteris
daret exēplū. 7 etiā figura fuit rē. Similiter de p̄cubitu Dze. qz p̄cu
bere in libidine sp̄ fuit 7 erit mortale pctm̄. sed vt mysteriū de abiciē
one iudeoz 7 vocatōe gentiū impleret. poterat fieri a deo p̄ dispen
sationē rē. hec Alber. Nec hec dispēlatio ē p̄tra inā nature. s; sup̄ cū
recta rō dicitur in opposito deo eē obediēdiū. vt dr Bonanē. vbi sup̄.
Idē b. tho. scdā sedē vbi supra declarat. sicut nō est. p̄tra naturā q̄
sit miraculose p̄tute diuina. q̄nis sit p̄tra cōem cursuz nature. Ita

nec qđ facit hō ex volūate dei tāq̄ p̄ma regula obediēs ei⁹ p̄cepto
 p̄tra rōnē rectā. q̄uis videat p̄tra cōmunē ordinē rōnis. vt de Abra
 am ⁊ suo filio patuit. Sic ḡ Dzee nō peccauit fornicādo. nec talis
 fornicatio p̄prie fornicatio dici debuit. Concludit ḡ qđ fornicatio
 p̄prie fm se ⁊ suā sp̄m sp̄ de mortale pctm̄. ⁊ in q̄tū h̄mōi scz diu
 eta malo fini etiā a deo delup vt licite fiat neq̄ fieri dispensatio. p̄tra
 em̄ semetipm̄ deus dispēlarēt. vt vbi supra de Alberto

Secūda Rō p̄ncipal̄ qua p̄bat̄ questuz. scz qđ p̄cubitus
 seu fornicatio sit mortale. ⁊ sumitur ex p̄te dei cui
 ip̄e p̄cubinari⁹ fornicādo iniuriat. ⁊ eā notat Richar. vbi supra sub
 his v̄bis. In nullo casu p̄t fieri nude vel absq̄ corruptōe debiti or
 dinis ad deū ip̄a fornicatio. nā talis fieri p̄cubit⁹ sp̄ eū nō sua q̄tū
 ad talē vsū. ⁊ ideo sp̄ corruptit debiti ordinē ad d̄m̄ rei. Et quia
 mulier nō est suūp̄. s̄z dei. ideo vir se carnalit̄ copulās cū muliere nō
 sua q̄tū ad talē vsū debiti ordinē ad deū corruptit. De⁹ aut̄ nō p̄t
 facere qđ act⁹ corrupēs debiti ordinē ad ip̄m̄ sine mortali pctō fieri
 possz. hec ille. Istā rōnē etiā dare ponit Aug⁹. de anchora vbi su
 pra. sub his v̄bis dicit̄ fm̄ Augu. in libro de decem chordis. Sim
 plex fornicatio est p̄tra legē nature. q̄ p̄tra illud p̄ceptū legis natu
 re. Qđ tibi nō vis fieri alteri ne facias. qđ qđē p̄ceptū ibidē ait Au
 gustin⁹ extēdit se ad dilectōem dei ⁊ dilectōem p̄mi Cū em̄ hō nō
 dz facere p̄mo qđ sibi nollet fieri. multo magis nō dz facere deo
 qđ sibi nollet fieri. aliter ait Aug⁹. charior est homini p̄mus q̄
 de⁹. S̄z ideo adulteriū est mortale. q̄ facit p̄mo qđ sibi fieri nol
 let. nollet em̄ suā vxorē ab alio corrupi. Ergo eodē mō fornicatio
 simplex est mortale pctm̄. q̄ facit hō deo qđ nollet sibi fieri. nā cor
 rūpit ⁊ deturpat domū ⁊ tēplū dei. ⁊ tñ domū ⁊ tēpluz suū nollet ab
 alio corrupi aut deturpari. hec tibi.

Contra Hāc p̄ncipalē rōnem. si dicas arguēdo vt qđ dant
 Ego sum liber ⁊ p̄cubina mea etiā. ⁊ sibi placz cō
 cubit⁹ noster ⁊ mihi. ḡ cū nemini videor facere iniuriā nō pecco
 Rūdet vt patuit. ⁊ etiā doctor sc̄tūs Vincentius de in sermone sc̄tē
 Agnetis ⁊ alibi. qđ talis adhuc d̄no suo. deo scz iuriā facit. Sicut
 a sibi p̄z a rege qđ plures h̄z filias. si miles aliq̄s regis peccaret cū aliq̄
 illarū. q̄uis filie tali placeat sicut ⁊ militi. nihilominus talis miles
 d̄no suo facit adhuc p̄ditōez ⁊ iniuriā. secus si daret sibi filiā in vxo
 rem rē. Idē argumētū quo dā mō arguit ⁊ soluit Bonauentura
 in q̄to. dist. xxxij. dicit̄. Qñ arguit. mulier nō est coniugata ⁊ liberā
 h̄z potestātē sui corpis. sed qđ h̄z rē p̄ illā dare cui vult. ḡ qđ acq̄rit iū
 B ij.

Foliū

cite accipit et nulli facit iniuriā Rñdet q̄ facit sibi iniuriā talis p̄ eo q̄ se reordinādo in corp⁹ suū peccat. Nā et vir facit sibi iniurias. Quis ip̄a velit. q̄ ut frenetica vult malū suū. ut si vellet q̄ se occideret vel ea abuteret̄ extra naturā. q̄s aunderet hoc dicere nō eē malum hec ille. ¶ Ad idē m̄der b. Tho. ibidē. q̄ interest qualr q̄s re sua vta tur. s̄z si nihil incoūueniēs sequat. talis autē facit etiā iniuriā pli p̄ creādo. ad cui⁹ tñū nō sufficiēt̄ (ut supra patuit) talis p̄iunctio ꝑcubit⁹ ordinat. ¶ Sed q̄d si iam stupēdo mirris vñ venit q̄ natura inclinat ad hūc ꝑcubitū fornicariū si est extra naturāz et rōnem Rñdet p̄ Richar. vbi supra. q̄ ad talē ꝑcubitū fornicariū est inclinatio p̄pter corruptōez nature. p̄pter em̄ p̄ncipiosas naturas. homines hñt inclinādoēs innaturales s̄m ph̄m. vij. ethi. ca. vij. Un̄ si natura humana in sua integritate remāss̄z nūq̄ ad ꝑcubitū cōcubinariū seu fornicariū inclinasset. hec ille.

¶ Secūdo lege humana p̄bat̄ questū. q̄ fornicatio seu ꝑcubit⁹ sit mortale. Primo p̄ cle. ad nostrū. de hereti. vbi p̄ septimo articulo dānat q̄ dicēs ꝑcubitū seu fornicatōem simplicē nō esse mortale peccatū. est hereticus Et ad hoc videt̄ ibi Joan. an. Cūctiā b. Tho. de q̄libet̄o. ij. q. v. ar. ij. q̄ hereticus indicaretur quicūq̄ diceret q̄ fornicatio simplex nō sit mortale peccatū. est em̄ extra p̄ceptū. Nō mechaberis. ut sancti exponūt. hec ille. Etiā p̄ xxxij. q. iij. c. Meretricēs vbi habet̄ q̄ noie mechie in hoc p̄cepto nō mechaberis. om̄is illicitus ꝑcubitus atq̄ illoz mēbroz nō legit̄m⁹ vsus intelligi debet Et. xxij. q. p̄. p̄dicandū. d̄z q̄ p̄ fornicatōe sicut p̄ periurio et homicidio est imponenda septēnis penitētia. q̄d nō fieret nisi mortale esset Et p̄ idē. xxv. distin. c. vnū. §. alias. vbi ex intentione Augustini enumerat̄ p̄mo mortalia. postea venialia. primo homicidiū fornicationē adulteriū et. Et subdit si q̄s de his nō penituerit nō erit saluus quasi per ignem. sed ip̄m eterna flamma cruciabit.

¶ Tertio lege diuina probat̄ p̄mo ex veteri testamēto. Et hoc per p̄cepta dei. ut pat̄z Exod. xx. et Deutero. v. vbi inter p̄cepta diuina vnū cōtinetur. s̄z non mechaberis. q̄d p̄ceptum decretū p̄tractās sumptū ex verbis Isidori d̄r. Nō mechaberis. id est nec quisq̄ p̄ter matrimonij federa alijs feminis admisceat̄ ad libidinē explendam. ut p̄ xxxij. q. v. Nō mechaberis. Et beatus Aug⁹. hoc verbum p̄tractans d̄r sic. Si furti noie bene intelligitur. om̄is illicita vsurpatio rei aliene. Nō em̄ rapius admisse q̄ furtum p̄hibuit. s̄z vtiq̄ ap̄te totū intelligi voluit. Quicūq̄d illicite rerū p̄mi auferatur. p̄fecto noie mechie om̄is illicitus ꝑcubit⁹ atq̄ illoz mēbroz nō legit̄mus vsus p̄hibitus d̄z intelligi. hec ille. Etiam dicit̄ Deutero.

xxij. Nō erit meretrix de filiis israel. neq; fornicator de filiis israel.
 Sup quo verbo dicit beatus Augustinus in libro q̄stionū supra p̄ta/
 teucū. Ecce ibi manifeste prohibuit fornicari et viros et feminas. etia;
 cum nō alienis p̄iugibus peccatum esse demonstrans misceri nō cō/
 iugibus suis quando et meretrices esse et ad meretrices accedere pro/
 hibet. quarum publice venalis est turpitudine. Nec ille. Unde Ec/
 clesiastici decimonono dicitur. Patredo et vermes hereditabunt for/
 nicatorem. et tollatur de numero anima illius. ¶ Nec valet si di/
 cas. peritium habetur in veteri testamento de Abraam q̄ cognovit
 ancillam. et tamē non sibi imputatur in peccatū. Respondet Au/
 gustinus de Ancho. vbi supra q̄ Abraam nō fuit fornicatus cū ancil/
 la sua. q̄ ut scribitur Gene. xvj. ancilla fuit sibi vxor et p̄ vxore assi/
 gnata. nō em̄ diceret Abraam habuisse duas vxores si ancilla nō fu/
 isset sibi matrimoniali copulata. Nec iterum valet qd̄ in veteri
 testamento Genes̄ p̄mo ponitur vlt̄er. Crescite et multiplicamini.
 Hoc em̄ dictū est post formatōem Eue et institutōnem matrimonij.
 Et si ante dictū ē. fuit hoc p̄pter sex dier̄ p̄tinuatōem. nō p̄pter p̄cep/
 ti executōem. Decibi. ¶ Secdo auctoritate noui testamenti. p̄ba/
 tur. ut p̄t̄ p̄. ad Loz. vi. vbi ap̄lus d̄t. Nolite errare. neq; fornicato/
 res. neq; idolis seruientes. neq; adulteri regnū dei possidebūt. Idem
 ad Gala. v. et etiā ad Ephe. v. vbi d̄t Ap̄lus. q̄ fornicarij regnū ce/
 loz nō assequunt nec regnū christi seu dei possidebūt. Et ad Roma.
 p̄. d̄t q̄ digni sunt morte sc̄z eterna. q̄ pene nō inferunt nisi p̄ morta/
 li peccatō. Igit̄ concludēdo ut d̄t beatus Tho. sc̄da sc̄de vbi supra. Absq;
 om̄i dubio tenendū est q̄ fornicatio ē mortale peccatū. Nec ut d̄t Du/
 randus et Petrus de pa. post eū vbi supra. vnq;
 aliq̄ senserūt opposi/
 tum nisi hoīes corrupte vite et reprobi p̄tra fidem. Nec ille. sicut sile/
 d̄t de aīa Albertus in ij. dist̄in. xij. postq̄ rōne ostēdit aīam fore imor/
 talem. nō est inq̄ dubitandū quin aīa sit immortalis. nec est q̄ dubi/
 tat nisi diligens vitam p̄cedam. Nec ille

Dubitat Sic p̄pter nōnullos p̄sertim p̄cubenarios par/
 uipendentes hoc peccatū fornicatōnis simplicis
 et tō raro desup rite p̄terunt et p̄itent. An fornicatio simplex seu cō/
 cubit̄ sit graui⁹ mortale peccatū q̄ mortale q̄d̄cūq; p̄tra hoīs extero/
 ra bona. v̄pura q̄ furtū. detractione. rapina etc. Rūdet simplr et ab/
 solute loquēdo q̄ sic. Illud p̄t̄ p̄ lx. Tho. 2^a 2^e. q. clij. ar. ij. Et rō.
 q̄ ut ip̄e d̄t in p̄ma sc̄de. q. lxxij. ar. iij. de p̄paratōe peccatōz. q̄ p̄ncipa/
 lis. et p̄ma d̄na q̄st̄ assequēs sp̄em attendit p̄neis obiecta peccatōz ex q̄/
 bus ip̄a peccatū sumūt sp̄em. s̄z sic est q̄ obiectū et materia circa quā in
 B iij

Foliū

fornicatōe hz maiorē gravitatē z inordinatōem q̄ in p̄dictis peccis
extat q̄ seq̄tur p̄positū. Itud p̄z manifeste p̄vidē b̄m Tho. in
de malo. materia seu. q. ij. vbi sic d̄r. Inter peccā q̄ sunt in primū tāto
aliqua alijs sunt graviora q̄nto maiori bono p̄mi opponunt. mari
tū autē bonū p̄mi est vita hoīs cui opponit peccm̄ homicidij qd̄
tollit actualē vitā hoīs z peccm̄ luxurie. qd̄ opponit vite hoīs in po
tentia. qz ē inordinatio qd̄ā circa actū generatōis hūane nature. vñ
inter oīa peccā q̄ sunt in primū grauī? ē peccm̄ homicidij s̄m genus.
Et sc̄dm locū tenet adulteriū. fornicatio z h̄mōi. tertiū. furtū z rapi
na et p̄ra exteriora bona. Debe. Tho. Ecce qz p̄ fornicatōem tollit
maius bonū q̄z p̄ p̄dicta. id̄ q̄ntūcumqz simplex p̄dictis grauī? peccm̄
simp̄l̄r iudicat. ex q̄ sc̄dm locum tenet post homicidij. qd̄ etiam be.
Tho. in summa p̄ra gētiles de peccō molliciti maxie asserit eē vez.
q̄ S̄c̄dō d̄: loquēdo p̄ peccis z ex circūstātia de gravitate peccī. nō in
simp̄l̄r sic fornicatio p̄t eē minoris culpe q̄ p̄dicta. vt solet auctoris
tas Gregorij ad hoc allegari. Un̄ qñ d̄r q̄ spūalia peccā. vt sunt oīa
p̄ter gula z luxuriā q̄ s̄m carnalia dicunt sunt maioris culpe q̄ car
nalia. nō intelligit h̄ vez simp̄l̄r s̄m be. Tho. p̄ma sc̄de. q. lxxij. ar.
v. ita qz qd̄libet peccm̄ spūale sit maioris culpe q̄libet carnali. s̄ soluz
vez ē cōsiderata hac sola d̄na spūalitatē z carnalitatē qz sic carna
le minoris culpe ē z hoc v̄l ex p̄te incitamenti. qz vehemētī? ipulsiū
h̄z. Aut qz minus h̄z de auersione q̄z spūale qd̄ ad spūituz p̄inet.
aut qz sit in corpus p̄pūū. spūale autē sit in deū z p̄mū zc. vt ibidē
be. Tho. declarat. Un̄ p̄dicta tā etiā affirmant vera p̄ Petz de Tha
rentasia dicentē vbi supra. q̄z fornicatio sit minus peccm̄ q̄ ad in
citamentū. ē tñ alia cā q̄ magis aggravat. qz ē p̄ra bonū cōe. sc̄z de
bite generatōis z educatōis filioz zc. Dec z alia ibi. Et q̄a vt d̄r
cū ē iudiciū de peccis absolute loquēdo debet dari s̄m genus. z ideo
simp̄l̄r loquēdo seq̄tur ex p̄dictis qz fornicarius etiā simplex toties
q̄uens fornicat plus vna fornicatōe peccat q̄ si vna vice decē milia
florenoz furto v̄l p̄ rapinā caperet. aut castrū incēdio deuastaret etiā
p̄ciosissimū aut p̄bissimū hoīem p̄ nequandissima diffamaret z sic
de alijs s̄m gen? peccati. Obmutescat q̄ lubrici ac lubrica eoz lin
guam refrenent q̄ cachinnādo peccm̄ h̄ gravissimū parvipendunt ex
vesania interdū dicētes. si insanū aut peccm̄ est fornicari medici nec
litterati attentarent. Vere vere taliū p̄ceptum hoc domini ita blas
phemantiū? extrema gaudij. vt Prouerbioz. xij. scribitur luce? oco
cupabit. Lessent igitur z iudicia dei formident z ex his peccatū for
nicatōis etiā q̄ntūcumqz simplicis. nō de minimis mortalibz
sed maioribus certissime sciant.

¶ Exclamatio vniuersalis contra ꝑꝑubinariorum vt re
 spiscat Et nonnulla eorum argumeta soluunt

Orgif **L**ocubinarium oēs legē nature et grē ꝑuarica
 tores Expgiscimini. redite ad cor. vestra ꝑē
 late horrida ꝑicula. vestra ꝑēlate damna. Oia em̄ bona
 meritoria et fructifera vob̄ aut sunt infructuosa et mor/
 tua. Aut mortifera noua mortalia adducētia ꝑut ꝑringit circa sa/
 cramēta vt declaratū ē sup̄ ꝑꝑone q̄rta Et hec oīno in statu v̄ro ꝑꝑu
 binar̄ sub pena dānatiois eterne sunt omittēda et nō ꝑtinuāda Aut
 vt dicitū ē q̄ sunt mortua. vtputa ieiunia v̄ra ordes v̄re. elemosyne
 et ceteraz ꝑꝑutū opa. carēt em̄ in vob̄ humore vite charitat̄. s. et grē.
 Un̄ mirū q̄ in h̄ dānoso statu nō absorbimini ac s̄m̄ Vincētū s̄m̄
 gula v̄ra ꝑeritiant aut deuastent. Prop̄ t̄n̄ ꝑꝑalia varia ꝑicula vitā
 da ꝑꝑiderādū. vt d̄ Vincētū Nec scda iā dicitā bona et grē bonoz.
 q̄uis vob̄ mortua sunt. nō sunt a vob̄ ꝑenit̄ omittēda. s̄ ꝑtinuan
 da. imo augmētāda Valēt em̄ inq̄t ad oīa alia bona ꝑter ad gl̄iam
 eternā. Lō corditer dicit̄ be. Tho. Alb. in q̄rto. q̄ q̄uis mortua. va
 lent t̄n̄ adhuc ad dispōnem grē. Ad bona ꝑꝑalia habēda et ad assue
 factōem in bonis. Premio t̄n̄ vite eterne sunt carētia. O dānū la
 mētabile q̄ oīm ꝑꝑutū opa ꝑncipali suo frustrant sine. O vita porci
 na nullā verā admittēs ꝑꝑutē. aiām ꝑnobilissimā dei imagine infig/
 nitā. tā miserabilī deturpans. Quid em̄ vt inq̄t Valer̄. dānosū ē
 luxuria. ꝑ quā ꝑꝑutis atterit̄ et sempiterna gl̄ia in ifamia ꝑꝑit̄ animi/
 q̄ et corporis vires exstinguunt. O statua ꝑꝑmutatio ꝑ re vesana et feti
 da. abominabili et momētanea tot annullare bona et amittere eter/
 na. Reuera ꝑꝑdic̄s oīb̄ b̄n̄ ꝑēlat̄ liquet ꝑꝑo ꝑꝑi verissima q̄ dixit
 ꝑꝑo ꝑꝑhysicor̄. vno incoꝑueniēti dato alia multa sequunt̄. Tollat̄ q̄
 nūc h̄ incoꝑueniēs. vtputa ip̄a ꝑꝑubina Et em̄ talis. semina fax lata
 ne fetēs rosa dulce v̄ra ꝑꝑens sub mellis dulcedine ꝑocula fellis

Abijciat inq̄ tā lōge. vt causa peccati tollat̄ et eiꝑ suggestioni adi
 tus ꝑcludat. als flāma recandescet q̄ mō nulla fuit.

Demū Obiectōes q̄dā seu argumeta ꝑꝑubinarior̄ ponūf̄.
 q̄z vna ꝑncipal̄ et cōis q̄rūdā ꝑatuit sup̄ in ꝑncipio
 in fine tertie ꝑꝑclusionis. Arguūt adhuc alij ꝑꝑsertim iuuenes ꝑꝑubi
 nar̄. Difficile ē inq̄t iuuenē abstinere ab actu carnis. Un̄ ꝑꝑinē
 tia vt allegat̄ Bonauētura in. iiii. dist. xxi. a. b. Hieronymo in
 eis ꝑꝑ martyrio ꝑꝑputat̄. Jā dicit̄. illi. nō oīs ꝑꝑsum̄ esse martyres.
 q̄ videt̄ licitū habere ꝑꝑubinas R̄ndet̄ ibidē ꝑꝑudē Bonauētura
 Reuera iuuenē abstinere difficillimū ē. q̄z q̄ ignē abscōdit vt d̄ ꝑꝑ
 arbor̄. v̄ in sinu quō ꝑꝑt̄ a ferre vt eiꝑ vellimēta nō ardeāt. Diffi

Foliū

esse est extinguere ignē imittēdo ligna. s; faciliū ē supēffundendo aquā Si em̄ vis p̄tinere necesse habes mulieres effugere z carnē macerare si iuuenis es. hec ille. Et circa idē subdit. Qd̄ si feceris z p̄tinētiā amare ceperis fiet tibi nō solū nō difficile. imo poia facile. lex nostra onus leue ē. z h̄ rōe charitatē q̄ cetera mādata facit facilia. q̄ q̄ caret difficulter p̄ onus portare. Decibi. q̄ Quib; snia doctoris sc̄i p̄sonat. q̄ in de p̄fectōe ch̄ristiane religionis notat triplex ip̄edimētū castitatē. Primū ip̄edimētū. deliciae corpis. Sc̄dm. cogitatōes venereae. Tertiū ē aspectus colloq̄a z frequēs ouerlatio mulier. Contra q̄ in eodē libro z tertio ethicoz ponit septuaḡ remediū. Primū maceratio carnis. Sc̄dm. p̄tēplatio diuinor̄ z oratio. Tertiū. studiū scripturaz. Quartū. cogitatio sc̄a. Quintū. exercitiū p̄tra ocium. Sextū. labor z angustia. Septimū. solitudo. ¶ Insup̄ etiā poete gēntiles p̄cipue fugā z oc̄i vitatōem summa declarat remedia. Dicit em̄ Ouidi⁹. Octia si tollas penere cupidinis arcus. Cōtempteq; iacent z sine luce faces. Et idē. Querit̄ Egistus q̄re sit factus adulter In p̄mptu causa ē delidiosus erat. Et idē de fuga inq̄t. Ipe b̄n̄ poteris luxus fugare furorē Si fugeris potior potio nulla dat. Et ali⁹ Si venerē fugare velis loca. tpa vita. Nā loe⁹ z tps pabula p̄bet ei. De hac fuga d̄t Ap̄ls p̄ ad Corinthios. vj. fugite fornicatōnem. vbi Ambrosi⁹ d̄t. cū alijs nēpe vitijs p̄t expectari p̄flicē. hāc fugite ne approp̄imetis. q; nō p̄t aliter meli⁹ vinci. In cui⁹ exēplū Joseph fugiēs palliū in manu mulieris reliq̄t Genes. xxxix. et saluabat̄ aia eius. Et reuera hec feda maledicta luxuria q̄ fm̄ Ambro. in de fuga seculi vt furiosa d̄na eragitat vrit z incēdit merito q̄dē ch̄ristia nō diligēt̄ extat fugiēda. Lū z tull⁹ ille gentilis in de officijs illō notatu dignū desup̄ dicat. Si p̄siderare inq̄t volum⁹ q̄ sit natura homis excellētia z dignitas intelligemus q̄ sit turpe desuere luxuria et delicate ac molliter viuere. q̄z honestum parce. p̄tinenter. seuerē ac sobrie. hec ille.

Argumentū Aliud. Murmurātes arguūt dicētes Impossibile ē nobiscum hec attēdari. amoris em̄ glutino vinculati neqm̄ a n̄ris amatissimis p̄cubinis separari. multi in h̄mōi materia multa p̄scribūt si p̄ experientia nobiscū catenati essent vtiq; calamū suspēderēt R̄ndetur. q; tales blasphemātes pessime errant. Est em̄ p̄ceptū diuinū vt p̄stat nō fornicari z pericula fornicatōis vitare. q̄re remedijs his adhibitis vtiq; possibile extat. Un̄ d̄t Matthei. ix. Jugum meū suauē ē z onus meū leue. quō q̄ leue si eēt ip̄ possibile. z p̄me Joānis. iij. Nec ē charitas dei vt mādata eius custo diamus z mādata grauiā ei⁹ nō sunt.

Quare Hierony. dicit. **Maledictus** q̄ dicitur deum p̄cepisse impossibile. etiam s̄m p̄m̄ tertio ethicoꝝ. Sumus dñi oim̄ nostray operationū a p̄ncipio vsq; ad finem. Dicere q̄ oppositū r̄ dñi p̄cipere impossibile. blasphem̄ia eēt r̄ p̄cām̄ gr̄adissimā. Signū aut̄ possibilitatis hui⁹ in p̄cubinarijs p̄tz. Nā ab acū luxurie facit cessare verecūdia r̄ v̄sione paucorū hoim̄. r̄ etiā si grandis pena pecuniaria aut man⁹ mutilatio. aut recapitatōis pena eis imineret nisi p̄cubinas abiecerint vtiq; eas abiecerent. vt p̄tz r̄ his q̄ fugiūt p̄pter h̄mōi ad loca vbi nō est mulier. Hec r̄ h̄mōi Joānes nider doctor theologie in suo p̄ceptorio sexto p̄cepto declarat. Quicūq; ergo talis fueris imputa p̄p̄ie malitiē r̄ corruptōni. Et q; difficilius est vincere vehementiā huius passionis. Ideo dicit Isidorus in r̄ summo bono. q; magis p̄ carnis luxuriā humanū genus subdit diabolo q̄ p̄ aliq; aliud. **Uñ** Altere⁹ p̄corditer dicit sup̄ Apocalyp. visione tertia. ca. ix. q; fornicatio ibidē ponit in singulari. put̄ dicit nomē sp̄ci q̄ oībo p̄uenit per hoc inuēns plures perire p̄ fornicatōem q̄ p̄ cetera p̄cā r̄c. Quare etiā doctor sc̄tus Vincētius in sermone de exaltatōe sc̄tē crucis dicit. **Lre** dicitur q; maior ps̄ damnatorū erit ex p̄cō luxurie. Ideo dicit opter cauere r̄ refrenare corpus p̄ abstinētiā mortificādo inclinātōes. cauēdo ab occasiōib; r̄ orare. q; ala vt dicit Bernhardus. maius miraculū esset p̄tinere q̄ mortuos suscitare. hec ille.

Argumentū Finaliter aliud. q̄dā p̄cubinarij ceteris volētes eē p̄fectiores arguūt r̄ dicunt de cetero nō peccabo cū p̄cubina mea. abicere tñ eā nō audeo nec volo. iret nāq; ad lupanar. aut alia inuēris periculis immergeret. **Re**sponder doctor Vincētius in q̄dā sermone. Illo stante q; p̄cubina tua lupanar intraret tu te saluares r̄ ip̄a sola dānaret. r̄ nō ambo. iō optet eam expellere r̄ abicere vt sc̄dalizari de mala vestra vita edifi cent. hec ille. q; Itē stante q; p̄cubina tua q; plus est seip̄am veller in terimere cultello vel in aqua aut quouis alio mō. quēadmodū q̄dā fatuelle dñi audiūt de eaz abiectōe fingere solēt. presertim dum pueris plurib; angariant. atramē h̄mōi interemptio r̄ homicidiū tibi p̄mittendū esset r̄ de p̄cepto diuino p̄mittere deberes anq; eam tecū teneres. q; Immo esto p̄ impossibile q; totus mūdus periret r̄ oēs homines dānarent si dimiseris p̄cubinā adhuc de p̄cepto tenentis sub pena eterne dānatōnis ip̄am abicere r̄ dimittere. teip̄m p̄re ceteris saluādo. **Ordo** nāq; charitatis s̄m be. Tho. sc̄da sc̄de. q. xliij. sub p̄cepto cadit sicut r̄ ip̄a charitas r̄ hoc ex postulat vt p̄p̄tā salutem alijs q̄buscūq; p̄ferre debeas. Dicit em̄ Canon dist. xliij. q; ait. q; nō

Foliū

sunt a nobis aliq̄ cōmittēda delicta ne aliq̄ grauiora cōmittāt fm illō
Aplī ad Roma. iij. nō sunt faciēda mala vt eueniāt bona. ¶ Abh̄/
ciat̄ gl̄a q̄us infernal plan⁹ irritamētis z miserijs ne in breui cōtingat
audiri snia cūctis formidāda z horribil Apocalip̄. xviij. Tātū da
te ei tormentū z luctū q̄rum gl̄ificat⁹ fuerit in delicijs. ¶ Tantū
ad p̄ns de ꝓcubinarioꝝ periculis sub correctōe z iudicio meli⁹ senti/
entiū de quo Dominus Iesus in eternū sit benedictus.

Delens materia Pro salutifero dire/
crozio ꝓcubinarioꝝ in
hoc breue cōpendiū p̄mit⁹ corrogata est p̄ diuersos illu/
minatissimos viros. Primū tñ p̄ sacre theologie z vtri/
usq̄ iuris p̄fessores z doctores in vtroq̄ foro ꝓsultissimos. exteri
ri⁹ oculo visa z interiori reuisa. in nullo tñ calūniata. s; maḡ diuinis
scripturis ac sacris canonib; in oib; ꝓformis iudicata. s; nouū vide
atur prendere portentū ob tā horrendi sceleris frequentatōem z nra
tempestate simulatā ꝓmissionem.

¶ Sequunt̄ q̄dā statuta cōtra sacerdotes ꝓcubina
rios ꝓdictiꝝ ꝓsona z ex libro statutoꝝ ꝓuincialiū ac
synodaliū ecclie Coloniensis transumpta.

¶ Statutū Lōrardi de hoestebē archiepi Coloniēsis q̄nq̄agesimi
¶ Cū manifestos cohabitatores seu ꝓcubinos cēseam⁹ nō solū
qui in suis domib; tenēt ꝓcubinas. vtz etiā oēs generalr̄ eos q̄ muli
eres focarias extra domos suas tenētes suis manifeste ꝓcurāt sum/
ptib; z sustētant. de his q̄t mulierib; ita ꝓcipim⁹ q̄ si infra emunitatē
q̄d ab sit fuerint compte manētes v; ꝓꝓe emunitatē decani eccliaz ꝓ
excoicātōnis sniam ipas ad recessum ꝓpellāt zc. Quia ho ꝓdicti co
habitatores clerici patrimoniū Jesu christi in vls malos; cū suis
ꝓccādo focarijs expēderūt. eos ꝓinde teneri ad satisfaciendū ecclie
cui⁹ bonis talib; in suis ꝓcupisctijs z ꝓcti illecebris sunt abusi decerni
mus. z satisfactōis modū nob; reseruam⁹. fm canonicas sanctiōes

¶ Statutū Sifridi de westerburch Archiepiscopi/
ꝓi Coloniensis q̄nquagesimisecūdi

¶ Ex cōsilio bone memorie Lōrardi archiepiscopi predecessoris n̄ri
innouādo statum⁹ vt sacerdotes manifesti cohabitatores ꝓcubi/
nas a se z domib; z parrochijs suis infra decē dies post publicatio
nem ꝓsentii oīno remoueat̄ z repellāt. Alioq̄n excoicātōnis sniam
quā ꝓpter h̄ in eos ferim⁹ in his scriptis se nouerint incurrurrisse.
Mulieres aut̄ si post ipos decē dies repte fuerint in parrochijs hoz

sacerdotū remanere p̄ decanos christianitatū ipsorū locorū excommunicantur et excommunicate publice nūciant inuocato sup̄ remotōe ip̄az si opus fuerit auxilio seculari

¶ Statutū Frederici de Sarwerden archiepiscopi
 pi Colonienſis quinquageſimi octauū.

¶ Porro statutū bone memorie dñi Lōradi zc. p̄ Sifridū ei⁹ ſucceſſorē q̄ idē ſtatuit zc. in nouam⁹ ſtatuetes. vt huiusmodi notorij fornicatores ſupradicti q̄ ꝓcubinīs ſuis in domib⁹ ꝓprijis cohabitant ſi tales focarias publicas in domib⁹ ſuis eis cohabitādo tenere ꝓſumpſerint ꝓ decē dies. nec eas a ſe abiecerint et abegerint. et ſi dicte fornicarie notorie abinde nō reſceſſerint. t̄ā ipſi focarij cohabitatores notorij q̄ fornicaria ſententiā excoicatiois icurrāt ꝓſentis n̄ri ſtatuti auctoritate quā in eos et eorū quelibet ferim⁹ in hiſ ſcriptis.

¶ Tabula opulculi ſolū quo ad ꝓncipalia ꝓūcta.

Absolui nō poſſet ꝓcubinari⁹ nec ꝓcubina dū nolunt ſepari.
 folio ꝓimo. ij. iij.

Absolues ꝓcubinariū aut ꝓcubinā ſacramentaliter ꝓuincit ꝓccare mortaliter. fo. iij. la. ꝓ. ij.

Absolui ꝓt ꝓcubinari⁹ dū firmiter vult ꝓcubinā abijcere. fo. v. la. ij.

Absolui tñ nō ꝓt cū hac etiā firma volūtate dū vult coiccare. fo. v. l. ij.

Absolui nec ſic ꝓt dū vult celebrare. ſ; ꝓrequisit⁹ q̄ ꝓcubina de dōmo ſit abiecta. fo. vi. la. ij.

Abijcere tenet ꝓcubinari⁹ ꝓcubinā de ꝓcepto etiā ſi ꝓpter hoc anniſilatio immincat mūdo. fo. xv.

Abijcere tenet ꝓcubinari⁹ ſtatim dū ꝓt ꝓcubinā. nec ꝓpter q̄dcūq; in dōmo dñi ſubterfugere. ꝓt. fo. v. l. ij.

Altariſte nō excuſant a mortali ꝓctō dū eorū officiū aut vices ꝓmitunt ꝓcubinariis. fo. xi. la. ꝓ.

Acceptari nō debet ꝓcubinari⁹ ad celebrādū. nec admitti q̄uis etiā volūtarie parat⁹ ſe ad hoc offerat. fo. xxiij. la. ꝓ.

Argumenta ꝓcubinariorū eo q̄ ꝓtinenter iā viuūt nō valēt vt ꝓmanean. fo. iij. latere. ij.

Argumenta nō valēt q̄bo dicūt ſe ꝓpter vehemētiā amoris ſeu ꝓpter ꝓicula nō poſſe ſepari. fo. xxxij.

Argumenta duo decim q̄bo arguit⁹ q̄ licet ꝓcubinarios ad celebrandū inducere aut admittere ſoluunt. fo. xxxij. et ꝓnter.

¶ Bap̄tiſmū et ita de alio ſacramēto recipiēs a ꝓcubinariis nō ordinaris dū ꝓt habere meliorē ꝓccat mortali. fo. xxxij. la. ꝓ.

Bona ſpūalia ꝓ ꝓcubinariū ponunt ſub ꝓiculo. ideo mortaliter ꝓccat ipſe et alius. fo. x. la. ij.

Tabula.

¶ Curā aīaymittēs ꝓcubinario peccat mortaliꝝ tē in statu ꝓicu/
Celebrādo ꝓcubinariꝝ plus q̄ homicida peccat tē sp̄ (fo. x. la. ij.)
duo distincta mortalia ꝓmittit fo. xv. la. ij.)
Confessionē de prius in hoc statu ꝓfessio ꝓcubinariꝝ fm̄ posse iterā
re tenetur. fo. xxiiij. la. p̄.
Cōfessio tē ꝓnitio raro ap̄d ꝓcubenarios rite pagūt. fo. xxiiij. la. ij.)
Cōteri tenet distincte ꝓcubinariꝝ iacerdos ꝓter fornicatōem q̄ sit ꝓ/
iurꝝ tē etiā distincte q̄ cū hoc sit sacrilegꝝ. fo. xv. la. p̄.
Cōfessor d̄z audire ꝓfessionē ꝓcubinariꝝ tē ip̄m iuxta posse informa
re s̄z nō ꝓt nec debet eū absoluerē. fo. iij. la. ij.)
Cōfessores ꝓcubinariꝝ sunt veri adulatorēs in damnatōnem eo/
rum. folio. vi. la. ij.)
Cōsursus om̄ibꝝ nūc sicut ante ꝓsiliū ꝓstatiense manēt ꝓcubinariꝝ sa
cerdotes illaqueati. fo. xiiij. la. ij.)
Credere nō debet rector cuiuscūqꝝ ecclēie ip̄i ꝓcubinario ꝓ sedū vult
comunicare aut secū celebrare. fo. viij. la. p̄.
Cōverti ꝓt ꝓcubinariꝝ in instāti ꝓritꝝ tē a volente habere missam
nō debet ꝓsumi. fo. xvij. la. ij.)
Cōrigēs aliū notoriꝝ cōcubinariꝝ peccat mortalitē ad minꝝ scan/
dalizādo. fo. xi. la. ij.)
Cōrigere tenet q̄s primū ad vitandū ꝓiculū cū ꝓcubinario. dū h̄
ꝓlati negligūt. fo. xxij. la. ij.)
Cōciliū ꝓstatiense nō releuat vt q̄s posset cōcubinariū ab celebra
dum inducere. fo. xxiiij. la. ij.)
Cōciliū cōstatiense nō releuat vt curatꝝ posset eucharistiā ꝓcubina
rio dare. fo. viij. la. ij.)
Cōscientia erronea ē inducētis cōcubinariū ad celebrandū q̄n̄ di/
cit ego ꝓsumo eū idoneū. fo. xvij. la. p̄.
Cōsuetꝝ i ꝓctm̄ ꝓcubinariꝝ q̄ ei requisita q̄bꝝ celebrat ꝓcedit. fo. xxi. la. j.)
Curatꝝ dans eucharistiā notorio ꝓcubinario aut ꝓcubine ꝓbatur
mortalitē peccare. fo. viij. la. p̄.
Cōdesperare nō debet concubinariꝝ quātuncūqꝝ sit vitijs inuolu/
tus. fo. xxiiij. la. ij.)
Detractio nō fit clero dū ꝓdicat ꝓplo q̄ nō debet ꝓcubinariū ad ce
lebrādū inducere. fo. xxij. la. ij.)
Dubitū de idoneitate ꝓcubinariꝝ d̄z in ꝓiorē ꝓtē interpretari nota. fo.
Domicellis ꝓcubinariꝝ tē eoz ꝓcubinis ꝓuis nō sy (xviij. la. j.)
nō denf negāda ē ꝓmunitio. fo. viij. la. ij.)
Discrimini se nō ꝓmittit q̄ nō vult habere cōcubinariū ad celebra
dū aut admittere. fo. xxviij. la. ij.)

De puscili.

- Decipiūt ⁊ decipiūt q̄ ad celebrādū ꝓcubinarios iducūt. fo. xvi. la. j.
- Dispensatio ē erronea q̄ vñ⁹ sacerdos cū alio sup ꝓfessione differen-
da dispensat. fo. xi. la. ij.
- Dispensatio a nullo ꝓt fieri vt ꝓcubinatio ministratio sacramēto-
rū possit cōmitti. fo. xi. la. p.
- ¶ Ecclesia non tolerat nec exhibet ministros ꝓcubinarios vt sine
necitate possent ad ministrādū sacra induci. fo. xxiiij. ⁊ xxix. la. ij.
- Eucharistiā in facie ecclesie sacerdos ꝓcubinarius ⁊ ꝓcubinis debet
negare. fo. vij. la. ij.
- ¶ Fornicatio ꝓcubinarij sacerdotis ⁊ cuiuscūq; sacerdotis ē graui⁹
peccatū q̄ adulteriū aut homicidiū. fo. xiiij. la. p.
- Fornicatio ꝓcubinarij laici q̄tūcūq; simplex repugnat omni legi ⁊
ollēdit mortale. fo. xxxv. la. p.
- Fornicatio tal' nō oñdit de mortalib; minimis. imo eē de maximis.
fornicator q̄s ꝓsumit in dubio sicut a simili d; (fo. xxxviij. la. p.)
de baptizato. fo. xxviij. la. p.
- forma tradit ꝓponēda populo ne ꝓcubinariū inducāt ad cele-
brandū. fo. xxxij. la. p.
- forma tradit rectori cuiuscūq; ecclesie ꝓ quā nō debet ꝓcubinariū ad
celebrādū admittere. fo. xxxij. la. ij.
- ¶ Gemitus ꝓfectus in casu sufficit ꝓcubinatio ad salutē vt possit
absolui. fo. iiij. la. ij.
- ¶ Homicidiū ē minus peccatū q̄ peririū. qđ ꝓcubinari⁹ fornicādo
ꝓmittit. fo. xiiij. la. ij.
- Dorpites ⁊ paterfamilias sicut mortali peccāt dū cibū q̄b; ieiuniū
violat ministrāt ita cū ꝓcubinatio ꝓc. fo. xxiiij. la. p.
- ¶ Inducere ꝓcubinariū ad celebrandum simpliciter est mortale pec-
catum. fo. xix. la. ij.
- Judicare nemo debet ꝓcubinariū malū absolute. volēs tñ ad cele-
brādū sacerdotē inducere debet ipm malū ꝓsumere. fo. xvij. la. ij.
- Judicare nemo debet aliū in mortali. potest tamen eundem in eo-
dē timere. fo. xvij. la. ij.
- Inducētes ꝓcubinariū ad celebrādū deum nō placāt. s; ad irā plus
prouocant. fo. xvi. la. ij.
- Inducere ꝓcubinarios ad celebrādū si hoies cessarēt vtiq; multi se
ꝓuerterēt. fo. xvij. la. p.
- Impedire q̄s debet missam concubinarij dum eius interest ⁊ possit
ꝓficere. fo. xxiiij. la. ij.
- Juramentū deferens concubinatio vt concubinā dimittat morta-
liter peccat. fo. xvij. la. ij.

Tabula

Irregularitate a qua papa solū absoluit ꝓcubinariꝰ celebrādo sicut quosdā incurrit. fo. x. la. p.

Ignorātia in inducēdo ꝓcubinariū ad celebrādū a pctō nō excusat fo. xxvij. la. ij. Nec ꝓpter subtilitatē materie fo. xxxij. la. p.

Jus nature ꝓpter piculū vitandū laicis ē intimandū circa ꝓcubinarios ꝛc. fo. xxxj. la. ij.

Infamia facti qua laborat ꝓcubinarius nō tollitur nisi contrario facto. fo. iij. xix. lat. ij.

Infamia ꝓcubinariꝰ occasione remonēdo tenet ꝓpellere. fo. iij. la. j.

Judex notorū ꝛt ꝓcubinariꝰ nō ꝓt aliū in eodē crimine sine mortali iudicare. fo. xj. la. p.

Judex malꝰ ꝓt requiri ad ministratiōē iusticie. nō autē cōcubinarius ad celebrandū. fo. xxx. la. p.

Laici ꝓ facta superiorꝰ nō excusant inducēdo ꝓcubinariū ad celebrandū. fo. xxvij. la. ij.

Missa ꝓcubinariꝰ quibus de se sit bona ꝓ accidēs tñ sibi ꝛ inducēt ad ipsam ē nociua. fo. xxx. la. ij.

Ministratio sacramētorū totiens quotiēs in ꝓcubinatio ē mortale peccatum. fo. ix. latere. p.

Missas spectrales aut tricesima nemo ꝓcubinatio etiā suo ꝓpastori committere debet. fo. xxv. la. ij.

Malicia alteriꝰ ꝛt in bonū differt a ꝓsentire in ipsam. iō inducēs ꝓcubinariū ad celebrādū nō excusat. fo. xxvij. la. p.

Necessitas facit ꝛt parochianꝰ a ꝓcubinatio suo ꝓpastore ꝓsset exigere sacramēta sibi debita. fo. xxv. la. ij.

Necessitas nō ē similis i exigēte vsurā a notorio vsurario. ꝛ exigēte missam a ꝓcubinatio. fo. xxx. la. p.

Notoriū facti ꝛ nō solū iuris optet erga ꝓcubinariū aiaduerti. fo. ꝓcubinatio seu concubine. fo. viij. la. p.

Ordinariꝰ nō debet impedire ꝛt nō fiat ꝓcubinariꝰ sacerdotis ad celebrandū admissio. fo. xxx. la. ij.

Occasiones pctꝛ in ꝓcubinatio sunt subito remouēde. fo. v. la. ij.

ꝓrelati ꝛ ꝓdicatores tenent ꝓpopulo intimare ꝛ nō licet ꝓcubinarios ad celebrandū inducere. fo. xxxi. la. p.

ꝓastor seu rector cuiuscūqꝛ cenobij aut capelle admittēs ꝓcubinariū ad celebrandū grauiter peccat. fo. xxi. la. p.

ꝓarochiani exigētes sacramēta non debita a ꝓcubinatio vidētꝛ grauiter peccare. fo. xxv. la. ij.

ꝓrelati esto ꝛ ꝓsset ad celebrandū ꝓcubinarios ꝓmittere. nō tñ

Opusculi

- pnt eos admittere seu ad h inducere. fo. xxx. la. ij.
- Peritur⁹ efficit⁹ peccinari⁹ ois z sacrileg⁹ fornicado. fo. xv. lat. j.
- Pastor idiotas admitteres maxime peccinariu ad audiendu pssio/ nes mortaliter peccat. fo. xxi. la. ij.
- Penitentia publica no tenet peccinari⁹ agere qd videat multos exemplo corrupisse. fo. vij. la. pmo.
- Qualitas circumstantia z peditio varia indicat peccinariu occul/ tum no absoluendu. fo. ij. la. p.
- Req⁹sita ad celebrandu sunt peccinario denegada. fo. xxij. la. ij.
- Recipiendo absolutioem peccinari⁹ du no vult peccina abycere mortale nouu pmitit. fo. iij. la. ij.
- Resignare debet pastor poti⁹ eccliam anteq⁹ peccinario curam aia rum suorum committat. fo. xj. la. j.
- Reprobatio facta vni pdicanti ex auctoritate Hieronymi ptra peccinarios offendit invalida. fo. xxx. la. j.
- Reciduas peccinari⁹ quo debet anteq⁹ absoluat⁹ vt peccinam abyciat remitti. fo. xxij. la. ij.
- Scandalu quo p peccinarios notorios causet z qd sit notat. fo. ij.
- Species z similitudo peccati notorii peccinariu mortal⁹ sufficit. la. ij.
- ad scandalu mortale. fo. iij. la. pmo.
- Signa pnes q⁹ p⁹ pssioz peccinariu no p⁹ritu psumere. z ex pssioquenti no absoluere. fo. v. la. p.
- Scandalizat sp⁹ q⁹ritu e⁹ eo peccinari⁹ publice celebrado. fo. ij. la. p.
- Scandalu mortale videt⁹ causare q⁹ notorii peccinariu ad celebra du iuuat aut admittit. fo. xxij. la. p.
- Timor inanis e⁹ q⁹ timef⁹ poplo scandalizari du pdicat q⁹ peccinariu ad celebrandu no dz induci. fo. xxij. la. j.
- Voluntas in peccinario abijciendi peccina optet q⁹ sit pfecta anteq⁹ possit absolui. fo. v. la. pmo.
- Uotum pprie violat peccinarius sacerdos fornicado. z est casus reseruatus episcopo. fo. xij. la. j.
- Uti malicia i bonu no dz q⁹ iducit peccinariu ad celebradu. fo. xxj.
- Uocari no debet peccinariu ad anniuersaria. exeq⁹s. aut. la. p.
- alias speciales missas. fo. xxv. la. ij.
- Xpi benignitas no agit vt dubiu cu peccinario sacerdote ad ipm inducedu ad celebradu i meliore pte possit interpretari. fo. xij. la. j.
- Dec z varia alia patent huc libellu inuenti.

Impressum e hoc Directoriu peccinarior pmitus Agrippine als Colonie Anno post h gineu pti. M. cccc. viij. Et ia tanno ibide anno sequenti. M. D. ix. in officina literaria igenuo z libror⁹ Quercell.

D. ij.

¶ Sualteri Tangerij Busciducens bonay litteray dñi
viri magistri viriq; doctissimi carnè exhortatorü ad
quécunq; scubinariü. p̄sertim tamē sacris initiatü. vt ob
tanti sceleris imanitate ab hac insania respiscat.

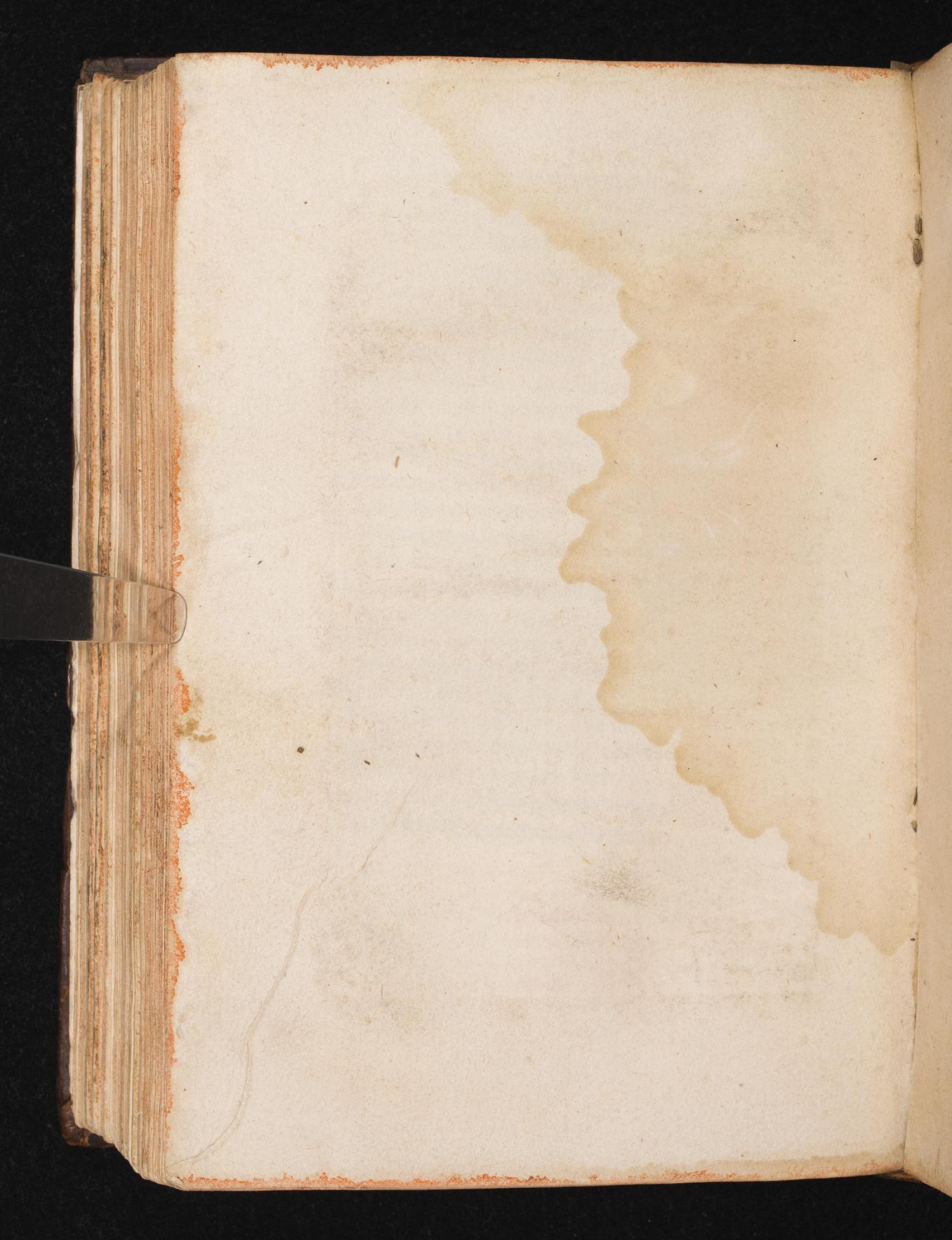
Stibi cura subit sortis dubieq; futuri
Temporis. ⁊ gelide mortis imago premittit
Aut te sollicitant sceleris monumenta vetusti
Nec iuvat eternum te stimulasse iouem
Quin tristis longos spurceq; libidinis vsus
Tartareos ignes ⁊ phlegetonta times
Dorida vitabis veneris conuiuia fede
Que tibi perpetue dant alimenta necis
Quoq; magis valeas sancte fastidia vite
Linguere. ⁊ erroris pendere damna tui
Hunc quicumq; vides tam castü perlege librum
Proq; salute tua dogmata disce pia
Mens calefacta deo montisq; exercita sanctis
Tota pudiciam conciliata petee
Ipse dioneas ⁊ olentia dona sacerdos
Ponet adulterium ⁊ supra nefanda cypri
Neq; prophanabit turpi pede muner a sancta
Sacra ministrorum corpora casta volunt
Igne scelus dignum est legis mysteria nostre
Sanctorumq; aras commaculare pijs
Nichaos obscurum nitido preponis olympo
Est tua supplicio hic culpa pianda graui.

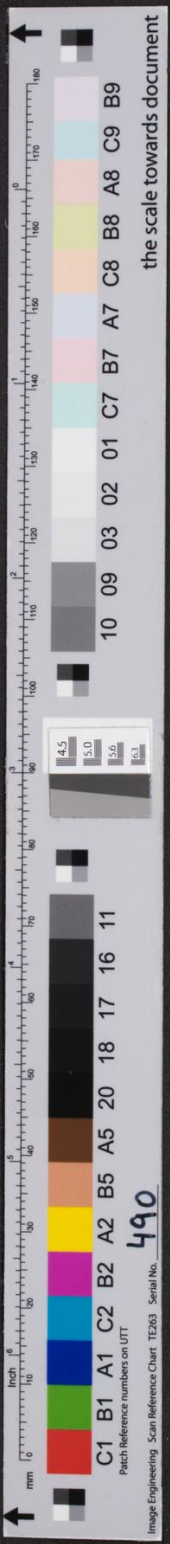

490

Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No.

fo. xxx. la. ij.
 leg^r fornicado. fo. xv. lat. j.
 binariū ad audiendū p^ressio/
 ari^r agere q^uq^{ue} videat multos
 ariā indicat p^rubinariū occul/
 nario tenegāda. fo. xxij. la. ij.
 dū nō vult p^rubina abicere
 anteq^{ue} p^rubinario curam aīa
 uctoritate Hieronymi p^ria p^ru
 a. j.
 anteq^{ue} absoluat^r ut p^rubina
 torios causet z q^ud sit notat. fo. ij.
 p^rubinariū mortal^r sufficit (la. ij.
 iū nō p^ritū p^rsumere. z ex p^res
 i^r publice celebrādo. fo. ij. la. p.
 notoriū p^rubinariū ad celebrā
 dālizari dū p^rdicat q^u p^rubina
 fo. xxxij. la. j.
 di p^rubina optet q^u sit p^rfecta an
 s sacerdos fornicādo. z est castus
 p^rubinariū ad celebrādū. fo. xxf.
 niuersaria. exeq^{ue}as. aut (la. p.
 i cū p^rubinario sacerdote ad i^rp^rm
 p^rē possit interpretari. fo. xxf. la. j.
 hūc libellū inuenti.
 p^rubinarioz p^rmitus Agrippine
 tū. M. cccc. viij. Et iā tēno ibidē
 iteraria i^rgenūoz libroz Quērell
 D ij.